Crime

MAJ SJÖWALL
PER WAHLÖÖ

Dispărut fără urmă

Maj Sjöwall and Per Wahlöö

Dispărut fără urmă

Traducere din limba suedeză de
Andreea Dragu

ALLFA
2014

Strada Ficțiunii

EDITURA ALLFA

Această carte în format digital intră sub incidența drepturilor de autor și a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială a textului, punerea acestuia la dispoziția publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a rețelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informațiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum și alte fapte similare, săvârșite fără acordul scris al persoanei care deține drepturile de autor, sunt o încălcare a legislației referitoare la proprietatea intelectuală și vor fi pedepsite penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

MANNEN SOM GICK UPP I RÖK
Maj Sjöwall and **Per Wahlöö**
Copyright © Maj Sjöwall and Per Wahlöö 1966
Published by agreement with Salomonsson Agency.

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ
Maj Sjöwall and **Per Wahlöö**
Copyright © 2014 Editura ALLFA

ISBN ePub: 978-973-724-876-3
ISBN PDF: 978-973-724-877-0
ISBN Print: 978-973-724-601-1

Redactare: Sînziana Mihalache
Tehnoredactare: Liviu Stoica
Corectură: Anca Tach
Design copertă: Alexandru Novac

Editura ALLFA
Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512, București
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Distribuție:
021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi:

comenzi@all.ro

www.all.ro

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

MAJ SJÖWALL și PER WAHLÖÖ

Maj Sjöwall (n. 1935) și Per Wahlöö (1926-1975), jurnaliști, scriitori și traducători suedezi, s-au cunoscut în 1962. Între 1965 și 1975 au scris împreună zece romane polițiste – reunite sub titlul generic *Povestea unei crime* –, care îl au ca protagonist pe inspectorul Martin Beck. Primul din serie, *Roseanna* (1965; Editura ALLFA, 2013), a cunoscut două ecranizări, iar *Den skrattande polisen* (1968) a fost distins cu prestigiosul Premiu Edgar pentru cel mai bun roman polițist. Cu peste zece milioane de exemplare vândute în întreaga lume, Per Wahlöö și Maj Sjöwall, supranumiți „regele și regina romanelor polițiste“, sunt considerați clasici ai genului. ***Dispărut fără urmă*** (*Mannen som gick upp i rök*, 1966; Editura ALLFA, 2014) este al doilea roman din serie.

Vocea autoarei

„Am vrut să găsim un stil care să nu fie nici al lui Per, nici al meu, ci adecvat cărților pe care voiam să le scriem. Voiam să le poată citi oricine, nu numai cei foarte cultivați. Și mulți mi-au spus că și-au descoperit pasiunea pentru lectură citind aventurile lui Martin Beck.“

1

Camera era mică și ponosită. Pe fereastra fără perdele se vedea un perete gri cu armături ruginite, pe care era un afiș spălăcit cu o reclamă la margarina Pellerins. Ochiul din mijloc al geamului din stânga fusese înlocuit cu o bucată de carton cu margini zdrențuite. Tapetul era înflorat, dar funinginea și umezeala îl făcuseră să se decoloreze într-atât, încât modelul abia se mai putea distinge. Ici și colo se dezlipise de pe tencuiala măcinată și cineva încercase să-l peticească în câteva locuri cu bandă adezivă și hârtie de împachetat.

În cameră se găseau un șemineu, șase piese de mobilier și un tablou. În fața șemineului se afla o cutie de carton cu cenușă și un ibric strâmbat, de aluminiu, pentru cafea. Patul era așezat cu picioarele spre șemineu și era acoperit cu un teanc de ziare vechi, gros de vreo zece centimetri, peste care se aflau o cuvertură jerpelită și o pernă dungată. Tabloul înfățișa o femeie blondă, goală, stând lângă o balustradă de marmură și era agățat la dreapta șemineului, astfel încât să fie ultimul lucru pe care cel care stătea în pat îl vedea înainte de a adormi și primul care îi apărea în fața ochilor când se trezea. Cineva părea să fi mâzgălit cu creionul sfârcurile și zona genitală a femeii.

În cealaltă parte a încăperii, spre fereastră, se aflau o masă rotundă și două scaune de lemn, dintre care unul nu mai avea spătar. Pe masă se găseau, printre altele, trei sticle goale de vermut, o sticlă de suc și două cești de cafea. Scrumiera fusese răsturnată de mai multe ori și, printre mucuri de țigară, capace de sticlă și bețe de chibrit arse, erau câteva cuburi murdare de zahăr, un

briceag cu lama scoasă și o bucată de cârnat. O a treia ceașcă de cafea stătea spartă pe podea. Pe linoleumul sfâșiat dintre masă și pat zăcea un om mort.

Era, cel mai probabil, aceeași persoană care adusese îmbunătățiri tabloului și care încercase să peticească tapetul cu bandă adezivă și hârtie de împachetat. Era un bărbat; zăcea cu picioarele apropiate, cu coatele strânse pe lângă corp și cu mâinile ridicate spre cap, ca și cum ar fi vrut să se apere. Purta un maiou din tricot și pantaloni zdrențăroși. În picioare avea șosete de lână tocite. Cineva prăvălise peste el un bufet mare, care îi ascundea capul și jumătate de trunchi. Cel de-al treilea scaun era răsturnat lângă cadavru. Șezutul scaunului era murdar de sânge, iar pe rama spătarului se vedeau clar urme de mâini. Podeaua era acoperită cu cioburi. O parte dintre ele proveneau de la ușile bufetului, iar celelalte, de la o sticlă de vin spartă, care zăcea aruncată pe o grămadă de chiloți murdari, lângă perete. Ce mai rămăsese din sticlă era acoperit cu un strat de sânge uscat. Cineva trasase în jur un cerc alb.

Fotografia era o reproducere aproape perfectă a scenei, fiind făcută cu cel mai bun aparat superangular al poliției, într-o lumină artificială care dădea un contur foarte clar fiecărui detaliu.

Martin Beck lăsă la o parte fotografia și lupa, se ridică și se duse la fereastră. Afară era o vară tipic suedeză. Ba mai mult, era cald. În parcul Kristineberg făceau plajă pe iarbă două fete în bikini. Stăteau lungite pe spate, cu picioarele desfăcute și cu brațele întinse, depărtate de corp. Erau tinere și slabe, sau, mai bine zis, suple, ceea ce conferea poziției lor o anumită grație. Uitându-se mai atent, le recunoscu: erau două secretare chiar din departamentul lui. Deci se făcuse deja ora douăsprezece. Dimineața veneau la serviciu în sandale și cu costumul de baie pe sub rochia de

bumbac. La ora prânzului își scoteau rochia și se duceau afară să se întindă în parc. Era practic.

Se gândi abătut că, în curând, va trebui să părăsească toate acestea pentru a se muta la secția din sud, în zona aceea zgomotoasă de pe lângă aleea Västberga.

Auzi pe cineva în spatele lui împingând ușa și intrând. Nu era nevoie să se întoarcă pentru a ști cine e. Stenström. Stenström era încă cel mai tânăr din departament și după el urma să vină o întreagă generație de detectivi care nu au obiceiul să ciocăne la ușă, se gândi Martin Beck.

— Cum merge? întrebă el.

— Niciun progres, spuse Stenström. Când am fost acolo, acum un sfert de oră, încă nega totul.

Martin Beck se întoarse, se duse înapoi la masă și privi încă o dată fotografia cu scena crimei. Deasupra patului acoperit cu ziare, cu pătura de lână jerpelită și cu perna dungată, se vedea pe tavan conturul unei pete vechi de umezeală. Semăna cu un căluț de mare. Cu ceva bunăvoință, putea fi chiar o sirenă. Se întrebă dacă bărbatul de pe podea avusese atâta imaginație.

— Nu are nicio importanță, zise Stenström, băgându-se în seamă. Tot o să fie dus la criminalistică.

Martin Beck nu răspunse nimic. În schimb, arătă spre teancul de rapoarte pe care Stenström îl pusese pe biroul lui:

— Ce-i aia? întrebă.

— Procesul verbal al interogatoriului din Sundbyberg.

— Pleacă de-aici cu el! De mâine sunt în concediu. Dă-i-l lui Kollberg. Sau cui naiba vrei.

Martin Beck luă fotografia și urcă un etaj, deschise ușa și intră la Kollberg și Melander.

Aici era mult mai cald decât în biroul lui, probabil pentru că ferestrele erau închise și jaluzelele trase. Kollberg și suspectul stăteau la masă față-n față, complet nemișcați. Înalt de

statură, Melander stătea la fereastră, cu pipa în gură și cu brațele încrucișate. Era cu ochii ațintiți asupra suspectului. Pe scaun, lângă ușă, stătea un ofițer de la penitenciar, îmbrăcat în pantaloni de uniformă și în cămașă bleu. Își balansa cascheta pe genunchiul drept. Nimeni nu zicea nimic. Singurul lucru care se mișca era banda reportofonului. Martin Beck se postă în spatele lui Kollberg și se alătură tăcerii generale. În spatele jaluzelelor se auzea o viespe lovindu-se de rama ferestrei. Kollberg își dăduse jos sacoul și își descheiase gulerul, dar cămașa tot îi era udă de transpirație între omoplații groși. Pata de umezeală își schimba încet forma și din ea sudoarea i se prelingea în șiroaie pe șira spinării.

Bărbatul aflat de cealaltă parte a mesei era pipernicit și avea un început de chelie. Era îmbrăcat neglijent, iar degetele pe care le ținea încleștate pe brațele scaunului erau neîngrijite, cu unghiile roase și murdare. Era palid și tras la față, iar gura lui avea o expresie temătoare și vicleană. Bărbia îi tremura vag, iar ochii îi păreau tulburi și umezi. Bărbatul oftă și două lacrimi i se prelinseră pe obraji.

— Așa deci, spuse Kollberg grav. I-ai dat în cap cu sticla până ai spart-o.

Bărbatul încuviință din cap.

— Și, odată ce l-ai pus la pământ, ai continuat să-l lovești cu scaunul. De câte ori?

— Nu știu. Nu de multe. Destule, totuși.

— Poți s-o mai zici o dată. Apoi ai răsturnat bufetul peste el și ai dispărut. Ce-a făcut cea de-a treia persoană în timpul ăsta? Ce-a făcut Ragnar Larsson ăsta? N-a încercat să intervină, să te împiedice?

— N-a făcut nimic. Nu s-a băgat.

— Nu începe iar cu minciunile.

— Dormea. Se îmbătase cel mai rău.

— Încearcă să vorbești un pic mai tare, bine?

— Stătea în pat și dormea. N-a simțit nimic.

— A văzut abia când s-a trezit și atunci s-a dus la poliție. Până aici ar trebui să fie clar. Dar tot nu înțeleg ceva. Cum s-a ajuns la asta? Ca doar nu vă mai văzuserăți niciodată înainte de a vă întâlni în barul ăla.

— M-a făcut „nazistu' dracu'".

— Nu trece săptămână fără ca unui polițist să i se spună de mai multe ori „nazist". Sute de oameni m-au făcut chiar și pe mine „nazist" și „lacheu" al Gestapoului și altele mai rele, dar n-am dat nimănui în cap pentru asta.

— Stătea așa și tot zicea „nazistu' dracu', nazistu' dracu', nazoiu' dracu', guiț, guiț". Altceva nu mai știa. Și mai și cânta.

— Cânta?

— Da, ca să mă enerveze. Să mă șicaneze. Ceva cu Hitler.

— Aha. Păi îi dăduseși cumva vreun motiv să zică așa ceva?

— Îi spusesem că mama e nemțoaică. Asta înainte.

— Înainte să v-apucați să beți?

— Da... Atunci zicea că nu contează cine ți-e mamă.

— Deci când s-a ridicat să se ducă la bucătărie, ai luat sticla și l-ai lovit pe la spate?

— Da...

— S-a prăbușit?

— A căzut așa, în genunchi. Și i-a dat sângele. Și-a zis: „La naiba, nazistu' dracu', stai că vezi tu."

— Și-atunci ai început iar să-l lovești?

— Mi-a fost... frică. Era mai mare ca mine și... nu știți cum e... se-nvârte camera cu tine și vezi roșu... nici nu mi-am dat seama ce fac.

Umerii îi tremurau puternic.

— Ajunge, spuse Kollberg și opri reportofonul. Dă-i să mănânce și întreabă-l pe doctor dacă poate să-i găsească un loc unde să doarmă.

Ofițerul de la penitenciar se ridică, își puse cascheta și îl conduse pe criminal afară, ținându-l

ușor de braț.

— La revedere pentru moment; ne vedem mâine, spuse Kollberg absent.

În același timp, scrise mecanic pe hârtia din fața lui: „A mărturisit cu lacrimi în ochi.“

— Un băiat de toată frumusețea, spuse el.

— Condamnat de cinci ori până acum pentru acte de violență, spuse Melander. Deși a negat de fiecare dată. Mi-l amintesc foarte bine.

— Spuse arhiva ambulantă, comentă Kollberg.

Se sculă cu greu și se uită fix la Martin Beck.

— Ce cauți aici? întrebă. Du-te în concediu și lasă-ne pe noi să ne ocupăm de infracțiunile clasei de jos. Unde te duci, mă rog? În arhipelag?

Martin Beck încuviință din cap.

— Bine gândit, zise Kollberg. Mai știu eu pe unul care s-a dus mai întâi la Mamaia și s-a prăjit. Apoi vii acasă și ești fiert. Grozav. Și n-ai telefon acolo, nu?

— Nu.

— Minunat. Acum vreau să fac și eu un duș. Hai, du-te de-aici!

Martin Beck stătu puțin pe gânduri. Propunerea avea avantajele ei. Printre altele, ar putea porni la drum cu o zi mai devreme. Ridică din umeri.

— Bine, eu am șters-o. La revedere, băieți! Ne vedem peste o lună!

2

Pentru majoritatea, vacanța se terminase deja și străzile Stockholmului, încinse de căldura lui august, începeau să se umple de oameni care petrecuseră câteva săptămâni ploioase de iulie în corturi, rulote sau pensiuni. În ultimele zile, metroul fusese iarăși plin până la refuz, dar acum era mijlocul programului de lucru și Martin Beck era aproape singur în vagon. Se uită la verdeața prăfuită de afară și se bucură că mult dorita lui vacanță începuse în sfârșit.

Familia lui plecase deja în arhipelag de o lună. Vara aceasta avuseseră norocul ca una dintre rudele îndepărtate ale soției lui să fi închiriat o cabană izolată pe o insuliță din mijlocul arhipelagului. Ruda respectivă plecase în străinătate și cabana era a lor până când copiii începeau iarăși școala.

Martin Beck intră în apartamentul său gol, se duse direct în bucătărie și scoase o bere din frigider. Luă câteva înghițituri stând în picioare, lângă chiuvetă, apoi se duse cu sticla în dormitor. Se dezbrăcă și ieși pe balcon doar în chiloți. Se așeză o clipă la soare, cu picioarele proptite de balustradă, și își termină berea. Căldura de afară era aproape de nesuportat și, odată ce își goli sticla, Martin Beck se ridică și intră înapoi în relativa răcoare a apartamentului.

Se uită la ceas. Vaporul pleca peste două ore. Insula se afla într-o zonă a arhipelagului a cărei singură legătură cu orașul era menținută prin intermediul unuia dintre puținele și vechile vapoare cu aburi rămase în circulație. Acesta, se gândi Martin Beck, era probabil cel mai mare

avantaj al chilipirului pe care îl făcuse când închiriase cabana cu familia lui.

Se duse în bucătărie și puse sticla goală pe podeaua din cămara deja golită de orice s-ar fi putut strica, și, ca să fie sigur, căută să vadă dacă nu uitase ceva, înainte de a închide ușa. Apoi scoase frigiderul din priză, puse tăvițele de gheață în chiuvetă, se uită în jur prin bucătărie și se duse în dormitor să-și facă bagajele.

Trecuse într-un weekend pe acolo și dusese deja pe insulă mare parte dintre lucrurile de care avea nevoie. Soția lui îi dăduse o listă cu ceea ce ea și copiii mai voiau de acasă și, când termină de strâns totul, se trezi cu două valize pline. Fiindcă trebuia să mai ia și ceva de mâncare de la supermarket, se hotărî să meargă cu taxiul până la vapor.

Era destul loc la bord și, după ce se eliberă de valize și de pachetul cu mâncare, Martin Beck se duse pe punte și se așeză.

Valurile de căldură fremătau deasupra orașului și vântul nu adia aproape deloc. Verdeața din piața Karl XII își pierduse vigoarea, iar steagurile de la Grand Hotel atârnau nemișcate. Martin Beck se uită la ceas, așteptând cu nerăbdare ca omul de jos să tragă pasarela.

Când simți primele vibrații ale motorului, se ridică și se duse la pupă. În timp ce vaporul se îndepărta de chei, el se aplecă peste copastie și privi cum elicele bat apa, transformând-o într-o spumă alb-verzuie. Sirena răsună dogit și, când carena tremurândă a vaporului își întoarse etrava spre golful Saltsjö, Martin Beck își întoarse fața către briza răcoroasă. Se simți deodată liber și fără griji și, pentru o clipă, i se păru că retrăiește sentimentul pe care i-l stârnea în copilărie prima zi din vacanța de vară.

Luă cina la restaurant, după care se duse și se așeză din nou pe punte. Înainte ca vaporul să ajungă la cheiul unde trebuia să ancoreze, trecu pe lângă insula lui și atunci Martin Beck văzu cabana,

câteva șezlonguri colorate și pe soția lui afară, pe plajă. Stătea pe vine pe marginea apei și el se gândi că probabil curăță cartofi. Ea se ridică și îi făcu semn cu mâna, dar el se îndoia că îl vede de la o distanță atât de mare, cu soarele de după-amiază bătându-i în ochi.

Copiii veniră să-l ia cu barca. Lui Martin Beck îi plăcea să vâslească și, în ciuda protestelor fiului său, vâsli el însuși, traversând golful de la debarcader până la insulă. Ingrid, fata lui, căreia i se spunea „aia mică“, deși împlinea cincisprezece ani peste câteva zile, stătea pe bancul de la pupă și îi povestea despre un dans popular. Rolf, care avea unsprezece ani și disprețuia fetele, îi povestea despre o știucă pe care o pescuise. Martin Beck asculta absent și se bucura de vâslit.

După ce scăpă de hainele de oraș, făcu un scurt tur înot pe lângă malul stâncos înainte de a-și lua pe el blugii și bluza. După cină se așeză la vorbă cu soția lui în fața cabanei și privi cum apune soarele pe după insulele de pe cealaltă parte a golfului, a cărui apă lucea ca oglinda. Se duse la culcare devreme, după ce întinsese câteva plase de pescuit împreună cu fiul său.

Pentru prima dată după mult timp, adormi imediat.

Când se trezi, soarele nu se ivise încă deasupra orizontului. Roua nu se uscase pe iarbă atunci când el se strecură afară și se așeză pe un ciot de stâncă în apropierea cabanei. Ziua se anunța la fel de frumoasă ca cea de dinainte, dar căldura soarelui nu se simțea încă și el tremura de frig în pijama. Mai stătu puțin, intră înapoi și pe urmă se întoarse pe verandă cu o cană de cafea. Când se făcu ora șapte, se îmbrăcă și își trezi fiul, care se sculă cu greu. Ieșiră cu barca și scoaseră plasele de pescuit, în care nu se afla nimic în afară de iarbă și alge. Când se întoarseră, se treziseră și ceilalți și micul dejun era pe masă.

După ce mâncă, Martin Beck se duse la magazia pentru bărci de pe mal și începu să întindă și să spele plasele de pescuit. Era o muncă ce îi punea răbdarea la încercare și se gândi că de acum înainte ar trebui să-l lase pe fiul său să prindă peștele pentru familie.

Aproape că terminase cu ultima plasă când auzi un huruit de motor în spatele lui, în timp ce o mică barcă de pescuit înconjură promontoriul și se îndreptă direct spre el. Îl recunoscu imediat pe bărbatul din barcă. Se numea Nygren, avea un mic șantier naval pe insula de lângă ei și era cel mai apropiat vecin al lor. Pentru că nu se găsea apă pe insula lor, luau apă potabilă de la el. Avea și telefon.

Nygren opri motorul:

— Am primit un telefon, strigă. Domnul Beck trebuie să sune înapoi cât se poate de repede. Am notat numărul pe un bilețel lângă telefon.

— N-a spus cine e? întrebă Martin Beck, deși de fapt știa deja.

— Am notat și asta. Eu trebuie să mă duc la Skärholmen acum, iar Elsa este la răzorul de căpșuni, dar ușa de la bucătărie e deschisă.

Nygren porni din nou motorul și cârmi spre golf, stând la pupă. Înainte de a dispărea pe după promontoriu, ridică mâna în semn de salut.

Martin Beck îl urmări o clipă cu privirea. Apoi coborî pe chei, dezlegă barca și începu să vâslească spre magazia de bărci a lui Nygren. „La naiba. Nenorocitul de Kollberg, tocmai când aproape uitasem că există“, își spuse în timp ce vâslea.

Pe carnețelul de sub telefonul de perete din bucătăria lui Nygren era scris aproape indescifrabil: „Hammar 54 10 60.“

Martin Beck formă numărul și abia când aștepta să i se facă legătura i se trezi bănuiala că e ceva de rău.

— Hammar, auzi la celălalt capăt al firului.

— Da. Ce s-a-ntâmplat?

— Îmi pare foarte rău, Martin, dar trebuie să te rog să vii aici cât poți de repede. S-ar putea să fii nevoit să-ți sacrifici restul concediului. Adică să-l amâni.

Hammar tăcu pentru câteva secunde. Apoi adăugă:

— Dacă vrei.

— Restul concediului? N-am avut parte nici măcar de o zi de concediu.

— Îmi pare teribil de rău, Martin, dar nu te-aș fi rugat dacă nu ar fi fost nevoie. Poți să vii astăzi?

— Astăzi? Ce s-a întâmplat?

— Ar fi bine dacă ai putea să vii azi. E chiar important. Îți spun mai multe când ajungi.

— Pleacă un vapor peste o oră, spuse Martin Beck și privi afară pe fereastra plină de urme de muște la golful ce lucea în soare. Ce e așa de important? Nu poate Kollberg sau Melander...

— Nu. Trebuie să te ocupi tu de asta. Credem că a dispărut cineva.

3

Când Martin Beck intră în biroul șefului său era ora unu fără zece și concediul lui durase exact douăzeci și patru de ore.

Comandantul Hammar era un bărbat solid, cu o ceafă de taur și păr stufos, cărunt. Stătea complet nemișcat pe scaunul său rotitor, cu coatele rezemate de birou, dedicat cu totul activității despre care gurile rele spuneau că este preferata lui, și anume aceeea de a nu face absolut nimic.

— Așa deci, acuma vii, spuse el acru. În ultima clipă. Trebuie să fii la M.E. într-o jumătate de oră.

— La Ministerul de Externe?

— Ai auzit bine. O să te întâlnești cu omul ăsta.

Hammar ținea cartea de vizită de un colț, între degetul mare și arătător, ca pe o frunză de salată cu o omidă pe ea. Martin Beck se uită la nume. Nu-i spunea nimic.

— O persoană sus-pusă, spuse Hammar, care se consideră un apropiat al ministrului.

Făcu o scurtă pauză. Apoi mărturisi:

— Nici eu n-am mai auzit de tip.

Hammar avea cincizeci și nouă de ani și era polițist din 1927. Nu agrea politicienii.

— Ar trebui să pari mai morocănos, spuse Hammar.

Martin Beck se luptă o clipă cu acest gând și ajunse la concluzia că e prea consternat ca să fie furios.

— Despre ce e vorba, de fapt?

— Vorbim mai târziu despre asta. După ce te întâlnești cu insul ăsta.

— Ai spus ceva de o dispariție.

Hammar privi îngrijorat afară pe fereastră, apoi ridică din umeri:

— E o idioțenie totală. Adevărul e că am primit instrucțiuni... să nu-ți dau mai multe informații, ca să zic așa, până nu te duci la M.E.

— Mai nou primim ordine și de la ei?

— După cum se știe, sunt mai multe ministere, spuse Hammar visător.

Privirea i se pierdu undeva prin verdeața verii.

— De când lucrez aici am avut un șir întreg de miniștri de interne și ai sănătății. Și cei mai mulți dintre ei nu știau despre poliție mai mult decât știu eu despre paraziții din coaja de portocală. Și anume că există. La revedere, spuse el deodată.

— Salut, zise Martin Beck.

Când Martin Beck se afla deja în prag, Hammar reveni cu picioarele pe pământ și strigă:

— Martin.

— Da.

— Pot să-ți spun măcar atât: nu ești obligat să te bagi în asta dacă nu vrei.

Apropiatul ministrului era înalt, colțuros și roșcat. Îl fixă pe Martin Beck cu ochii lui albaștri și umezi și se ridică de pe scaun cu o mișcare rapidă și amplă, ocolind precipitat biroul cu mâna întinsă.

— Extraordinar. E extraordinar că ați putut veni.

Își strânseră mâna cu însuflețire. Martin Beck nu spuse nimic.

Bărbatul se întoarse la scaunul său rotitor, înșfăcă o pipă stinsă și și-o puse între dinții mari și galbeni, ca de cal. Apoi se lăsă pe spate în scaun, băgă un deget în bolul pipei, aprinse un băț de chibrit și își măsură oaspetele prin norul de fum, cu o privire fixă și rece.

— Ne tutuim, desigur. Așa încep eu discuțiile serioase. Fără formalități. Parcă merge mai ușor așa. Mă cheamă Martin.

— Și pe mine la fel, spuse Martin Beck posomorât.

După o clipă adăugă:

— Din păcate. S-ar putea ca asta să complice lucrurile.

Bărbatul păru derutat. Se uită atent la Martin Beck, ca și cum ar fi bănuit vreo capcană. Apoi râse zgomotos.

— Da, sigur. Amuzant. Ha! Ha! Ha!

Tăcu subit și se năpusti asupra interfonului. Apăsă agitat butoanele, mormăind:

— Da, da, chiar al naibii de amuzant, însă în vocea lui nu era nici cea mai mică urmă de haz. Vreau documentele pentru cazul Alf Matsson, se răsti el.

O doamnă de vârstă mijlocie intră aducând o mapă, pe care o puse pe birou, în fața lui. El nici măcar nu se uită la ea. După ce femeia închise ușa în urma ei, bărbatul își îndreptă privirea impersonală și rece ca de pește către Martin Beck și în același timp deschise încet mapa. În ea se afla o singură foaie de hârtie, plină de adnotări încâlcite, în creion.

— E o poveste delicată și groaznic de neplăcută, spuse el.

— Aha, spuse Martin Beck. Cum așa?

— Ai auzit de Alf Matsson?

Martin Beck negă din cap.

— Nu? E destul de cunoscut. Jurnalist. Lucrează în principal pentru săptămânale. Și pentru televiziune. Film. Se pricepe la scris. Uite.

Scoase o cutie și scotoci în ea, apoi o alta, ridică în final mapa de birou și găsi obiectul pe care îl căuta.

— Urăsc indolența, zise el și aruncă o privire ranchiunoasă spre ușă.

Martin Beck studie obiectul, care se dovedi a fi o fișă de cartotecă dichisită, scrisă la mașină, cu date despre o persoană pe nume Alf Matsson. Părea într-adevăr a fi jurnalist, angajat la una dintre marile publicații săptămânale, acelea pe care Martin Beck nu le citea niciodată personal, dar pe

care obișnuia să le observe cu nemulțumire tacită și cu neîncredere în mâinile copiilor lui. Se zicea, de asemenea, că Alf Sixten Matsson s-a născut la Göteborg, în 1934. Pe fișă se găsea atașată și o fotografie obișnuită de pașaport. Martin Beck înclină capul într-o parte și văzu un bărbat destul de tânăr, cu mustață, cu barbă închisă la culoare, scurtă și îngrijită, și cu ochelari rotunzi cu rame de oțel. Chipul era complet inexpresiv, ceea ce te făcea să bănuiești că portretul provine de la un automat foto. Martin Beck lăsă la o parte fișa și se uită întrebător la bărbatul roșcat.

— Alf Matsson a dispărut, spuse acesta cu multă emfază.

— Aha. Și investigațiile nu au dat niciun rezultat?

— Nu s-a demarat nicio investigație. Și nici n-o să fie vreuna, zise el cu o privire fixă și goală.

Martin Beck, care nu înțelese imediat că privirea aceea umedă semnala o voință de fier, se încruntă ușor.

— De cât timp a dispărut?

— De zece zile.

Răspunsul nu prea îl uimea. Și dacă ar fi zis „zece minute“ sau „zece ani“, tot nu l-ar fi impresionat prea mult. Singurul lucru care îl uimea pe Martin Beck în acest moment era faptul că stătea acolo și nu în barcă, vâslind în jurul insulei. Se uită la ceas. Putea să prindă vaporul de seară înapoi spre cabană.

— Zece zile nu înseamnă atât de mult, spuse el domol.

Un alt funcționar veni dintr-o încăpere învecinată și interveni atât de brusc în discuție, încât se vedea că trebuie să fi ascultat la ușă. Era, în mod evident, un fel de gardă de corp, se gândi Martin Beck.

— În cazul ăsta e mai mult decât suficient, spuse noul venit. Adică circumstanțele sunt cu totul deosebite. Alf Matsson a zburat la Budapesta

în douăzeci și unu iulie, trimis de ziarul unde lucrează să scrie câteva articole. Trebuia să sune în fiecare luni la redacția de aici, din Stockholm, ca să dicteze textul pentru o oarecare rubrică permanentă pentru care scrie în fiecare săptămână. Nu a sunat. Problema e că Alf Matsson este ceea ce ziariștii numesc „un furnizor de încredere“. Cu alte cuvinte, nu ratează niciodată un termen stabilit la care trebuie să predea un manuscris. Două zile mai târziu, redacția a sunat la hotelul lui din Budapesta, unde li s-a spus că e într-adevăr cazat acolo, dar că nu se află în cameră la momentul respectiv. Secretarul de redacție i-a lăsat mesaj lui Matsson să ia legătura cu cei din Stockholm imediat ce revine. Au mai așteptat încă două zile. Nicio veste. Au contactat-o pe soția lui de aici, din Stockholm. Nici ea nu aflase nimic. Poate că asta nu înseamnă ceva anume, din moment ce sunt în curs de divorț. Sâmbăta trecută a sunat redactorul-șef la noi. La momentul acela mai contactaseră o dată hotelul și li se spusese că nimeni nu-l văzuse pe Matsson de când vorbiseră prima dată, dar că bunurile lui personale se află în continuare în cameră, iar pașaportul e încă la recepție. Lunea trecută, adică pe întâi august, am luat legătura cu misiunea noastră diplomatică de acolo. Nu știau nimic de Matsson, dar au sondat puțin, după cum s-au exprimat ei, poliția maghiară, care a părut „neinteresată“. Joia trecută ne-a vizitat redactorul-șef al ziarului. A fost o întâlnire foarte neplăcută.

În mod clar, bărbatul roșcat nu mai era în centrul atenției. Mușcă nemulțumit mușțiucul pipei și spuse:

— Da, exact. Al naibii de neplăcută.

După o clipă adăugă lămuritor:

— Vi-l prezint pe secretarul meu.

— Oricum, spuse secretarul, acea discuție ne-a făcut să contactăm ieri, în mod neoficial, conducerea poliției, ceea ce, la rândul său, a

condus la venirea dumneavoastră astăzi aici. În orice caz, bine ați venit.

Își dădură mâna. Martin Beck nu reușea să distingă tiparul. Își masă îngândurat rădăcina nasului.

— Mă tem că nu prea înțeleg, zise el. De ce conducerea ziarului nu a raportat cazul la poliție, după procedura obișnuită?

— O să înțelegeți imediat. Redactorul-șef al ziarului, precum și editorul responsabil legal – de altfel una și aceeași persoană –, nu vrea să raporteze cazul sau să solicite o anchetă oficială, pentru că atunci s-ar afla totul și ar ajunge la cunoștința celorlalte publicații. Matsson este colaboratorul ziarului și a dispărut în timpul unei călătorii în scop jurnalistic în străinătate, astfel încât, pe bună drepatate sau nu, ziarul consideră că știrea îi aparține. Redactorul-șef părea, desigur, sincer îngrijorat pentru Matsson, dar, pe de altă parte, nu s-a ferit să recunoască faptul că intuia un așa-zis *scoop*, o știre de un asemenea calibru încât poate face să crească tirajul unui ziar chiar și cu o sută de mii de exemplare dintr-o lovitură. Dacă aveți o idee despre orientarea generală a acestui ziar, ar trebui să vă dați seama... În orice caz, unul dintre colaboratorii săi a dispărut, iar faptul că acest lucru s-a întâmplat tocmai în Ungaria nu-i rău deloc pentru știre.

— În spatele Cortinei de Fier, spuse sumbru roșcatul.

— Nu folosim asemenea expresii, zise celălalt. Deci, sper că înțelegeți ce implică acest lucru. Dacă e anunțată poliția și ajunge în ziare e destul de rău, chiar dacă ne-am gândi că poveștii i s-ar acorda proporții, să zicem, rezonabile și chiar dacă ar fi tratată cu o relativă obiectivitate. Dar dacă ziarul ține totul pentru sine și se folosește de asta pentru a-și realiza propriile scopuri de influențare a opiniei publice, naiba știe ce... da, în oricare dintre cazuri, ar putea dăuna unor relații

importante, pe care atât eu, cât și alții, le-am construit dedicându-le mult timp și mari eforturi. Redactorul-șef al ziarului avea cu el o copie a unui articol gata scris când a venit aici lunea trecută. Am avut parte de bucuria îndoielnică de a-l citi. Publicarea lui ar fi o adevărată catastrofă în anumite privințe. Și intenționau, de fapt, să-l publice deja în numărul de săptămâna aceasta. A trebuit să apelăm la toată puterea noastră de convingere și să invocăm toate normele etice posibile ca să împiedicăm publicarea lui. Redactorul-șef a sfârșit prin a ne da un ultimatum. Dacă Matsson nu iese la lumină de bunăvoie sau nu-l găsim până la sfârșitul săptămânii viitoare... atunci o să explodeze totul.

Martin Beck se scărpină pe frunte.

— Ziarul face probabil propriile investigații, spuse el.

Funcționarul își privi absent superiorul, care acum pufăia violent din pipă.

— Mi-a dat impresia că eforturile ziarului în privința asta sunt destul de limitate. Că acțiunile lor în această direcție au fost suspendate pentru moment. În plus, nu au nici cea mai mică îndoială cu privire la unde se află Matsson.

— Se gândesc că sigur a dispărut, spuse Martin Beck.

— Da, exact. E foarte îngrijorător.

— Nu se poate să se fi evaporat pur și simplu, interveni roșcatul.

Martin Beck își rezemă cotul stâng de marginea biroului, strânse pumnul și își apăsă rădăcina nasului cu încheieturile degetelor. Imaginea vaporului cu aburi, a insulei și a cheiului devenea din ce în ce mai difuză și mai îndepărtată.

— Și care e rolul meu în povestea asta? întrebă.

— A fost ideea noastră, dar firește, nu știam că o să ajungem la dumneavoastră anume. Noi nu putem elucida această problemă, și în niciun caz în zece zile. Orice s-ar fi întâmplat, fie că omul stă

ascuns dintr-un motiv sau altul, fie că și-a luat viața, că a pățit vreun accident sau... altceva, este o chestiune polițienească. În sensul că această sarcină nu poate fi rezolvată decât de un profesionist, vreau să spun. Se pare că v-a recomandat cineva. Acum depinde în mare măsură doar de disponibilitatea dumneavoastră de a vă asuma sarcina. Faptul că ați venit aici sugerează totuși că vă puteți desprinde de serviciul dumneavoastră obișnuit.

Martin Beck se abținu să râdă. Cei doi funcționari ministeriali îl priveau sever. Poate că li se părea nepotrivit comportamentul lui.

Unul dintre cei doi ridică din umeri.

— Mergeți până acolo, zic eu. Căutați-l și găsiți-l. Puteți porni la drum mâine, dacă vreți. Totul este aranjat, pe căile noastre. O să fiți trecut temporar pe lista noastră de salariați, dar nu aveți nicio însărcinare oficială. Desigur, vă vom ajuta cu tot ce se poate. Puteți, spre exemplu, dacă vreți, să luați legătura cu poliția locală – sau nu. Și, după cum am spus, puteți pleca mâine.

Martin Beck reflectă.

— Poimâine, dacă e.

— E bine și așa.

— Vă anunț în după-amiaza asta.

— Doar să nu vă gândiți prea mult.

— Vă sun într-o oră. La revedere.

Roșcatul sări de pe scaun și ocoli biroul. Îl bătu pe Martin Beck pe spate cu palma stângă și îi strânse mâna cu dreapta.

— Așa. La revedere. La revedere, Martin. Și fă ce poți. E o chestiune importantă.

— Chiar este, spuse celălalt.

— Da, zise roșcatul, ne putem trezi cu un alt caz Wallenberg în brațe.

— Tocmai cuvântul ăsta nu aveam voie să-l spunem, zise celălalt exasperat.

Martin Beck dădu din cap și plecă.

— Ai de gând să te duci acolo? se interesă Hammar.

— Nu știu încă. Nici măcar nu știu limba.

— Nimeni din poliție n-o știe. Fii sigur că am verificat. De altfel, ar trebui să te descurci cu germana și engleza.

— Ciudată poveste.

— Stupidă poveste, spuse Hammar. Dar eu știu ceva ce nu știu cei de la M.E. Are dosar la noi.

— Alf Matsson?

— Da. Îl are fosta secție trei. În fișetul cu clasificate.

— Contraspionaj?

— Întocmai. Departamentul de securitate al Direcției Generale a Poliției. Tipul a fost anchetat de ei acum trei luni.

Se auziră bubuituri asurzitoare în ușă și Kollberg băgă capul înăuntru. Se uită uimit la Martin Beck.

— Ce cauți aici?

— În concediu.

— Ce secrete ții voi aici? Să plec? La fel de discret și neobservat cum am venit?

— Da, spuse Hammar. Nu, stai. M-am săturat de secrete. Intră și-nchide ușa.

Scoase un dosar de arhivă din sertarul biroului.

— E vorba de o cercetare de rutină, zise el, care nu a dus la alte acțiuni. Dar conține lucruri care l-ar putea interesa pe cel care intenționează să se ocupe de cazul ăsta.

— Ce naiba faceți voi aici? zise Kollberg. V-ați deschis vreo agenție secretă?

— Dacă nu taci, va trebui să pleci, spuse Martin Beck. Ce treabă au avut cei de la contraspionaj cu Matsson?

— Poliția de frontieră are micile ei particularități. În aeroport, în Arlanda, spre exemplu, sunt notate numele oamenilor care călătoresc în țări europene unde se cere viză. Unui geniu care s-a uitat în registrele lor i-a dat prin cap

că acest Matsson călătorea mult prea des. La Varșovia, Praga, Budapesta, Sofia, București, Constanța, Belgrad. Era un avid utilizator al pașaportului. Așa că departamentul de securitate a făcut o mică anchetă secretă. S-au dus, de pildă, la ziarul unde lucrează și au pus întrebări.

— Și ce le-a răspuns redacția?

— Cu totul adevărat. Alf Matsson este un avid utilizator al pașaportului. De ce n-ar fi? El este expertul nostru în probleme est-europene. Nu a rezultat nimic mai interesant de-atât. Dar mai e câte ceva. Luați prostia asta și citiți singuri. Puteți să stați aici. Eu am de când să plec acasă acum. Și diseară o să mă duc să mă uit la un film cu James Bond. Salut.

Martin Beck căută dosarul personal al lui Matsson și începu să citească. După ce termină prima pagină, i-o pasă lui Kollberg, care luă hârtia cu vârfurile degetelor și o așeză stângaci pe birou, în fața sa. Martin Beck îl privi întrebător.

— Transpir îngrozitor, spuse Kollberg. Nu vreau să le pătez actele secrete.

Martin Beck dădu din cap aprobator. Cât despre sine, el nu transpira decât atunci când era răcit.

Nu-și spuseră nimic timp de o jumătate de oră.

Dosarul nu oferea prea multe date de interes imediat, dar era sârguincios alcătuit. Alf Matsson nu se născuse la Göteborg, și nici în 1934, ci la Mölndal, în 1933. Începuse să lucreze ca ziarist la țară în 1952 și fusese reporter la diferite cotidiene înainte de a veni la Stockholm ca jurnalist sportiv, în 1955. În calitate de reporter sportiv, făcuse numeroase călătorii în străinătate, inclusiv la Jocurile Olimpice de la Melbourne, din 1956, și la cele de la Roma, din 1960. O serie de foști șefi confirmau că era un jurnalist priceput, „abil și iute de peniță“. Părăsise presa cotidiană în 1961, când se alăturase săptămânalului unde încă mai lucra. În ultimii patru ani ajunsese să se dedice tot mai mult reportajelor din străinătate din cele mai variate

domenii, de la politică și economie la sport și vedete pop. Își luase bacalaureatul și vorbea engleza și germana fluent, spaniola acceptabil, precum și ceva franceză și rusă. Avea un salariu anual undeva peste 40.000 de coroane și fusese căsătorit de două ori. Prima căsătorie avusese loc în 1954 și se dizolvase în anul următor. Se recăsătorise în 1961 și avea doi copii, o fiică din prima căsnicie și un fiu dintr-a doua.

Anchetatorul trecuse cu o hărnicie demnă de lăudat la defectele bărbatului. Neglijase de câteva ori să plătească pensia alimentară a fiicei sale. Prima lui soție îl descria ca „nemernic bețiv și brutal“. În paranteză scria că martorul nu părea complet credibil. Se găseau totuși câteva insinuări vagi că Alf Matsson obișnuia să bea, printre ele aflându-se și declarația unui fost coleg de serviciu, care spusese că „era amabil, dar foarte al naibii când se-mbăta“, însă numai una dintre ele era de fapt dovedită. În 1966, în noaptea dinaintea zilei de Bobotează, o patrulă de poliție din Malmö îl dusese la policlinica de urgență a Spitalului General, după ce fusese tăiat cu cuțitul la mână în timpul unei altercații acasă la un anume Bengt Jönsson, unde era găzduit la momentul acela. Chestiunea fusese anchetată de poliția judiciară, dar făptașul nu a fost pus sub acuzare, deoarece Matsson a ales să nu depună plângere. Totuși, doi polițiști, pe nume Kristiansson și Kvant îi descriseseră atât pe Matsson, cât și pe Jönsson, ca fiind sub influența alcoolului, motiv pentru care cazul a fost înregistrat la Direcția împotriva Abuzului de Alcool.

Declarația actualului lui șef, redactorul Eriksson, avea un ton arogant. Matsson era „specialistul în Europa de Est“ al ziarului (de parcă era logic ca o publicație ca aceea să aibă nevoie de așa ceva), iar conducerea redacției nu găsise necesar să dea mai multe detalii poliției cu privire la activitatea lui jurnalistică. Matsson, se spunea

mai departe, era „foarte interesat de problemele est-europene și un bun cunoscător al acestora, venea adesea cu propriile propuneri și dovedise ambiție cu mai multe ocazii, sacrificându-și zilele libere și concediul fără a primi vreo compensație în plus, pentru a putea realiza anumite reportaje care îl interesau în mod deosebit.“

Cineva care citise documentul înainte dovedise de asemenea ambiție, subliniind această frază cu roșu. Nu prea avea cum să fi fost Hammar. El nu mâzgălea rapoartele altora.

O trecere în revistă detaliată a articolelor publicate de Matsson arăta că sunt alcătuite practic exclusiv din interviuri cu sportivi cunoscuți, din reportaje despre sport, despre vedete de film și despre diferite forme de divertisment.

Dosarul conținea o mulțime de lucruri de felul acesta. După ce terminară de citit, Kollberg spuse:

— Mai rar un om așa neinteresant.

— Există și un detaliu interesant.

— Că a dispărut, adică?

— Exact, zise Martin Beck.

Un minut mai târziu, formă numărul Ministerului de Externe și Kollberg îl auzi cu uimire spunând:

— Vorbesc cu Martin? Da, salut, Martin, sunt Martin.

Martin Beck păru să asculte o clipă cu o expresie chinuită. Apoi zise:

— Da, mă duc.

4

Casa era veche și nu avea lift. Numele lui Matsson era primul pe panoul de la ușă și, după ce urcă cele cinci rânduri de trepte abrupte de piatră, Martin Beck abia mai putea respira și avea palpitații. Așteptă o clipă înainte de a suna la ușă.

Femeia care îi deschise era mică și blondă. Purta pantaloni lungi și bluză de bumbac și gura ei era avea o expresie aspră. Martin Beck bănuia că are cam treizeci de ani.

— Intrați, spuse ea ținând ușa.

Îi recunoscu vocea ca fiind cea cu care vorbise la telefon cu o oră în urmă.

Holul de la intrare era mare și mobilat numai cu un scăunel lung, nevopsit, așezat lângă perete. Un băiețel cam de doi, trei ani ieși din bucătărie. Avea în mână o chiflă pe jumătate mâncată și se duse direct la Martin Beck, se postă în fața lui și ridică spre el un pumn slinos.

— Salut, spuse el.

Apoi se întoarse și alergă în camera de zi. Femeia se duse după el și îl luă din singurul fotoliu confortabil din cameră, în care copilul se așezase bolborosind mulțumit. Băiatul urlă și ea îl duse în brațe într-o încăpere alăturată și închise ușa. Apoi se așeză pe canapea și își aprinse o țigară.

— Voiați să întrebați de Alf. A pățit ceva?

Martin Beck ezită o clipă înainte de a se așeza în fotoliu.

— Din câte știm noi, nu. E vorba doar de faptul că nu a mai dat niciun semn de câteva săptămâni. Nici ziarului și, din câte am înțeles, nici dumneavoastră. Nu știți pe unde ar putea fi?

— N-am idee. Și faptul că nu mi-a dat niciun semn nu e ceva ciudat. Sunt patru săptămâni de când a trecut pe aici ultima oară și atunci nu-l mai văzusem de o lună.

Martin Beck privi spre ușa închisă.

— Dar băiatul? Nu obișnuiește...

— Nu a arătat vreun interes deosebit pentru fiul lui de când ne-am mutat în locuințe separate, spuse ea cu o oarecare amărăciune. Ne trimite bani în fiecare lună. Și așa e și corect, nu?

— Câștigă bine la ziar?

— Da. Nu știu exact cât, dar are mereu destui bani. Și nu e zgârcit. Nu am dus niciodată lipsă de ceva, deși a risipit mulți bani cu cheltuielile lui personale. Cu restaurantele, cu taxiurile și altele de felul ăsta. Acum am început și eu să lucrez, așa că mai câștig și eu câte ceva.

— De când sunteți divorțați?

— Nu suntem divorțați. Nu s-a întâmplat încă. Dar s-a mutat de aici acum aproape opt luni. Atunci a făcut rost de un apartament. Chiar și înainte lipsea atât de mult de-acasă încât nici nu am simțit diferența.

— Dar presupun că îi cunoașteți obiceiurile: cu cine își petrece timpul și pe unde își face veacul de obicei.

— Acum nu i le mai cunosc. Ca să spun drept, nu știu deloc cu ce se mai ocupă. Oricum, înainte obișnuia cel mai mult să stea cu colegii lui. Jurnaliști și alții asemenea. Se duceau de obicei la un restaurant numit Tennstopet. Dar acum nu mai știu. Poate că și-a găsit alt refugiu. De altfel, probabil că restaurantul ăla a fost demolat sau mutat.

Stinse țigara în scrumieră, se duse la ușă și ascultă. Apoi o deschise cu grijă și intră. După o clipă ieși înapoi și închise ușa cu aceeași grijă cu care o deschisese.

— Doarme, spuse ea.

— Drăguț puștiul, zise Martin Beck.

— Da. E drăguț.

Stătură o clipă în tăcere, după care ea spuse:

— Dar Alf făcea un reportaj la Budapesta, nu? Am auzit asta pe undeva, în orice caz. Nu se poate să fi rămas acolo? Sau să fi călătorit altundeva?

— Obișnuia să facă asta? Atunci când pleca în călătorii de serviciu?

— Nu, spuse ea șovăind. Nu, de fapt nu prea obișnuia. Nu e prea ordonat și bea mult, dar, cât timp am fost împreună, se ocupa întotdeauna de slujbă, orice-ar fi fost. Era, spre exemplu, teribil de grijuliu să-și predea manuscrisele la termenul la care promisese să le predea. Când locuia aici stătea și scria și noaptea, ca să fie gata la timp.

Se uită la Martin Beck. Pentru prima dată el surprinse o urmă de îngrijorare în ochii ei.

— Pare chiar ciudat. Că nu le-a dat niciun semn celor de la ziar. Cum ar fi să fi pățit într-adevăr ceva?

— Aveți idee ce ar fi putut păți?

Ea negă din cap.

— Nu. Chiar deloc.

— Ați spus mai devreme că bea. Bea mult?

— Da, cel puțin câteodată. În ultima vreme cât a locuit aici venea adesea beat acasă. Asta dacă mai venea acasă.

Gura ei își recăpătă expresia amară de la început.

— Dar asta nu îi afecta munca?

— Se pare că nu. În orice caz, nu prea mult. Când a început să lucreze la săptămânalul ăsta, primea adesea sarcini speciale. Reportaje și chestii din astea. Între ele avea destul de puțin de lucru și era des liber. Nu avea nevoie să stea prea mult la redacție. Atunci obișnuia să bea. Uneori stătea și pierdea vremea pe la cârciumă zile-n șir.

— Înțeleg, spuse Martin Beck. Îmi puteți da numele unora dintre oamenii cu care obișnuia să-și petreacă timpul?

Ea numi trei jurnaliști necunoscuți lui Martin Beck și el notă numele pe o chitanță de taxi pe care o avea în buzunarul interior.

Ea îl privi și spuse:

— Credeam că polițiștii au întotdeauna la ei carnețele mici cu coperte negre, în care notează totul. Dar poate că asta se întâmplă numai în cărți și în filme.

Martin Beck se ridică.

— Dacă primiți vreo veste de la el, fiți amabil și sunați-mă, vă rog, spuse ea.

— Firește, zise Martin Beck.

În holul de la intrare adăugă:

— Unde ați spus că locuiește acum?

— Pe Fleminggatan. Numărul treizeci și patru. Dar nu am mai spus asta.

— Aveți cheia?

— A, nu. Nici măcar nu am fost acolo.

Pe ușă se afla o bucată de carton pe care era scris cu tuș negru MATSSON. Încuietoarea era una de tip obișnuit și nu îi puse nicio dificultate lui Martin Beck. Conștient de abaterea sa profesională, pătrunse în apartament. Pe covorașul de la ușă se afla corespondența, care consta în câteva materiale publicitare, o vedere de la Madrid, semnată de cineva cu numele Bibban, o revistă englezească de sporturi cu motor și o factură de electricitate în valoare de 28,45 coroane suedeze.

Apartamentul era alcătuit din două camere mari, bucătărie, hol și toaletă. Nu avea baie, dar avea două șifoniere mari. Aerul dinăuntru era închis și apăsător.

În camera cea mai mare, care dădea spre stradă, se aflau un pat, o noptieră, o bibliotecă, o masă lungă, rotundă, cu blat de sticlă translucidă, două fotolii, o masă de lucru și două scaune. Pe noptieră era un picup, iar pe raftul de dedesubt, un teanc de plăci de vinil. Martin Beck citi pe plicul de deasupra: *Blue Monk*. Nu îi spunea nimic. Pe masa

de lucru se afla un toc de hârtie pentru mașina de scris, un ziar din dimineața de douăzeci iulie, o chitanță de taxi de 6,50 coroane, din 18 iulie, un dicționar german-suedez, o lupă și o hârtie tipărită de la un club de tineret. Se mai găseau și un telefon, cărți de telefon și două scrumiere. În sertare erau ziare vechi, imagini din reportaje, chitanțe, câteva scrisori și vederi, precum și niște copii de manuscrise.

În camera cealaltă nu se găseau decât o canapea mică, acoperită cu o cuvertură roșie, decolorată, un scaun și un taburet ce servea drept noptieră. Fereastra nu avea perdea.

Martin Beck deschise ușile ambelor șifoniere. Într-unul dintre ele se găsea un sac pentru rufe murdare aproape gol, iar pe rafturi erau cămăși, pulovere și lenjerie intimă, unele cu eticheta de la spălătorie încă intactă. În celălalt erau atârnate două jachete de tuid, un costum de flanelă maro-închis, trei perechi de pantaloni și un pardesiu de iarnă. Trei dintre umerașe erau goale. Pe podea se afla o pereche de pantofi maro butucănoși, cu talpă de cauciuc, o pereche mai subțire, neagră, o pereche de cizme și o pereche de ghete. O geantă mare de voiaj era așezată în dulapul de deasupra unuia dintre șifoniere, în timp ce dulapul celălalt era gol.

Martin Beck se duse în bucătărie. Nu găsi niciun vas murdar în chiuvetă, dar pe suportul pentru scurs erau două pahare și o cană. Cămara era goală, în ea aflându-se doar câteva sticle goale de vin și niște conserve. Martin Beck se gândi la propria cămară, în care făcuse curat cu atâta grijă absolut degeaba.

Mai inspectă o dată apartamentul. Patul era făcut, scrumierele goale, în sertarele de sub masa de lucru nu se găsea niciun pașaport, nici bani sau librete de economii, nici alte lucruri de valoare. Nu era absolut nimic care să indice că Alf Matsson ar fi dat pe-acasă de când își părăsise apartamentul

pentru a pleca la Budapesta cu două săptămâni înainte.

Martin Beck plecă din apartamnentul lui Alf Matsson și stătu o clipă într-o stație de taxiuri de pe Fleminggatan, dar, cum se întâmpla de obicei la ora prânzului, nu era nicio mașină liberă, așa că luă tramvaiul de pe Sant Erikgatan.

Era trecut de ora unu când intră în restaurantul de la Tennstopet. Toate mesele erau ocupate, iar chelnerițele grăbite nici nu îl luau în seamă. Nu era niciun șef de sală prin preajmă. Intră în barul aflat de partea cealaltă a holului de la intrare. Un tip solid într-un sacou de catifea își adună ziarele și se ridică de la o masă rotundă din colțul de la ușă. Martin Beck îi luă locul. Chiar și aici erau toate mesele ocupate, dar câțiva oaspeți tocmai plăteau.

Comandă un sandviș la șeful de sală și întrebă dacă vreunul dintre numiții jurnaliști e acolo.

— Redactorul Molin stă acolo, iar pe ceilalți nu i-am văzut astăzi. Probabil că vin mai târziu.

Martin Beck urmări direcția privirii șefului de sală către o masă unde stăteau cinci bărbați de vârstă mijlocie, care discutau în fața unor halbe mari de bere.

— Care dintre ei e redactorul Molin?

— Domnul cu barbă, spuse șeful de sală și plecă.

Martin Beck se uită îngrijorat la cei cinci bărbați. Trei dintre ei aveau barbă.

Chelnerița îi aduse berea și sandvișul, dându-i astfel ocazia de a întreba:

— Știe cumva domnișoara care dintre domnii de acolo este redactorul Molin?

— Sigur că da. Este cel cu barbă.

Observă apoi o ușoară disperare în privirea clientului și adăugă:

— Cel de la fereastră.

Martin Beck își mâncă sandvișul foarte încet. Bărbatul numit Molin comandă încă o halbă de bere. Martin Beck așteptă. Localul începu să se

goleasc㠒. O clipă mai târziu, Molin își golise halba și i se adusese alta. Martin Beck termină de mâncat sandvișul, comandă cafea și așteptă.

Bărbatul cu barbă se ridică într-un final de la fereastră și se îndreptă spre holul de la ieșire. Trecând pe lângă el, Martin Beck îl opri:

— Sunteți redactorul Molin?

Bărbatul se opri.

— Un moment numai, spuse el și își continuă drumul.

După o clipă se întoarse, gâfâi sacadat spre Martin Beck și spuse:

— Ne cunoaștem?

— Nu, nu încă. Dar poate ați vrea să stați jos un pic și să beți o bere cu mine. Vreau să vă întreb ceva.

Își dădu singur seama că nu suna prea bine. Mirosea de departe a poliție. Și totuși funcționă. Molin se așeză. Avea părul ondulat, blond-închis, pieptănat dinspre creștet spre frunte. Barba blond-roșcată îi era îngrijită. Părea să aibă în jur de treizeci și cinci de ani și era destul de gras. Îi făcu semn unei chelnerițe să vină.

—Hei, Stina, adu-mi una rotundă.

Chelnerița încuviință din cap și se uită la Martin Beck.

— Și mie la fel, spuse el.

Halbele acestea se dovediră a fi mai pântecoase și considerabil mai mari decât cea suplă și deja destul de mare pe care o băuse el cu sandvișul.

Molin luă o înghițitură sănătoasă și își șterse mustața cu batista.

— Așa, zise el. Despre ce voiați să vorbiți cu mine? Despre Ågren?

— Despre Alf Matsson, spuse Martin Beck. Sunteți prieteni buni, nu?

Tot suna rău, așa că încercă s-o dreagă:

— Tovarăși, așa-i?

— Sigur. Ce-i cu el? Vă datorează bani?

Molin îl privi pe Martin Beck cu suspiciune și aroganță.

— În cazul ăsta aș vrea să vă atenționez pentru prima și ultima oară că nu sunt birou de colectare a datoriilor.

Trebuia să aibă grijă cum pune problema, căci era și jurnalist pe deasupra.

— Nu, nu, sigur că nu sunteți, zise Martin Beck.

— Ce treabă aveți cu Affe, atunci?

— Eu și Affe ne știm de mult. Am lucrat la același... am lucrat împreună acum mai mulți ani. Tocmai ce l-am întâlnit din pură întâmplare acum câteva săptămâni și mi-a promis că îmi face un serviciu, după care n-a mai dat niciun semn. Mi-a spus câte ceva despre dumneavoastră, așa că m-am gândit că poate știți unde e.

După un efort oratoric atât de solicitant, Martin Beck luă o înghițitură mare din halba lui de bere. Celălalt îi urmă exemplul.

— La naiba. Deci așa, ești un vechi prieten de-al lui Affe. Adevărul e că mă și întrebam pe unde-și face veacul. Dar presupun că e încă în Ungaria. În orice caz, nu e în oraș. Altfel, l-am fi văzut pe-aici.

— În Ungaria? Ce face acolo?

— E dus cu treabă pentru fițuica aia a lui. Dar trebuia să se fi întors acasă până acum. Când a plecat a zis că o să lipsească două, trei zile.

— L-ai întâlnit înainte să plece?

— Exact. Cu o seară înainte. Am stat aici ziua și apoi ne-am mai dus în alte câteva locuri spre seară.

— Tu cu el?

— Da, și încă vreo câțiva. Nu-mi mai aduc aminte exact cine. Pelle Kronkvist și Stickan Lund sigur au fost și ei. Ne-am afumat rău de tot. A, da, au fost și Åke și Pia, nu-l cunoști oare pe Åke?

Martin Beck reflectă. Părea destul de inutil.

— Åke. Nu știu. Care Åke?

— Åke Gunnarsson, spuse Molin și se întoarse spre masa unde stătuse mai devreme. Doi dintre bărbați apucaseră să plece de când vorbeau ei. Cei

doi care rămăseseră stăteau tăcuți, fiecare cu halba în față.

— Stă acolo. Tipul cu barbă.

Unul dintre cei cu barbă plecase, așa că nu mai era nicio îndoială cu privire la care dintre ei putea fi Gunnarsson. Bărbatul părea foarte agreabil.

— Nu, zise Martin Beck. Nu cred că-l cunosc. Unde lucrează?

Molin numi un ziar de care Martin Beck nu mai auzise vreodată, dar suna a publicație auto.

— Åke e de treabă. Și el s-a afumat în seara aia, mi-aduc aminte. Altfel, rareori se îmbată ca lumea. Oricât de mult ar turna în el.

— Nu l-ai mai întâlnit pe Affe de-atunci?

— Curios mai ești! N-o să mă întrebi și pe mine cum mă simt?

— Bineînțeles. Cum te simți?

— Cum nu se poate mai groaznic și al naibii de rău. Mahmur. Agitat.

Fața grasă a lui Molin se întunecă. Parcă vrând să înece și ce mai rămăsese din bucuria de a trăi, dădu peste cap restul de bere dintr-o singură înghițitură zdravănă. Scoase batista și se ocupă de spuma de pe mustață cu o privire îngândurată.

— Halbele ar trebui să aibă apărătoare pentru mustață, zise el. Nu prea mai există servicii de calitate în vremurile noastre.

După o scurtă pauză continuă:

— Nu, nu l-am mai văzut pe Affe de când a plecat. Ultima oară când l-am avut în fața ochilor tocmai vărsase un cocteil pe o tipă la barul Opera. Apoi a plecat la Budapesta în dimineața următoare. Săracul, să te duci și să traversezi cu avionul jumătate din Europa așa mahmur. Sper măcar că n-a zburat cu SAS.

— Și n-ai mai primit nicio veste de-atunci?

— Nu obișnuim să ne scriem când călătorim ca să facem reportaje, spuse Molin solemn. Deci la ce nenorocită de fițuică lucrezi tu de fapt? La „Grădinița“? Hai, mai luăm una?

O jumătate de oră și două halbe de bere mai târziu, Martin Beck reuși să scape de redactorul Molin, nu fără să-i fi împrumutat o bancnotă de zece coroane. Când ieși, îi auzi vocea în urma lui:

— Hei, Fia, adu-mi una rotundă.

5

Avionul era un Ilyushin 18 cu turbopropulsor de la CSA. Se ridică într-un arc abrupt și zbură peste Copenhaga, Saltholm și Öresundul poleit de soare.

Martin Beck stătea la fereastră și vedea dedesubt insula Ven și faleza Backafallen, biserica și micul port. Înainte ca avionul să se întoarcă spre sud, apucă să distingă un remorcher care tocmai ocolea digul.

Îi plăcea să călătorească, dar de data asta dezamăgirea provocată de vacanța lui stricată îi umbrea mare parte din bucurie. În plus, soția lui nu păruse să fi priceput câtuși de puțin că nu prea avusese de ales în privința concediului. Vorbise cu ea la telefon în seara de dinainte și încercase să-i explice, dar nu-i prea reușise.

— Nu-ți pasă niciun pic de mine și de copii, spusese ea.

Și adăugase imediat:

— Trebuie să mai existe și alți polițiști în afară de tine. Chiar e nevoie să preiei tu toate misiunile?

Încercase să o convingă că ar fi ales mai degrabă să stea pe insulă, dar ea tot refuza să înțeleagă. Mai mult, logica ei se dovedise deficitară în repetate rânduri.

— Deci tu te duci să te distrezi la Budapesta, iar eu și copiii stăm izolați pe insula asta.

— Nu mă duc să mă distrez.

— Ei aș!

Până la urmă îi închisese telefonul în mijlocul propoziției. Știa că se va calma cu timpul, dar nu încercase să sune din nou.

Când avionul atinse cinci mii de metri altitudine, Martin Beck coborî spătarul scaunului,

aprinse o țigară și își lăsă gândurile privitoare la insulă și la familie să i se piardă în adâncurile conștiinței.

În timpul escalei de la Schönefeld bău o bere în sala de tranzit a aeroportului. Observă că berea se numește Radeberger. Era remarcabil, dar nu credea că ar avea vreun motiv să țină minte numele. Chelnerul îl distră vorbindu-i într-o germană cu accent berlinez. Nu înțelese cine știe ce și se întrebă cum o să se descurce de acolo înainte.

Într-un coș, la intrare, se aflau niște broșuri în germană, dintre care luă una la întâmplare, ca să aibă ce citi în timp ce aștepta. Mai ales că avea nevoie să exerseze limba germană.

Publicația aparținea Uniunii Ziariștilor Germani și conținea informații despre concernul Springer, una dintre cele mai puternice redacții de ziare și reviste din Germania de Vest, și despre președintele său, Axel Springer, care înainte fusese un jurnalist eficient în slujba lui Goebbels. Se dădeau exemple ce dovedeau politica fascistă și beligerantă a grupului mediatic și erau citați câțiva dintre colaboratorii cei mai de vază ai acestuia, al căror trecut era, de asemenea, marcat de nazism.

Când se anunță zborul lui, Martin Beck constată că citise aproape toată broșura fără a întâmpina dificultăți. O îndesă în buzunar și se îmbarcă.

După o oră de zbor, avionul coborî din nou, pentru a mai face o escală. De data asta la Praga, un oraș în care Martin Beck își dorise mereu să ajungă. Avu acum ocazia de a se bucura de o scurtă privire din aer asupra numeroaselor turnuri, a podurilor și a Vltavei; nu avea destul timp să ajungă în oraș de la aeroport.

Tizul său roșcat de la M.E. își exprimase regretul că legătura dintre Stockholm și Budapesta nu e cea mai rapidă, dar Martin Beck nu avea nimic împotriva escalei, în ciuda faptului că nu putea vedea nimic din Berlin și din Praga, în afară de pistele de aterizare și de sălile de tranzit.

Martin Beck nu mai fusese niciodată la Budapesta și, când se văzu din nou în avion, parcurse o serie de materiale scrise, pe care le primise de la secretarul roșcatului. Într-unul dintre ele, în care era vorba despre geografia Ungariei, citi că Budapesta are două milioane de locuitori. Se întrebă cum l-ar putea găsi pe Alf Matsson dacă acesta se găsise să se facă nevăzut în acel oraș imens.

Revizui în gând ceea ce știa despre Alf Matsson. Nu era extraordinar de mult, dar se întrebă dacă ar mai fi prea multe de aflat. Se gândi la comentariul lui Kollberg: „Mai rar un om așa neinteresant.“ De ce ar vrea un om ca Alf Matsson să dispară? Asta dacă dispăruse de bunăvoie. Vreo femeie? Părea greu de crezut că ar renunța la o slujbă bine plătită, care îi oferea și satisfacții, dintr-un asemenea motiv. Era, desigur, încă însurat, dar perfect liber să facă ce vrea. Avea casă, slujbă, bani și prieteni. Era greu de găsit vreun motiv rațional pentru care să fi renunțat la toate astea de bunăvoie.

Martin Beck scoase copia dosarului personal de la departamentul de securitate. Alf Matsson devenise un subiect de interes pentru poliție numai din cauza multelor și frecventelor lui călătorii în țările estice. „În spatele Cortinei de Fier“, spusese roșcatul. Bărbatul era reporter și faptul că prefera să facă reportaje în statele estice nu era deloc ciudat în sine. Și chiar dacă ar avea ceva pe conștiință, de ce s-ar ascunde? Departmanetul de securitate abandonase cazul în urma unei investigații de rutină. „Un alt caz Wallenberg“, remarcase funcționarul de la M.E., în timp ce se gândea: eliminat de comuniști. „Vă uitați la prea multe filme cu James Bond“, ar fi zis Kollberg dacă ar fi fost acolo.

Martin Beck împachetă copia și o puse în servietă. Se uită pe fereastră. Era perfect întuneric, dar senin, și jos de tot se vedeau mici puncte

luminoase din sate și comunități, precum și rânduri de luminițe aprinse de-a lungul drumurilor.

Poate că Matsson se luase cu băutura și nu îi mai păsa nici de ziar, nici de altceva și, odată ce se va trezi, se va vedea lefter și plin de remușcări și va fi obligat să ia legătura cu cineva. Dar nici asta nu părea plauzibil. Sigur că obișnuia să bea uneori, dar niciodată până la extrem și își trata mereu slujba cu seriozitate.

Poate că își luase viața, poate i se întâmplase vreun accident, poate căzuse în Dunăre și se înecase, sau poate fusese ucis în timpul unui jaf. Era oare mai probabil? Nu prea. Citise Martin Back undeva că Budapesta are cea mai scăzută rată de infracționalitate dintre toate capitalele lumii.

Poate că stătea chiar în acel moment și lua cina la restaurantul hotelului și Martin Beck avea să se întoarcă chiar în ziua următoare să-și reia concediul.

Se aprinseră semnalele luminoase. *No smoking. Please fasten seatbelts.* Și iarăși același lucru în rusă.

Când avionul se opri, Martin Beck își luă servieta și parcurse scurta distanță până la clădirea aeroportului. Aerul era catifelat și cald, deși seara se apropia de sfârșit.

Trebui să aștepte destul de mult ca să-și recupereze singura valiză, însă formalitățile referitoare la pașaport și vamă fură finalizate rapid. Trecu printr-o sală uriașă cu buticuri de-a lungul pereților și coborî scara de la ieșirea principală. Singurele lumini care se vedeau erau cele de pe pistă. În timp ce stătea acolo, două doamne în vârstă se urcară în singurul taxi care se găsea în fața scărilor.

Trecu destul de mult până când sosi următorul taxi și, în timp ce era dus prin suburbii și zone industriale întunecate, Martin Beck simți că îi e foame. Nu știa nimic despre hotelul la care urma să stea, doar numele și faptul că Alf Matsson

locuise acolo înainte de a dispărea, dar spera că va putea găsi ceva de mâncare.

Mașina ajunse în ceea ce părea a fi centrul orașului. Trecură pe niște străzi largi și prin piețe mari, deschise. Nu văzu prea mulți oameni și cele mai multe străzi erau pustii și destul de întunecate. La un moment dat, trecură pe o stradă cu vitrine luminate de magazine, după care își continuară drumul pe niște străduțe mai înguste și mai întunecoase. Martin Beck nu avea nici cea mai vagă idee în ce parte a orașului se află, dar se uita tot timpul după fluviu.

Mașina se opri în fața intrării luminate a hotelului. Martin Beck se aplecă și citi pe panoul roșu cu lumini înainte de a plăti taxiul. I se păru scump, mai mult de o bancnotă de o sută de unități din moneda țării. Uitase cât valorează un forint în bani suedezi, dar înțelegea că nu poate să fie prea mult.

Un bărbat în vârstă, cu mustață căruntă, cu uniformă verde și caschetă, deschise portiera și îi luă valiza. Martin Beck îl urmă înăuntru prin ușile rotative. Holul de la intrare era mare, cu tavan înalt. Recepția ocupa colțul din stânga al holului. Recepționerul de noapte vorbea engleza. Martin Beck îi dădu pașaportul și îl întrebă dacă poate lua cina. Recepționerul îi indică o ușă de sticlă de pe partea cealaltă a holului și îl informă că restaurantul e deschis până la ora douăsprezece. Apoi îi dădu cheia liftierului care aștepta. Acesta luă bagajul lui Martin Beck și îl conduse spre lift, care se târî pârâind până la etajul întâi. Liftierul era cel puțin la fel de bătrân ca instalația pe care o manevra și Martin Beck încercă în zadar să-l elibereze de povara bagajului său. Trecură printr-un coridor lung, care cotea de două ori la stânga, apoi bătrânul descuie o imensă ușă dublă și puse valiza înăuntru.

Camera avea cel puțin patru metri înălțime și era foarte mare. Mobila din lemn de mahon era masivă

și închisă la culoare. Martin Beck deschise ușa băii. Cada era spațioasă, cu duș și robinete mari, de modă veche. Se lungi în pat. Era confortabil, dar scârțâia violent.

Ferestrele erau înalte și prevăzute cu obloane pe interior, iar în fața nișelor acestora atârnau perdele albe și grele de dantelă. Deschise unul dintre obloane și privi afară. Chiar sub fereastră ardea flacăra galben-verzuie a unui felinar cu gaz. În depărtare se vedea o lumină și îi luă ceva timp până observă că fluviul trece prin spațiul dintre el și lumina aceea.

Deschise fereastra și se aplecă în afară. Dedesubt se afla o balustradă de piatră cu ghivece mari cu flori și în față erau mese și scaune. Lumina inunda cafeneaua și se auzea o orchestră cântând un vals de Strauss. Între hotel și fluviu erau o stradă mărginită de copaci și felinare cu gaz, o șină de tramvai și un chei lat, cu băncuțe și ghivece mari cu flori. Peste fluviu se întindeau două poduri, unul de-a dreapta și unul de-a stânga lui.

Lăsă fereastra deschisă și se duse jos să mănânce. Deschise ușile de sticlă din hol și intră într-un vestibul cu fotolii adânci, cu mese lungi și cu oglinzi așezate de-a lungul unui perete lung. Trebuia să urce câteva trepte pentru a ajunge în restaurant, iar în capătul cel mai îndepărtat al încăperii se afla orchestra pe care o auzise de sus, din cameră.

Restaurantul era imens, cu doi stâlpi mari de mahon și cu un balcon care se întindea de-a lungul a trei dintre pereți, înalt până în tavan. La ușă stăteau trei chelneri în sacouri maro-roșcat, cu revere negre. Se înclinară și îl salutară în cor, în timp ce un al patrulea veni grăbit și îl conduse la o masă aflată în apropierea ferestrei și a orchestrei.

Martin Beck se uită îndelung pe meniu, până găsi coloana în limba germană și începu să citească. După o clipă, chelnerul cărunt și cu o

fizionomie prietenoasă de boxer se aplecă spre el și spuse:

— *Very gut fischsuppe, gentleman*.

Martin Beck se hotărî imediat să comande supă de pește.

— *Barack?* spuse chelnerul.

— Ce e ăla? întrebă Martin Beck întâi în germană, apoi în engleză.

— *Very gut aperitif*, zise chelnerul.

Martin Beck bău acel aperitiv numit *Barack*. *Barack Palinka*, îl lămuri chelnerul, era un rachiu unguresc din caise.

Mâncă supa de pește, care era roșie, cu multă boia și chiar foarte bună. Mâncă și un file de vită cu cartofi și sos iute de boia și bău bere cehă.

După ce își bău cafeaua, care era tare, și încă un pahar de *Barack*, i se făcu foarte somn și se duse direct în cameră.

Închise fereastra și obloanele și se sui în pat. Acesta scârțâi. „A scârțâit prietenos“, se gândi el și adormi.

6

Martin Beck fu trezit de un țipăt prelung și răgușit. În timp ce clipea și încerca să se orienteze în semiîntuneric, țipătul se repetă de încă două ori. Se întoarse pe o parte și își luă ceasul de pe noptieră. Era deja nouă fără zece. Patul cel mare scârțâi solemn. Poate că scârțâise odată la fel de maiestuos sub Conrad von Hötzendorff, se gândi el. Lumina zilei se strecura înăuntru prin obloanele înalte. În cameră era deja foarte cald.

Se sculă, se duse în baie și tuși o clipă, așa cum făcea adesea dimineața. Luă o înghițitură de apă minerală, își îmbrăcă halatul, apoi deschise obloanele și fereastra. Contrastul dintre semiîntunericul din cameră și lumina limpede și puternică a soarelui era aproape copleșitor. La fel și panorama.

Dunărea curgea prin fața lui în ritmul ei calm și regulat, de la nord la sud, nu chiar albastră, dar lată și impunătoare și, fără îndoială, foarte frumoasă. De cealaltă parte a fluviului se înălțau doi munți ușor aplecați, încoronați de un monument și de o cetate înconjurată de ziduri. Clădirile cu locuințe aveau doar o ușoară tendință de a urca pe versanții munților, dar mai departe se ridicau alte înălțimi albastre, presărate cu vile. Aceea era, deci, faimoasa Buda, unde te găseai foarte aproape de inima culturală a Europei Centrale. Martin Beck își lăsă privirea să alunece peste acel cadru panoramic și ascultă absent palpitațiile istoriei. Acolo întemeiaseră romanii mărețul Aquincum, de acolo artileria habsburgă trăsese asupra Pestei, transformând-o în ruine în timpul Războiului de Independență din 1849, și acolo fasciștii lui

Szálasis și trupele SS ale locotenentului de gherilă Pfeffer-Wildenbruch rezistaseră timp de o lună în iarna anului 1945, cu un eroism inutil și distructiv, despre care bătrânii partizani ai Crucii cu Săgeți încă mai vorbeau cu mândrie.

Exact sub el se afla o navă albă cu zbaturi ancorată lângă chei, cu steagul albastru, alb și roșu al Cehiei atârnând în soare și cu turiști bronzându-se pe șezlongurile de pe punte. Ceea ce îl trezise fusese un remorcher cu zbaturi iugoslav care avansa încet în amonte. Era mare și vechi, cu două coșuri înalte, înclinate asimetric și tracta șase șalupe foarte încărcate. Ultima șalupă avea o sfoară legată între timonerie și macaraua dintre bocaporți. O tânără cu maramă, îmbrăcată în albastru, culegea liniștită niște rufe de copii dintr-un coș și le întindea cu grijă, neimpresionată de frumusețea de pe mal. La stânga se arcuia un pod, lung, ușor și subțire; părea să ducă direct spre muntele cu monumentul ce înfățișa o femeie înaltă și suplă din bronz ținând o frunză de palmier deasupra capului. Peste pod forfoteau mașini, autobuze, tramvaie și pietoni. La dreapta, spre nord, remorcherul ajunsese la următorul pod; mai vui răgușit de încă trei ori, anunțând câte șalupe tracta în total, coborî coșurile către provă și către pupă și alunecă pe sub podul jos. Chiar în fața ferestrei se întoarse către mal un vapor foarte mic cu aburi, care apoi se lăsă dus de curenți transversal cincizeci de metri și încheie manevra prin a acosta cu o precizie milimetrică lângă un ponton. Din el coborî și apoi urcă la bord un număr absurd de oameni.

Aerul era cald și uscat. Soarele se înălța pe cer. Martin Beck se aplecă afară pe fereastră, își lăsă privirea să alunece de la nord la sud și reflectă la câteva informații pe care le obținuse din una dintre broșurile din avion.

„Budapesta este capitala Republicii Populare Ungare. Se consideră a fi fost întemeiată în 1873,

când cele trei orașe Buda, Pesta și Obuda s-au unit, dar săpăturile au scos la iveală locuințe vechi de câteva mii de ani, iar Aquincum, capitala provinciei romane Pannonia, se întindea în această zonă. Orașul are astăzi aproape două milioane de locuitori și este împărțit în douăzeci și trei de sectoare.“

Era, fără îndoială, un oraș foarte mare. Își aminti reflecția oarecum consacrată a legendarului Gustaf Lindberg, atunci când a debarcat la New York în 1899, în căutarea falsificatorului de monezi Skog: „În acest furnicar se află domnul Cine, la adresa Unde?“

Păi, New York-ul era cu siguranță mai mare de-atât încă de pe vremea aceea, dar, pe de altă parte, detectivul-șef Lindberg avea timp nelimitat la dispoziție. Cât despre el, nu avea decât o săptămână.

Martin Beck lăsă istoria și traficul de pe fluviu să-și urmeze cursul și se duse la duș. Își luă o pereche de pantaloni gri din poliester, cu cămașă pe deasupra și sandale. În timp ce își studia neconvenționala ținută de serviciu în oglinda de pe șifonierul masiv, ușile de mahon se deschiseră brusc, scârțâind înfricoșător, lent și sinistru, ca într-un film vechi de-al lui Arne Mattsson. Nici nu-și revenise bine din sperietură când telefonul începu să sune scurt și nervos.

— Vă caută un domn. Așteaptă în hol. Un domn suedez.

— Se numește cumva Matsson?

— Da, cu siguranță, spuse fata de la recepție veselă.

Firește că este el, se gândi Martin Beck pe scări. Misiunea asta deosebită va avea parte astfel de un final pe măsură.

Nu era Alf Matsson, ci un tânăr de la ambasadă, corect îmbrăcat până la ultimul detaliu, cu costum închis la culoare, pantofi negri, cămașă albă și cravată de mătase gri-deschis. Bărbatul îl măsură

pe Martin Beck din priviri. În ochii lui era o umbră de mirare, dar nu mai mult de o umbră.

— După cum știți, ne este cunoscută natura misiunii dumneavoastră. Poate că ar trebui să discutăm problema.

Se așezară în vestibul și discutară problema.

— Există hoteluri mai bune decât acesta, spuse bărbatul de la ambasadă.

— Chiar așa?

— Da, mai moderne. Mai *tip-top*. *Swimmingpool*.

— Aha.

— În legătură cu acest... Alf Matsson.

Bărbatul își coborî vocea și se uită în jurul său prin vestibul, care era gol, cu excepția unui african ce dormea într-un colț îndepărtat.

— Da. Ați luat legătura cu el?

— Nu. Deloc. Singurul lucru pe care îl știm cu siguranță este că s-a înregistrat la sosire în Ferihegy, aeroportul de aici, în seara de douăzeci și doi. A petrecut noaptea la un fel de hotel de tineret numit Ifjuság, în Buda. S-a mutat aici în dimineața următoare. Cam o jumătate de oră mai târziu a plecat de la hotel și și-a luat cheia de la cameră cu el. De atunci nu l-a mai văzut nimeni.

— Ce spune poliția?

— Nimic.

— Nimic?

— Cei cu care am vorbit nu par interesați. Din punct de vedere formal, atitudinea lor este justificată. Viza lui Matsson era validă și s-a înregistrat ca rezident la acest hotel. Poliția nu are niciun motiv să se preocupe de el înainte să părăsească țara, cu condiția să nu depășească durata permisului său de ședere.

— Nu se poate să fi părăsit țara?

— Cu totul exclus. Și chiar dacă ar fi reușit să treacă granița ilegal, unde s-ar fi dus după aceea? Fără pașaport? Oricum, am făcut verificări la misiunile diplomatice din Praga, Belgrad,

București și Viena. Chiar și la Moscova, ca să fim siguri. Nimeni nu știe nimic.

— Din câte știa angajatorul lui, avea de gând să facă două lucruri aici. Un interviu cu boxerul Laszlo Papp și un reportaj despre muzeul evreiesc.

— Nu a fost la niciunul. Am făcut niște mici cercetări. Îi scrisese din Suedia custodelui muzeului, un anume doctor Sos, dar nu l-a căutat. Am vorbit și cu mama lui Papp. Nu auzise niciodată de Matsson, iar Papp nici măcar nu e în oraș.

— Bagajele sunt încă în camera de hotel?

— Bunurile lui sunt la hotel. Nu în cameră. Făcuse rezervare doar pentru trei nopți. Directorul hotelului i-a păstrat camera la cererea noastră, apoi i-a mutat bagajele la ghișeu. Aici, în spatele recepției. Nu erau nici măcar împachetate. Am plătit noi factura.

Bărbatul tăcu un timp, ca și cum se gândea la ceva. Apoi spuse cu seriozitate:

— Firește, îi vom solicita angajatorului suma.

— Sau dreptul la succesiune, spuse Martin Beck.

— Da, dacă se dovedește a fi atât de grav.

— Unde e pașaportul?

— E la mine, spuse trimisul ambasadei.

Trase fermoarul mapei lui subțiri, luă pașaportul și i-l întinse în timp ce își scotea stiloul din buzunarul interior.

— Fiți amabil și semnați de primire, vă rog.

Martin Beck semnă. Bărbatul băgă în buzunar stiloul și documentul semnat.

— Așa. Ar mai fi ceva? A da, factura de la hotel. Nu e nevoie să vă preocupați de ea. Am primit instrucțiuni să ne îngrijim de costurile dumneavoastră. Destul de neobișnuit, după părerea mea. Desigur, în mod normal ar fi trebuit să primiți și bani de cheltuială. Deci, dacă aveți nevoie de bani gheață, îi puteți lua de la ambasadă.

— Mulțumesc.

— Atunci, asta ar trebui să fie tot. Puteți să-i inspectați bunurile când doriți. Am anunțat deja.

Bărbatul se ridică.

— Stați chiar în camera în care a stat Matsson, spuse el în treacăt. O sută cinci, nu-i așa? Dacă nu am fi insistat să rămână pe numele lui Matsson, probabil că ar fi trebuit să vă cazați la alt hotel. Suntem în toiul sezonului estival.

Înainte de a se despărți, Martin Beck spuse:

— Dumneavoastră ce părere aveți despre problema asta? Unde să se fi dus?

Bărbatul de la ambasadă îl privi cu o figură inexpresivă.

— Orice părere aș avea, prefer să o păstrez pentru mine.

După o clipă adăugă:

— Este o situație foarte neplăcută.

Martin Beck urcă în cameră. Se uită în jur. Deci aici stătuse Alf Matsson. Timp de cel mult o oră. A găsi vreo urmă a activităților lui în acel scurt interval ar fi fost, desigur, o pretenție exagerată.

Cu ce se ocupase Alf Matsson în ora aceea? Stătuse oare așa, la fereastră, și se uitase la bărci? Poate. Văzuse oare ceva sau pe cineva care să-l facă să părăsească hotelul atât de repede încât a uitat să lase cheia pe tejgheaua de la recepție? Posibil. Ce anume să fi văzut, atunci? Imposibil de spus. Dacă l-ar fi lovit vreo mașină, s-ar fi raportat imediat. Dacă ar fi plănuit să se arunce în fluviu, trebuia să aștepte până se făcea întuneric. Dacă ar fi încercat să-și dreagă mahmureala cu rachiu de caise și ar fi dat într-o altă beție devastatoare, ar fi avut la dispoziție șaisprezece zile să se trezească. Era puțin cam mult. În plus, nu obișnuia să bea când avea de lucru. Era genul de jurnalist modern, scria undeva în raportul de la unitatea trei, rapid, eficient și la obiect. Era genul care întâi își face treaba și abia apoi se relaxează.

Foarte neplăcut. Extrem de neplăcut. Grozav de neplăcut. Al naibii de neplăcut. Aproape jenant.

Martin Beck se întinse în pat. Acesta scârțâi impunător. Nu se mai gândea deloc la Conrad von Hötzendorff. Scârțâise oare și sub Alf Matsson? Probabil. Cine intra într-o cameră de hotel fără să încerce imediat patul? Deci Matsson stătuse lungit aici și se uitase la tavanul înalt de patru metri. Apoi pornise la drum, luând cheia cu el. Și dispăruse. Sunase telefonul? Primise vreun mesaj neașteptat?

Martin Beck își despachetă harta Budapestei și o studie îndelung. Apoi fu cuprins de dorința de a-și îndeplini un fel de datorie, se ridică, își îndesă harta și pașaportul în buzunarul de la spate și coborî pentru a inspecta bagajul.

Recepționerul era un bărbat corpolent, în vârstă, prietenos, demn și cu o minte exemplar de limpede.

Nu, nu îl sunase nimeni pe domnul Matsson cât timp acesta fusese în hotel. Mai târziu, după ce domnul Matsson plecase, au venit mai multe telefoane. Se repetaseră și în zilele următoare. Sunase mereu aceeași persoană? Nu, mai multe persoane diferite, personalul de la tabloul de comandă era sigur în privința asta. Bărbați? Și bărbați, și femei, cel puțin o femeie. Cei care au sunat au lăsat cumva vreun mesaj sau și-au dat numerele de telefon? Nu, nu lăsaseră mesaje. Nici nu-și dăduseră numerele de telefon. Mai târziu veniseră telefoane de la Stockholm și de la ambasada Suediei. Atunci, în schimb, s-au lăsat atât mesaje, cât și numere de telefon. Acestea fuseseră păstrate. Voia domnul Beck să le vadă? Nu, domnul Beck nu voia să le vadă.

Bagajul se afla într-adevăr într-o cameră din spatele tejghelei de la recepție. Era foarte ușor de inspectat. O mașină de scris portabilă marca Erika și o geantă galben-maronie din piele de porc, cu curea. În husa care atârna de mâner fusese introdusă o carte de vizită. Alf Matsson, reporter.

Strada Fleming, numărul 31, Stockholm K. Cheia era în încuietoare.

Martin Beck scoase mașina de scris din husă și o studie îndelung. Ajunse la concluzia că e o mașină de scris portabilă marca Erika și trecu mai departe, la geantă.

Geanta părea aranjată frumos și ordonat, și totuși avu sentimentul că o mână experimentată o inspectase, după care pusese totul la loc. Conținutul ei consta într-o cămașă în carouri, o cămașă maro de purtat peste pantaloni, o cămașă de poplin care încă mai păstra eticheta de la spălătorie, o pereche de pantaloni albastru-închis, proaspăt călcați, un fel de cardigan albastru, trei batiste, patru perechi de șosete, două perechi de chiloți colorați, un maieu de plasă și o pereche de pantofi de piele întoarsă de culoare maro-deschis. Toate erau curate. Mai era o trusă de toaletă, un toc de hârtie pentru mașina de scris, o gumă de șters pentru mașina de scris, un aparat de ras electric, un roman și o mapă de plastic albastru-închis, de tipul celor pe care agențiile de voiaj le dau gratuit și în care nu încape biletul. În trusa de toaletă se găseau o loțiune după ras, pudră de talc, un săpun sigilat, un tub de pastă de dinți început, o periuță de dinți, o sticlă de apă de gură, o cutiuță cu pastile pentru dureri de cap și un pachet de prezervative. În mapa de plastic albastru-închis se aflau cinci sute de dolari și șase bancnote de câte o sută de coroane suedeze. Un fond de călătorie uimitor de consistent, dar Alf Matsson părea să fie obișnuit să trăiască pe picior mare.

Martin Beck puse totul la loc pe cât de frumos și de ordonat posibil și se întoarse la recepție. Se făcuse ora douăsprezece și era deja timpul să plece. Din moment ce nu știa încă ce va face, putea măcar să-și poarte neștiința în aer liber, la soare, pe chei, spre exemplu. Luă cheia camerei din buzunar și se uită la ea. Părea la fel de veche, de solidă și de impunătoare ca hotelul în ansamblu. O puse pe

tejghea. Recepționerul întinse imediat mâna după ea.

— Aceasta este o cheie de rezervă, nu-i așa?

— Nu înțeleg, spuse recepționerul.

— Am înțeles că oaspetele de dinainte a luat cheia cu el.

— Da, așa este. Dar am primit-o înapoi chiar în ziua următoare.

— Ați primit-o înapoi? De la cine?

— De la poliție, desigur.

— De la poliție? Care poliție?

Recepționerul ridică nedumerit din umeri.

— De la poliția obișnuită, firește. Care altă poliție? Un polițist i-a lăsat cheia portarului. Domnul Matsson trebuie s-o fi pierdut pe undeva.

— Unde?

— Din păcate nu știu, sir.

Martin Beck mai puse o întrebare.

— A mai inspectat cineva bagajul domnului Matsson, în afară de mine?

Recepționerul ezită puțin înainte de a răspunde.

— Nu cred.

Martin Beck trecu prin ușile rotative. Bărbatul cu caschetă și mustață gri stătea la umbră sub baldachin, complet nemișcat, cu mâinile la spate, ca un monument închinat lui Emil Jannings.

— Vă amintiți cum ați primit o cheie a unei camere de la un polițist, acum paisprezece zile?

Bătrânul îl privi întrebător.

— Desigur.

— Era un polițist în uniformă?

— Desigur. O mașină de poliție a oprit aici și unul dintre polițiști a coborât și a lăsat cheia.

— Ce-a zis?

Bărbatul se gândi.

— A zis: Obiect găsit. Nimic mai mult, cred.

Martin Beck se întoarse și plecă. După trei pași își dădu seama că uitase de bacșiș. Se duse înapoi și puse în mâna bărbatului câteva dintre acele

monede neobișnuite din metal ușor. Portarul duse degetele mâinii drepte la cozoroc și spuse:

— Mulțumesc, dar nu e nevoie.

— Vorbiți germana extraordinar de bine, spuse Martin Beck.

Și se gândi: „Oricum, mult mai bine decât mine, la naiba.“

— Am învățat-o pe front la Isonzo în 1916.

Odată ajuns după colț, Martin Beck scoase harta și se uită la ea. Apoi își continuă drumul în jos, spre chei, cu harta în mână. Un vapor cu aburi, mare și alb, cu zbaturi și cu două coșuri, naviga în amonte pe fluviu. Îl privi nefericit.

Era o greșeală fundamentală în toată povestea asta. Ceva era cu siguranță cu totul altfel decât ar fi trebuit. Ce anume... nu știa.

7

Era duminică și era foarte cald. Un abur subțire tremura deasupra versanților. Cheiul era plin de oameni care se plimbau încolo și-ncoace sau stăteau și se bronzau pe treptele ce coborau spre fluviu. Pe micile vapoare cu aburi sau barcazuri cu motor care circulau regulat în susul și în josul fluviului se înghesuiau oameni în haine de vară, în drum spre piscine și spre zonele de agrement. La stațiile de îmbarcare erau cozi lungi.

Martin Beck uitase că e duminică și inițial fu uimit de mulțime. Se alătură fluxului de hoinari de-a lungul cheiului și privi traficul animat de pe fluviu. Se gândise să înceapă ziua cu o plimbare peste următorul pod spre insula Margareta, aflată chiar în mijlocul fluviului, dar se răzgândi atunci când își închipui mulțimile de oameni care își petrec duminica acolo.

Aglomerația îl irită puțin, iar vederea tuturor acelor oameni veseli și liberi îi stârni cheful de muncă. O să viziteze hotelul la care Matsson și-a petrecut prima și poate singura noapte în Budapesta. „Un hotel de tineret din Buda“, zisese cel de la ambasadă.

Martin Beck se smulse din vâltoarea de oameni și o luă în sus pe strada de deasupra cheiului. Se adăposti la umbra frontonului unei case și studie harta. Căută îndelung, dar nu putu să găsească niciun hotel care se numea Ifjuság, și până la urmă împături harta și porni spre podul ce ducea pe insulă și dincolo de ea, spre Buda. Se uită în jur după un agent de poliție, dar nu reuși să descopere niciunul. Lângă culeea podului se afla o stație de taxiuri în care era o mașină. Părea liberă.

Șoferul nu vorbea decât ungurește și nu pricepu niciun cuvânt până când Martin Beck nu îi arătă biletelul cu numele hotelului.

Traversară podul și trecură de insulă, unde văzu în treacăt un jet înalt de apă printre copaci, apoi continuară de-a lungul unei străzi cu magazine și pe niște străduțe înguste și înclinate, după care ajunseră la un loc deschis cu gazon și cu o statuie modernă de bronz înfățișând un bărbat și o femeie care stăteau și se priveau unul pe celălalt.

Mașina se opri aici și Martin Beck plăti, aparent mult prea mult, căci șoferul îl copleși cu mulțumirile în limba lui ininteligibilă.

Hotelul era scund și se întindea de-a lungul pieței, care era mai degrabă o lărgire a străzii, cu spații verzi și locuri de parcare. Clădirea părea nouă, spre deosebire de celelalte case dimprejur. Arhitectura era modernă și întreaga fațadă era ocupată de balcoane. Scara care ducea la intrare era largă și scurtă.

În spatele ușilor de sticlă se întindea un hol lung și luminos. Acolo se afla un chioșc cu suvenire, care era închis, niște uși de lift, un spațiu de așteptare și tejgheaua de la recepție. Recepționerul era absent și în hol nu se afla nicio persoană.

La capătul holului se afla salon spațios, cu fotolii, mese și ferestre mari pe toată lungimea lui. Chiar și încăperea aceasta era goală.

Martin Beck se duse la peretele cu ferestre și privi afară. Pe gazon stăteau lungiți câțiva tineri în costum de baie și se bronzau.

Hotelul era amplasat pe un teren înalt, având vedere spre Pesta. Casele de pe panta dintre hotel și fluviu păreau vechi și ponosite. Martin Beck văzuse din taxi găuri de gloanțe în majoritatea fațadelor, iar tencuiala de pe unele case fusese spulberată aproape în întregime.

Se uită pe hol, care era în continuare la fel de pustiu, și se așeză într-unul dintre fotoliile din salon. Nu avea mari așteptări de la vizita sa la

Ifjuság. Alf Matsson petrecuse acolo o noapte, era greu să găsești o cameră la hotel vara în Budapesta, și faptul că tocmai acel hotel avusese o cameră disponibilă era cu siguranță doar o coincidență. Era puțin probabil ca cineva să-și amintească de un oaspete care a venit seara târziu și a plecat a doua zi dimineața, în toiul sezonului estival.

Își stinse ultima țigară Florida și se uită demoralizat la tinerii înnegriți de soare de pe gazonul de afară. Deodată i se păru complet prostesc să umble prin Budapesta încercând să dea de un om care îi era total indiferent. Nu-și amintea să mai fi avut vreodată o misiune mai lipsită de speranță și de sens.

Se auziră pași pe hol și Martin Beck se ridică și se duse într-acolo. Un tânăr stătea în spatele tejghelei de la recepție, cu un receptor în mână. Se uita în sus, la tavan și își rodea unghia de la degetul mare în timp ce asculta la telefon. Când începu să vorbească, lui Martin Beck i se păru că vorbește finlandeza, dar apoi își aminti că finlandeza și maghiara fac parte din aceeași familie de limbi.

Tânărul puse receptorul în furcă și se uită întrebător la Martin Beck, care ezita, încercând să se hotărască în ce limbă să vorbească.

— Cu ce vă pot ajuta, i se adresă tânărul lui Martin Beck într-o engleză impecabilă.

— Este vorba despre un oaspete care a stat aici, la hotel, în noaptea dintre 22 și 23 iulie. Nu știți cumva cine era de serviciu în noaptea aceea?

Recepționerul se uită pe calendarul din perete.

— Mă tem că nu îmi amintesc, spuse el. Au trecut mai mult de două săptămâni. Numai o clipă, să mă uit.

Căută puțin pe raftul de sub tejghea și scoase un carnețel negru, pe care îl răsfoi. Apoi zise:

— Chiar eu am fost. În noaptea de vineri spre sâmbătă, da. Despre ce oaspete e vorba? A stat aici

doar în noaptea aceea?

— Da, din câte știu, spuse Martin Beck. Se poate, desigur, să mai fi stat aici și după. Un jurnalist suedez pe nume Alf Matsson.

Tânărul se uită în tavan și își roase o unghie. Apoi dădu din cap.

— Nu-mi amintesc de niciun suedez. Vin foarte puțini suedezi aici. Cum arăta?

Martin Beck îi arătă fotografia din pașaportul lui Alf Matsson. Tânărul o privi o clipă și spuse șovăitor:

— Nu știu. Poate l-am văzut. Chiar nu-mi aduc aminte.

— Aveți un registru? În care țineți evidența oaspeților?

Tânărul scoase o cutie cu fișe de cartotecă și începu să caute. Martin Beck aștepta. Avea chef să fumeze și se căută prin buzunare, dar țigările i se terminaseră, ceea ce era regretabil.

— Iat-o, zise recepționerul și scoase o fișă din cutie. Alf Matsson, suedez, da. A fost cazat aici în noaptea dintre 22 și 23 iulie, exact cum ați spus.

— Și nu a mai stat aici după noaptea aceea?

— Nu, după aceea nu. A stat însă aici câteva zile la sfârșitul lunii mai. Dar asta a fost înainte să vin eu. Îmi dădeam bacalaureatul atunci.

Martin Beck luă fișa și se uită la ea. Alf Matsson fusese cazat la hotel între 25 și 28 mai.

— Cine lucra aici atunci?

Tânărul reflectă. Apoi spuse:

— Trebuie să fi fost Stefi. Poate și cel de dinaintea mea. Dar nu-mi amintesc cum se numește.

— Stefi, spuse Martin Beck. El mai lucrează aici?

— Ea, spuse tânărul. E fată, Stefania. Da, noi doi lucrăm în schimburi.

— Când vine?

— Sigur e deja aici. În camera ei, adică. Locuiește aici, în hotel. Dar lucrează în schimbul

de noapte săptămâna asta, așa că probabil doarme.

— Puteți să vă interesați, întrebă Martin Beck. Dacă este trează, aș vrea să vorbesc cu ea.

Tânărul deschise o portiță din tejghea și ieși.

— Să văd dacă e în cameră, spuse el. Numai o clipă.

Urcă într-unul dintre lifturi și Martin Beck văzu pe panoul luminat că s-a oprit la etajul întâi. O clipă mai târziu coborî înapoi.

— Colega ei de cameră a zis că face plajă. Stați un pic, să o chem.

Dispăru în salon și se întoarse după o clipă cu o fată. Era mică și plinuță, avea sandale în picioare și peste bikini purta un halat de bumbac în carouri. Își încheie halatul în timp ce se îndrepta spre Martin Beck.

— Îmi cer scuze de deranj, zise el.

— Nu face nimic, spuse fata pe nume Stefi. Pot să vă ajut cu ceva?

Martin Beck o întrebă dacă fusese de serviciu în respectivele zile din mai. Ea se duse în spatele tejghelei, se uită în carnețelul negru și dădu din cap că da.

— Da, zise ea. Dar numai pe timpul zilei.

Martin Beck îi arătă pașaportul lui Alf Matsson.

— Suedez? întrebă ea fără să se uite în sus.

— Da, spuse Martin Beck. Jurnalist.

O privi și așteptă. Ea se uită la fotografia din pașaport și lăsă capul într-o parte.

— Da, zise ea șovăitor. Da, cred că-mi amintesc de el. Inițial a stat singur într-o cameră cu trei paturi, dar apoi am primit un grup de ruși și aveam nevoie de cameră, așa că a trebuit să-l mut. S-a înfuriat teribil că nu avea telefon în cealaltă cameră. Nu avem telefoane în toate camerele. A făcut scandal din cauza telefonului, așa că am fost nevoită să-l las să facă schimb de camere cu cineva care nu avea nevoie de telefon.

Închise pașaportul și îl puse pe tejghea.

— Dacă într-adevăr este el. Fotografia nu e foarte clară.

— Vă amintiți dacă a primit vreo vizită? întrebă Martin Beck.

— Nu, spuse ea. Nu cred. Cel puțin, din câte-mi amintesc.

— A dat multe telefoane? Sau a primit vreunele, vă amintiți?

— Am impresia că l-a sunat o doamnă de câteva ori, dar nu sunt sigură, zise Stefi.

Martin Beck reflectă o clipă, după care spuse:

— Vă mai amintiți ceva despre el?

Fata dădu din cap că nu.

— Avea, desigur, o mașină de scris la el. Și îmi mai amintesc că era îmbrăcat frumos. Altceva deosebit nu-mi mai amintesc despre el.

Martin Beck îndesă pașaportul în buzunar și își aminti că i se terminaseră țigările.

— Pot să cumpăr un pachet de țigări de aici? întrebă el.

Fata se aplecă și se uită într-o cutie.

— Sigur că da, spuse ea. Dar am numai Terv.

— E bine, zise Martin Beck și luă pachetul, care era din hârtie gri, cu imaginea unei fabrici cu coșuri înalte pe partea din față.

Îi dădu o bancnotă în schimb și o rugă să păstreze restul. Apoi luă un pix și un carnețel de pe tejghea, scrise numele său și al hotelului, rupse hârtia și i-o întinse lui Stefi.

— Dacă vă mai amintiți ceva, sunteți binevenită să sunați.

Stefi se uită la bilețel ridicând din sprâncene.

— A, da, mi-am mai amintit un lucru acum, când scriați bilețelul, spuse ea. Cred că sudezul a fost cel care m-a întrebat cum se ajunge la o adresă din Újpest. E posibil să nu fi fost el, nu sunt sigură. Poate că a fost un alt oaspete. I-am desenat o mică hartă.

Ea tăcu și Martin Beck așteptă.

— Îmi amintesc strada de care a întrebat, dar nu și numărul. Mătușa mea locuiește pe strada respectivă, de aceea îmi amintesc.

Martin Beck împinse carnețelul spre ea.

— Fiți amabilă și scrieți-mi-o, vă rog!

Odată ce ieși din hotel, Martin Beck se uită pe bilețel.

Venetianer utca.

Îndesă bilețelul în buzunar, își aprinse un Terv și porni spre fluviu.

8

Era luni, opt august și Martin Beck fu trezit de telefon. Se ridică somnoros într-un cot și, după ce mânui stângaci receptorul câteva momente, auzi telefonista spunând ceva al cărui conținut nu îl pricepu. Apoi o voce familiară spuse:

— Alo, da.

Martin Beck uită să răspundă din pură uimire.

— Alo, e cineva acolo?

Kollberg se auzea la fel de clar ca și când s-ar fi aflat în camera de alături.

— Unde ești?

— La serviciu, bineînțeles. E deja ora nouă și un sfert. Nu-mi spune că încă stai și moțăi.

— Cum e vremea la voi la... zise Martin Beck și se opri, amuțind el însuși în fața unei replici atât de idioate.

— Plouă, spuse Kollberg bănuitor, dar nu de-asta am sunat. Ești cumva bolnav?

Martin Beck reuși să se ridice și să stea pe marginea patului. Aprinse una dintre neobișnuitele țigări ungurești din pachetul cu fabrica pe el.

— Nu. Ce voiai?

— Am scormonit și eu pe-aici un pic. Nu prea pare să fie ceva de capul lui Matsson ăsta.

— Cum așa?

— Păi, cam asta e impresia mea. În general pare să fie un bou.

— Asta ai sunat să-mi spui?

— Nu. Nu chiar. Dar cred că e ceva ce ar trebui să știi. Nu aveam ce face sâmbăta trecută, așa că m-am dus la cârciuma aia, Tennstopet.

— Auzi, nu-ți băga nasul prea mult. Oficial, tu n-ai auzit niciodată nimic despre asta. Și nu știi că

sunt aici.

Kollberg păru vizibil supărat când spuse:

— Crezi că sunt idiot?

— Doar uneori, zise Martin Beck prietenos.

— N-am vorbit cu nimeni. Doar am stat la masă lângă gașca lor și am ascultat ce ziceau. Timp de cinci ore. Ăștia beau, nu se-ncurcă.

Telefonista intră pe fir și spuse ceva ininteligibil.

— Falimentezi guvernul, spuse Martin Beck. Spune-mi odată ce ai de zis!

— Păi, s-a vorbit un pic în sus și-n jos, încoace și-ncolo de Affe, cum îi spun ei. Băieții sunt genul care se vorbesc de rău între ei pe la spate. Cum se duce unul dintre ei la baie, cum se pornesc ceilalți cu gura.

— Nu mai fi așa limbut.

— Molin ăla pare să fie cel mai rău. Tot el a început să vorbească de treaba pentru care te-am sunat. O răutate, dar poate nu o minciună de la cap la coadă.

— Hai, Lennart, concentrează-te.

— Uite cine vorbește. Pe scurt, reieșea din discuție că Matsson s-a dus ca din pușcă în Ungaria pentru că avea o tipă acolo. O oarecare vedetă a sportului, sau așa ceva, pe care a întâlnit-o aici, la Stockholm, la o competiție internațională, pe când era jurnalist sportiv și încă locuia cu soția lui.

— Aha.

— Au mai zis și că e foarte posibil ca el să-și aranjeze călătoriile în locuri precum Praga sau Berlin, în așa fel încât să o întâlnească atunci când participă la competiții acolo.

— Nu mi se pare că sună plauzibil. Sportivele sunt ținute din scurt de obicei.

— Eu îți spun ce-am auzit.

— Mulțumesc, spuse Martin Beck fără pic de entuziasm. La revedere.

— Stai puțin. N-am terminat încă. Nu i-au spus niciodată numele, nici nu cred că-l știau. Dar au menționat destule detalii încât să pot... și ieri a plouat.

— Lennart, zise Martin Beck amărât.

— Cu oarecare eforturi, am reușit să intru la Biblioteca Națională și am stat ieri toată ziua și am căutat prin colecții de ziare. Din câte am putut să-mi dau seama, nu poate fi vorba decât de o tipă care se numește... o să-ți dictez pe litere.

Martin Beck aprinse veioza de pe noptieră și scrise literele pe marginea hărții Budapestei: A-R-I B-Ö-K-K.

— Ai notat? întrebă Kollberg.

— Sigur.

— Evident, e nemțoaică de fapt, dar are cetățenie ungară. Nu știu unde locuiește, nici dacă numele e scris corect. Nu e cine știe ce personalitate, n-am reușit să găsesc niciun nume asemănător cu al ei în niciun context, din mai anul trecut și până acum. Se pare că era un fel de rezervă. În echipa de rezervă.

— Acum ai terminat?

— Încă ceva. Mașina lui e la locul ei. În parcarea de lângă Arlanda. Un Opel Rekord. Nimic deosebit la el.

— Aha. Acum ai terminat, deci?

— Da.

— La revedere.

— Salut.

Martin Beck se uită apatic la literele notate: Ari Bökk. Nici măcar nu arăta a nume de persoană. Informația era probabil incorectă și pontul fără valoare.

Se ridică, deschise obloanele și lăsă vara să pătrundă înăuntru. Vederea spre fluviu și spre Buda era la fel de fascinantă ca în urmă cu douăzeci și patru de ore. Vaporul ceh cu aburi și zbaturi plecase, lăsând loc unei ambarcațiuni motorizate cu elice, cu două coșuri la travers. Era

de asemenea cehă și se numea Druzba. La cafeneaua în aer liber din fața hotelului stăteau oameni în haine de vară și luau micul dejun. Era deja ora nouă și jumătate. Se simți inutil și neconștiincios, își făcu repede toaleta, își luă harta la el și se grăbi să coboare în hol. Când se văzu jos, se opri în loc, complet pasiv. Nu are niciun sens să te grăbești undeva dacă nu știi ce-o să faci odată ce-ai ajuns. Reflectă puțin la asta, intră în restaurant, se așeză lângă una dintre acele ferestre mari, deschise, și aștepta să i se servească micul dejun. Se vedeau trecând bărci de diferite mărimi. Un remorcher mare, sovietic, ducând după el trei șalupe cu petrol, avansa cu greu în amonte. Probabil că venea de la Batum. Era drum lung. Căpitanul avea caschetă albă. Chelnerii se învârteau în jurul lui de parcă ar fi fost Rockefeller. Niște băieței loveau mingea pe stradă. Un câine mare vru să li se alăture și aproape că o trânti pe doamna bine îmbrăcată care îl ținea de lesă. Aceasta trebui să se agațe de unul dintre stâlpii de piatră ai balustradei ca să nu cadă. După o clipă, dădu drumul stâlpului, ținând încă de lesă, și alergă în urma câinelui, aplecată mult pe spate, până ajunse în mijlocul copiilor. Era deja foarte cald. Fluviul lucea.

Lipsa lui de idei constructive era izbitoare. Martin Beck întoarse capul și văzu o persoană care îl privea fix. Un bărbat de vârsta lui, cu păr negru, grizonant, nas drept, ochi cafenii, costum gri, pantofi negri, cămașă albă și cravată gri. Avea un ghiul mare pe degetul mic de la mâna dreaptă, iar lângă el, pe masă, se afla o pălărie verde, împestrițată, cu boruri înguste și cu un fulg mic cu puf la banderolă. Bărbatul se întoarse la espressoul său dublu.

Martin Beck își mută privirea și dădu de o femeie care se uita la el. Era africană, tânără și foarte frumoasă, cu trăsături fine, cu ochi mari, sclipitori, cu dinți albi, cu picioare lungi, suple, și

glezne înalte. Purta sandale argintii și o rochie albastră, mulată, dintr-un material lucios.

Poate că îl priveau amândoi pentru că era atât de chipeș, bărbatul cu invidie și femeia cu dorință prost disimulată.

Martin Beck strănută și trei chelneri îi urară sănătate. Le mulțumi, se duse în hol, scoase harta din buzunar și îi arătă recepționerului numele scris pe ea.

— Cunoașteți vreo persoană cu acest nume?

— Nu, domnule.

— Se pare că ar fi o sportivă faimoasă.

— Serios?

Recepționerul arăta o empatie politicoasă. Clientul are întotdeauna dreptate.

— Poate nu chiar așa de faimoasă.

— E un nume de bărbat sau de femeie?

— Ari e nume de femeie, mai degrabă un nume de alint. Ca și cum ar poci un copil numele Aranka.

Recepționerul își lăsă capul într-o parte și studie scrisul.

— Dar numele de familie... Chiar e un nume?

— Îmi puteți împrumuta o carte de telefon?

Nu găsi pe nimeni cu numele Bökk, desigur. Nicio ființă umană, în orice caz. Dar nu se dădu bătut așa ușor. Era o virtute la îndemână atunci când nu știi de ce să te iei. Mai încercă și alte variante. Ajunse la următorul rezultat: BOECK ESZTER penzió XII Venetianer utca 6 292-173.

Lovit de un gând pentru prima data în ziua aceea, scoase bilețelul de la fata de la hotelul de tineret. Venetianer utca. Nu putea fi o coincidență.

Recepționerul cel impunător fusese înlocuit de o tânără doamnă.

— Ce înseamnă asta?

— *Penzió*? Pensiune. Vreți să sun acolo?

El dădu din cap că nu.

— Unde se află strada asta?

— În sectorul doisprezece. În Újpest.

— Cum ajung acolo?

— Cel mai repede cu taxiul, firește. Dacă nu, cu tramvaiul numărul trei de la Piața Marx. Dar e mai comod să mergeți cu unul dintre vapoarele ancorate aici, afară. Spre nord.

Vaporul se numea Úttörö și era o plăcere de privit. Un vaporaș cu aburi, pe cărbuni, cu coș înalt și drept și punți deschise. În timp ce acesta înainta pulsând calm și sigur în susul fluviului, pe lângă clădirea Parlamentului și pe lângă înverzita insulă Margareta, Martin Beck stătea lângă copastie și filosofa cu privire la blestemul motoarelor diesel. Se duse la butucul de deasupra cazanelor și se uită înăuntru. Din ele se ridica o coloană de căldură. Fochistul era îmbăcat în slip. Spatele lui musculos lucea de sudoare. Lopata de cărbuni zăngănea. La ce se gândea omul acela acolo jos, în căldura aceea infernală? La binecuvântarea motoarelor diesel, cu siguranță, se vedea stând și citind ziarul lângă un asemenea motor, cu bumbacul de curățat și gresorul la îndemână. Martin Beck reveni la contemplarea vaporului, dar fochistul îi știrbise bucuria. Așa stăteau lucrurile aproape întotdeauna. Nu puteai împăca și capra și varza.

Vaporul alunecă pe lângă piscine întinse, în aer liber, și pe lângă parcuri, își făcu loc printr-o mulțime de canotori și navigatori amatori, depășindu-i unul câte unul, trecu de câteva poduri și continuă printr-o gură strâmtă, înaintând pe un braț destul de îngust al fluviului. Scoase un șuierat triumfător, scurt și răgușit, și acostă în Újpest.

Odată coborât, Martin Beck se întoarse și privi vaporul, atât de frumos construit și de funcțional – la vremea lui. Fochistul urcă pe punte, râse la soare și sări direct în apă.

Districtul avea un alt caracter față de celelalte părți ale Budapestei pe care le văzuse până atunci. Martin Beck traversă o piață mare și rece și făcu vreo câteva slabe încercări de a cere indicații mai departe, dar nu se putu face înțeles. Deși avea

hartă, o luă într-o direcție greșită și ajunse într-o curte din spatele unei sinagogi, probabil un azil pentru bătrâni evrei. Niște supraviețuitori fragili din vremea marii catastrofe îl încurajară dând din cap în scaunele lor de nuiele de sub fâșia subțire de umbră aruncată de pereții clădirii.

Cinci minute mai târziu, stătea în fața casei cu numărul șase de pe Venetianer utca. Avea un singur etaj și nimic din aspectul ei nu îi evidenția calitatea de pensiune, însă afară, în stradă, se aflau câteva mașini cu plăcuțe străine de înmatriculare. O întâlni pe gazdă încă din hol.

— Doamna Boeck?

— Da. Din păcate toate camerele noastre sunt ocupate.

Era o femeie solidă, la vreo cincizeci de ani. La prima vedere părea să vorbească fluent germana.

— Caut o doamnă pe nume Ari Boeck.

— Este fiica fratelui meu. Urcați la etaj, a doua ușă pe stânga.

După ce-l informă acestea, femeia plecă. Deci explicația chiar era simplă. Martin Beck stătu o clipă în fața ușii vopsite în alb și auzi pe cineva mișcându-se înăuntru. Apoi ciocăni foarte ușor. Ușa se deschise imediat.

— Domnișoara Boeck?

Femeia părea complet surprinsă. Probabil aștepta pe cineva. Era îmbrăcată într-un costum de baie din două piese, albastru-închis. În mâna dreaptă ținea o mască pentru scufundări din cauciuc verde, cu un tub de respirat atașat. Stătea cu picioarele mult depărtate și cu mâna stângă încă pe clanță, complet nemișcată, ca și cum ar fi paralizat în mijlocul acelui gest. Părul îi era închis la culoare și scurt, trăsăturile feței pronunțate. Avea sprâncenele negre și groase, nasul lat și drept, și buze cărnoase. Dinții sănătoși, dar puțin neregulați. Gura îi era pe jumătate deschisă și vârful limbii proptit în spatele dinților de jos, ca și cum tocmai voia să spună ceva. Nu avea mai mult

de un metru cincizeci înălțime, dar era puternică și cu o constituție armoniasă, cu umeri bine dezvoltați, șolduri late și o talie destul de subțire. Picioarele îi erau musculoase, cu labe scurte și late și cu degete drepte. Pielea îi era foarte bronzată și părea netedă și elastică, mai ales pe abdomen. Subrațul ras. Sânii mari și burta rotunjită, cu fire de păr dese ce păreau foarte deschise în contrast cu pielea ei bronzată. Fire răzlețe de păr negru, lungi și ondulate, ieșeau la iveală de sub elasticul slipului în zona inghinală. Avea cel mult douăzeci și doi sau douăzeci și trei de ani. Nu era frumoasă în sensul convențional al cuvântului, dar era un exemplar cât se poate de funcțional al rasei umane.

Ochi mari, negri, cu o privire întrebătoare. Într-un final, ea spuse:

— Da, eu sunt. Mă căutați?

Germana ei nu era chiar atât de fluentă ca cea a mătușii sale, dar era pe-aproape.

— Îl caut pe Alf Matsson.

— Cine e?

Atitudinea ei generală de copil șocat îl împiedică să perceapă vreo reacție anume la auzirea numelui. Era foarte posibil să-i fi fost complet necunoscut.

— Un ziarist suedez. Din Stockholm.

— Ar trebui să fie cazat aici? Nu avem niciun suedez momentan. Trebuie că ați înțeles greșit.

Reflectă o clipă, încruntă din sprâncene.

— Dar de unde îmi știți numele?

Camera din spatele ei era o cameră de pensiune cu totul obișnuită. Pe mobilă erau haine răspândite neglijent. Numai haine de damă, din câte putea vedea.

— Chiar el mi-a dat adresa asta. Matsson e un prieten de-al meu.

Ea îl privi bănuitor și zise:

— Ce ciudat.

El scoase pașaportul din buzunarul de la spate și îl deschise la pagina cu poza lui Matsson. Ea o

studie cu atenție.

— Nu. Nu l-am văzut niciodată.

După o clipă spuse:

— V-ați pierdut unul de altul?

Înainte ca Martin Beck să apuce să spună ceva, auzi zgomot de pași în spatele său și se dădu puțin într-o parte. Un bărbat de vreo treizeci de ani intră pe lângă el în cameră. Era îmbrăcat în slip, de înălțime sub medie, blond, foarte bine făcut și avea același bronz formidabil ca și femeia. Bărbatul se postă în spatele ei și se uită curios la pașaport.

— Cine e? zise el în germană.

— Nu știu. Acest domn l-a pierdut. Credea că s-a mutat aici.

— S-a pierdut, spuse blondul. Nu e bine. Și el nu are nici pașaportul. Știu cât de dificil poate fi. Și eu lucrez în branșă.

Apucă în joacă elasticul slipului femeii, îl trase cât putu de mult și îi dădu drumul cu o plesnitură. Ea îl fulgeră cu o privire supărată.

— Nu ar trebui să mergem să înotăm? întrebă bărbatul.

— Ba da. Sunt gata.

— Ari Boek, spuse Martin Beck. Recunosc numele. Nu sunteți înotătoare?

Pentru prima dată, ea își feri privirea.

— Nu mai concurez.

— Nu ați înotat și în Suedia?

— Ba da, o dată. Acum doi ani. Am ieșit ultima. Ciudat că v-a dat adresa mea.

Blondul o privi întrebător. Nimeni nu spunea nimic. Martin Beck băgă pașaportul în buzunar.

— Păi atunci, la revedere. Mă scuzați că v-am deranjat.

— La revedere, spuse femeia și zâmbi pentru prima dată.

— Sper să vă găsiți tovarășul, spuse blondul. Ați încercat la campingurile de lângă băile romane? Sunt mai sus, pe partea cealaltă a fluviului. O mulțime de oameni acolo. Puteți trece cu barca.

— Sunteți german, nu-i așa?

— Da, din Hamburg.

Bărbatul ciufuli părul scurt și brunet al femeii. Ea îi atinse ușor pieptul cu dosul palmei stângi. Martin Beck se întoarse și plecă.

Holul era gol. Pe un raft din spatele mesei ce servea drept tejghea de recepție era un mic teanc de pașapoarte. Cel de deasupra era finlandez, dar sub el se aflau două, cu coperți colorate în acea nuanță tipică de verde a mușchiului de copac. Cu un gest spontan, el întinse mâna și trase unul dintre ele. Îl deschise și dădu de privirea sticloasă a bărbatului pe care îl întâlnise în pragul camerei lui Ari Boeck. Tetz Radeberger, agent de voiaj, Hamburg, născut în 1935. Aparent nimeni nu se deranjase să-l mintă.

La întoarcere avu ghinion și nimeri pe un feribot cu puntea acoperită și cu niște motoare diesel ce mârâiau. Cursa transporta doar câțiva pasageri; cel mai aproape stăteau două bătrâne cu basma viu colorată, în costum pestriț. Duceau niște traiste mari, albe, și veneau probabil de la țară. Mai departe, în salon, stătea un bărbat sobru, de vârstă mijlocie, cu pălărie de fetru, servietă și față de funcționar public. Un tip înalt în costum albastru cioplea apatic un băț de lemn. Imediat lângă ușa dinspre pasarelă stătea un polițist în uniformă. Mânca niște covrigei dintr-un con de hârtie și vorbea sporadic cu un bărbat pipernicit și foarte bine îmbrăcat, cu creștetul chel și cu mustață subțire, neagră. Un cuplu tânăr cu doi copii drăguți ca niște păpuși completa grupul.

Martin Beck își studie posomorât tovarășii de călătorie. Expediția eșuase. Nu era nimic care să sugereze că Ari Boeck nu spusese adevărul.

Blestemă în gând impulsul straniu care îl împinsese să își asume misiunea asta fără sens. Șansele lui de a o îndeplini păreau din ce în ce mai mici. Era singur și fără idei. Și chiar dacă ar fi avut

vreo idee, nu avea, în schimb, resursele pentru a o pune în practică.

Cel mai rău era că, în adâncul inimii, știa că ceea ce îl împinsese la asta nu fusese deloc un impuls, ci doar o reacție a sufletului său de polițist, dacă s-ar putea numi așa. Același imbold care îl făcuse pe Kollberg să-și sacrifice timpul liber. Un fel de boală profesională care îl obliga să accepte toate sarcinile și să facă tot ce poate ca să le îndeplinească.

Când se întoarse la hotel era ora patru și un sfert și restaurantul era închis. Ratase prânzul. Urcă în camera lui, făcu un duș și își puse halatul. Luă o înghițitură de whisky din sticla pe care o cumpărase în avion. Gustul i se păru brut și respingător și se duse la baie să se spele pe dinți. Apoi se aplecă afară pe fereastră, își rezemă coatele pe pervazul lat și se uită la bărci. Nici acest lucru nu se poate spune că reuși să-l înveselească. Chiar sub el, la cafeneaua în aer liber, stătea unul dintre pasagerii din feribot, și anume bărbatul în costum albastru. Avea un pahar de bere pe masă și cioplea în continuare la bățul său.

Martin Beck încruntă din sprâncene și se lungi în patul scârțâitor. Analiză din nou situația de la cap la coadă. Mai devreme sau mai târziu urma să fie nevoit să ia legătura cu poliția. Era un demers dubios și nimănui nu avea să-i placă, chiar și lui îi devenise dezagreabil.

Își omorî timpul rămas până la cină lenevind într-un fotoliu din vestibulul hotelului. Pe partea cealaltă, un bărbat grizonant, cu ghiul, citea un ziar unguresc. Era același bărbat care se uitase la el în restaurant, la micul dejun. Martin Beck îl privi îndelung, dar bărbatul își bea liniștit cafeaua, părând complet rupt de mediul înconjurător.

La cină, Martin Beck mâncă supă de ciuperci și niște pește din lacul Balaton, asemănător bibanului, acompaniat în mod fericit de un vin alb. Ascultă Liszt și Strauss și diverse alte piese de

înaltă clasă. Era o cină superbă, dar asta nu îl înveseli, iar chelnerii se învârteau în jurul sumbrului oaspete ca niște profesori de medicină în jurul patului unui dictator bolnav.

Servi cafeaua și coniacul în vestibul. Bărbatul cu ghiul își citea în continuare ziarul de partea cealaltă a încăperii. În fața lui se afla un alt pahar de cafea. După câteva minute, se uită la ceas, îi aruncă o privire fugară lui Martin Beck, împături ziarul și traversă camera.

Martin Beck avea de gând evite problema contactând poliția. Aceasta veni singură. După douăzeci și trei de ani de experiență, învățase să recunoască un polițist după mers.

9

Bărbatul în costum gri scoase o carte de vizită din buzunarul de la piept și o puse pe marginea mesei. Martin Beck o cercetă în timp ce se ridica din fotoliu. Doar un nume. Vilmos Szluka.

— Pot să stau jos?

Vorbea engleza. Martin Beck aprobă din cap.

— Sunt de la poliție.

— Și eu, spuse Martin Beck.

— Știu. Cafea?

Martin Beck aprobă din cap. Bărbatul ridică două degete și aproape instantaneu apăru un chelner, care aduse grăbit două pahare. Se părea că ungurii sunt un popor băutor de cafea.

— Mai știu și că vă aflați aici pentru a face anumite cercetări.

Martin Beck nu se grăbi să răspundă. Își frecă nasul și reflectă. Era, desigur, momentul să spună ceva de genul: „Nicidecum, sunt aici ca turist, dar încerc să dau de un prieten pe care țin să-l văd.“ Probabil că asta se aștepta de la el.

Szluka nu părea să se grăbească prea tare. Își sorbea espressoul dublu – cine știe al câtelea – cu vădită plăcere. Martin Beck îl văzuse bând cel puțin trei pe parcursul zilei. Bărbatul părea politicos, dar formal. Privirea îi era prietenoasă, dar foarte profesionistă.

Martin Beck reflectă în continuare. Desigur, era polițist, dar, din câte știa, nu exista nicăieri în lume vreo lege care să oblige un simplu cetățean să spună adevărul poliției. Ce corvoadă.

— Da, zise el, așa este.

— Atunci, nu ar fi fost cel mai logic să apelați întâi la noi?

Martin Beck alese să nu răspundă nimic. După câteva secunde, interlocutorul său îi veni în întâmpinare:

— Asta dacă într-adevăr s-a întâmplat ceva care să necesite o anchetă, spuse el.

— Nu sunt într-o misiune oficială.

— Nici noi nu am primit vreo notificare. Doar niște întrebări foarte vag formulate. Cu alte cuvinte, se pare că nu s-a întâmplat nimic.

Martin Beck dădu pe gât cafeaua, care era nemaipomenit de tare. Discuția tindea să devină mai neplăcută decât se așteptase. Dar, în orice caz, nu avea niciun motiv să se lase pus la punct într-un vestibul de hotel, de către un polițist care nici măcar nu-l onorase cu o legitimație.

— Cu toate astea, poliția a considerat că are motive să inspecteze bunurile lui Alf Matsson, zise el.

Fusese o replică la întâmplare, dar nimerită.

— Nu aveam cunoștință de acest lucru, spuse Szluka rigid. Apropo, vă puteți legitima?

— Dar dumneavoastră puteți?

Surprinse o strălucire în ochii aceia cafenii. Nu era deloc un om inofensiv.

Szluka băgă mâna în buzunarul interior, își scoase portofelul și îl deschise rapid și cu nonșalanță. Martin Beck nu se deranjă să-l privească, dar își arătă și el însemnele de serviciu, pe care le avea agățate la chei.

— Asta nu e o legitimație validă, zise Szluka. La noi se pot cumpăra astfel de embleme de la orice magazin de jucării.

Nu era o opinie cu totul nejustificată, așa că Martin Beck consideră că nu merita să mai contraargumenteze. Își scoase cartea de identitate.

— Poftiți. Pașaportul meu este la recepție.

Celălalt studie actul îndelung și cu atenție. Când i-l înapoie și spuse:

— Cât timp aveți de gând să rămâneți aici?

— Viza mea e valabilă până la sfârșitul lunii.

Pentru prima dată în această conversație, Szluka zâmbi. Nu era nici pe departe un zâmbet sincer și se putea ușor ghici ce se afla în spatele lui. Ungurul sorbi și ultima înghițitură de cafea, își încheie sacoul și zise:

— Nu vreau să vă pun piedici, deși aș putea, desigur. Din câte înțeleg, treaba dumneavoastră este de natură mai mult sau mai puțin privată. Presupun că așa va și rămâne și că nu dăunează intereselor comunității sau vreunui cetățean.

— Doar puteți oricum să mă urmăriți în continuare.

Szluka nu răspunse nimic. Privirea îi era rece și detașată.

— Ce credeți dumneavoastră că faceți, de fapt?

— Dumneavoastră ce credeți?

— Nu știu. Nu s-a întâmplat nimic.

— Doar că a dispărut un om.

— Cine susține asta?

— Eu.

— În cazul ăsta ar trebui să apelați la autorități și să cereți investigarea cazului conform procedurii, spuse Szluka strict.

Martin Beck bătu cu degetele în marginea mesei.

— Omul e sigur dispărut, zise el.

Celălalt părea că se pregătește să plece. Stătea cu spatele perfect drept și cu mâna dreaptă pe brațul fotoliului.

— Deci vreți să spuneți, din câte înțeleg, că persoana în cauză nu a fost văzută aici, la hotel, în ultimele două săptămâni. Însă are permis de ședere valid și poate călători liber pe teritoriul țării. În momentul de față se află câteva sute de mii de turiști aici, dintre care mulți înnoptează în corturi sau dorm în mașină. Omul ăsta s-ar putea afla la Szeged sau la Debrețin. Poate s-a dus să-și petreacă vacanța făcând baie în lacul Balaton.

— Alf Matsson nu a venit aici ca să facă baie.

— Și? În orice caz, are viză de turist. De ce ar fi dispărut, cum ziceți dumneavoastră? Rezervase cumva bilet înapoi spre casă, de pildă?

Acea ultimă întrebare merita luată în seamă. Modul de abordare a problemei sugera că celălalt știe deja răspunsul. Szluka se ridică.

— O clipă, spuse Martin Beck. Aș vrea să vă întreb un lucru.

— Vă rog. Ce vreți să știți?

— Când Alf Matsson a plecat de la hotel, a luat cu el cheia de la cameră. A doua zi a fost adusă aici de un polițist în uniformă. De unde avea polițistul cheia?

Szluka îl fixă cu privirea preț de cel puțin cincisprezece secunde. Apoi zise:

— Din păcate, nu vă pot răspunde la această întrebare. La revedere.

Parcurse rapid vestibulul, se opri la tejgheaua de la garderobă, își luă pălăria verde-maronie cu pană și rămase pe loc, cu ea în mână, ca și cum se gândea la ceva. Apoi se întoarse pe călcâie și reveni la masa lui Martin Beck.

— Poftim. Pașaportul dumneavoastră.

— Mulțumesc.

— Deci nu se afla la recepție, așa cum credeați. V-ați făcut vinovat de o eroare de judecată, cum se spune.

— Da, spuse Martin Beck.

Comportamentul celuilalt nu i se părea deloc amuzant și nu se deranjă să ridice privirea. Szluka stătea pe loc.

— Ce părere aveți de mâncarea de aici? zise el.

— Bună.

— Mă bucur.

Ungurul părea să fi spus asta cu sinceritate și Martin Beck ridică ochii.

— Știți, spuse Szluka lămuritor, în vremurile astea nu se întâmplă lucruri deosebit de dramatice sau de palpitante aici, ca la Londra sau la New York.

Era o trecere oarecum surprinzătoare.

— Am avut parte de astfel de lucruri mai mult decât suficient, zise Szluka serios. Acum vrem liniște, să ne ocupăm și de altele. De mâncare, spre exemplu. Eu unul am mâncat patru felii de șuncă și două ouă prăjite la micul dejun. Iar la prânz, supă de pește și crap pane. Și ștrudel cu mere la desert.

Făcu o pauză. Apoi spuse gânditor:

— Bineînțeles, copiilor nu le place șunca, de obicei beau ciocolată cu lapte, cu chifle și unt înainte să plece la școală.

— Aha.

— Da. Și diseară intenționez să mănânc escalop de vită cu orez și sos de boia. Nu-i rău. Apropo, ați gustat supa de pește de aici?

— Nu.

Se întâmplase, desigur, să încerce respectiva supă încă din prima seară, dar nu vedea ce treabă ar avea asta cu poliția ungurească.

— Trebuie neapărat s-o faceți. E extraordinară. Dar e și mai bună cea de la Matyas, un local aflat chiar aici, în apropiere. Ar trebui să vă faceți timp să mergeți acolo, cum fac majoritatea străinilor.

— Da, da.

— Dar vă pot spune fără ezitare că știu un loc unde supa de pește e și mai bună. Cea mai bună din toată Budapesta. E un mic local de pe Lajos utca, nu se duc mulți turiști acolo. Nu mai găsiți supă așa de bună decât la Szeged.

— Aha.

Această investigație culinară îl însufleți remarcabil de mult pe Szluka. Păru să-și vină în fire și se uită la ceas. Probabil că se gândea la escalopul de vită.

— Ați reușit să vedeți vreun pic din Budapesta?

— O parte. E un oraș frumos.

— Da, nu-i așa? Ați fost la Baia Palatinus?

— Nu.

— Merită s-o vizitați. Am de gând să mă duc și eu mâine. Poate vreți să mă însoțiți.

— De ce nu?

— Grozav. În cazul ăsta ne vedem la ora două la intrare. La revedere.

— La revedere.

Martin Beck stătu pe loc o clipă și se gândi. Conversația fusese neplăcută și îngrijorătoare. Transformarea bruscă a atitudinii lui Szluka de la final nu-i schimbase în niciun fel impresia. Mai mult decât oricând, avea sentimentul că ceva nu e în regulă. În același timp, neputința lui devenea din ce în ce mai izbitoare.

Pe la unsprezece și jumătate holul începu să se golească de oameni și Martin Beck urcă în camera lui. După ce se dezbrăcă, stătu un moment în fața ferestrei deschise și inspiră aerul cald al nopții. Un vapor cu zbaturi trecea pe râu, bogat iluminat cu lămpi roșii, verzi și galbene. Pe puntea superioară oamenii dansau și sunetul muzicii se rostogolea în hopuri pe deasupra apei.

La cafeneaua din fața hotelului încă mai erau câțiva oameni. Printre ei se afla un tip înalt, pe la vreo treizeci de ani, cu părul ondulat, închis la culoare. Avea un pahar de bere în față și părea că se dusese acasă și își schimbase costumul albastru cu unul gri-deschis.

Închise fereastra și se duse să se întindă în pat. Stând pe întuneric, se gândi că, dacă poliției nu-i prea păsa de Alf Matsson, era în schimb mult mai interesată de Martin Beck.

Trecu mult timp până adormi.

10

Martin Beck stătea lângă balustradă, la umbra din fața hotelului și lua un mic dejun târziu. Era a treia lui zi în Budapesta și se promitea a fi cel puțin le fel de caldă și de frumoasă ca și cele de dinainte.

Micul dejun se apropia de sfârșit; el și un cuplu de bătrâni, care stăteau în tăcere la câteva mese mai încolo, erau singurii oaspeți ai cafenelei. Pe stradă și pe chei forfoteau destul de mulți oameni, majoritatea mame cu copii și cărucioare joase, cu o formă aerodinamică, ce semănau cu niște cisterne mici și albe.

Brunetul înalt cu bățul lui nu se mai vedea prin preajmă, ceea ce nu însemna neapărat că Martin Beck nu mai era ținut sub observație. Corpul de poliție era numeros și puteau face cu schimbul.

Un chelner apăru și strânse masa.

— *Frühstück nicht gut*?

Se uită abătut la farfuria neatinsă cu salam.

Martin Beck îl asigură că micul dejun e foarte bun. După ce dispăru chelnerul, scoase o vedere, pe care o cumpărase de la chioșcul hotelului. Pe ea era un vapor cu aburi și zbaturi care naviga în sus, pe Dunăre, cu unul dintre poduri pe fundal. Doamna de la chioșc i-o timbrase deja și se gândi o clipă cui să i-o trimită. În cele din urmă i-o adresă lui Gunnar Ahlberg, Poliția din Motala, adăugă niște salutări și o băgă din nou în buzunar.

Îl cunoscuse pe Ahlberg cu două veri în urmă, atunci când găsiseră o femeie moartă în canalul Göta. Pe parcursul anchetei de șase luni deveniseră buni prieteni și de atunci păstraseră cât de cât legătura.

Atunci ancheta și vânarea criminalului deveniseră pentru el o problemă personală. Și faptul că, timp de mai multe luni de zile, nu i-a mai stat gândul la altceva decât la acel caz nu se datorase numai polițistului din el.

Acum era la Budapesta cu o sarcină față de care își dădea toată silința să aibă vreun interes.

Stând așa, Martin Beck se simțea ridicol de inutil. Avea câteva ore la dispoziție înainte de întâlnirea cu Szluka și singurul lucru constructiv pe care se gândi să-l facă fu să pună vederea pentru Ahlberg în cutia poștală. Îl rodea faptul că Szluka îl întrebase dacă a verificat dacă Matsson își rezervase bilet de întoarcere înainte ca el să se fi gândit la asta. Scoase harta și găsi o agenție de bilete a companiei aeriene lângă o piață din apropierea hotelului. Apoi se ridică, traversă restaurantul și vestibulul și puse vederea în cutia roșie de scrisori din fața intrării. După aceea porni spre oraș.

Piața era mare, cu buticuri și agenții de voiaj, și cu trafic agitat. O cafenea de pe trotuar era deja plină de oameni, care săteau la măsuțe și beau cafea. Lângă cafenea văzu o scară ce ducea sub stradă. Pe un semn scria *Földalatti* și presupuse că înseamnă „toaletă“. Transpirase și îi era cald, așa că se hotărî să coboare și să se spele înainte de a vizita compania aeriană. Trecu strada în diagonală, luându-se după doi domni echipați cu serviete, și ajunse la subsol.

Se trezi în cea mai mică stație de metrou pe care o văzuse vreodată. Pe peron se afla un chioșc din lemn vopsit în verde și alb, cu panouri de sticlă, al cărui acoperiș jos era susținut de niște stâlpi de fier turnat. Trenul, care sosise deja, arăta mai degrabă ca un trenuleț liliputan dintr-un parc de distracții decât ca un mijloc de transport. Își aminti că acest metrou e cel mai vechi din Europa.

Plăti la chioșc și primi un bilet, apoi urcă într-un vagon de lemn lăcuit, care ar fi putut foarte bine să

fie chiar cel în care mersese Franz Joseph însuși atunci când inaugurase metroul, pe undeva pe la sfârșitul secolului trecut. Trecu ceva timp până la închiderea ușilor și, când trenul se puse în mișcare, vagonul era plin.

Pe platforma din mijlocul vagonului stăteau trei bărbați și o femeie. Erau surdomuți și purtau o conversație animată prin semne. La a treia oprire a trenului coborâră, continuând să gesticuleze fervent. Înainte ca vagonul să se umple din nou, Martin Beck reuși să zărească un bărbat stând la celălalt capăt al vagonului, cu spatele pe jumătate întors spre el.

Era brunet și bronzat și îl recunoscu imediat. În locul costumului gri, purta o cămașă verde, descheiată la gât. Probabil că nu-i mai rămăsese nimic din bățul la care cioplise cu o zi înainte.

Deodată, trenul ieși din tunel și încetini. Intră într-un parc verde cu un dig mare, care strălucea în lumina soarelui. Apoi opri și vagonul se goli. Acesta era deci capătul liniei.

Martin Beck coborî ultimul din vagon și se uită după brunet. Nu îl mai văzu pe nicăieri.

Un drum larg ducea în parcul care părea răcoros și îmbietor, dar Martin Beck se abținu de la alte excursii. Se uită pe tabela de pe peron și deduse că traseul dintre piață și parc constituie singura linie a metroului și că trenul urmează să revină peste un sfert de oră.

Era unsprezece și jumătate când intră în una dintre agențiile companiei aeriene Malev. Cele cinci fete de la ghișee erau ocupate cu clienți și Martin Beck se așeză la fereastra care dădea spre stradă și aștept㠄.

Nu reușise să-l repereze pe brunetul cu păr ondulat în timpul călătoriei înapoi dinspre parc, dar bănuia că se află încă prin preajmă. Se întrebă dacă se va ține după el și în timpul întâlnirii cu Szluka.

Unul dintre scaunele pentru clienți se eliberă, iar Martin Beck se duse și se așeză. Fata de la ghișeu avea părul creț și închis la culoare, ridicat pe creștet într-un coc mare, aranjat artistic. Avea un aspect eficient și fuma o țigară cu filtru roșu-aprins.

Martin Beck îi spuse pentru ce venise. Își făcuse Alf Matsson vreo rezervare spre Stockholm sau altundeva după data de 23 iulie?

Fata îi oferi o țigară și începu să răsfoiască prin hârtii. După o clipă ridică receptorul, vorbi cu cineva, dădu sceptic din cap și se duse să discute cu unul dintre colegi.

Când terminară cu toții de răsfoit prin hârtii era deja trecut de ora douăsprezece, și fata cu coc ondulat îl informă că niciun Alf Matsson nu rezervase vreun loc la vreo cursă ce pleca din Budapesta.

Martin Beck hotărî să sară peste masa de prânz și urcă în cameră. Deschise fereastra și se uită la oamenii care luau prânzul jos, la cafenea. Nu se vedea niciun bărbat înalt în cămașă verde.

La una dintre mese stăteau șase bărbați pe la vreo treizeci de ani și beau bere. Îl lovi un gând și se duse la telefon, cerând legătura la Stockholm. Apoi se lungi în pat și așteptă.

După un sfert de oră telefonul țiui și auzi vocea lui Kollberg:

— Salut. Cum îți merge?

— Prost.

— Ai găsit-o pe gagica aia? Bökk?

— Da, dar nu era nimic. Nici nu știa cine e. Era cu un pachet de mușchi care nu-și mai lua mâinile de pe ea.

— Înseamnă că doar se dădea mare. Îi și plăcea să se laude, după cum ziceau așa-zișii lui prieteni.

— Ai multă treabă?

— Nici vorbă. Pot să mai scormonesc, dacă vrei.

— Ai putea să mă ajuți cu ceva. Ai putea să afli cum îi cheamă pe băieții ăia de la Tennstopet și cine sunt.

— Bine. Altceva?

— Ai grijă. Ține cont că probabil toți sunt ziariști. Ne mai auzim. Acum mă duc la o baie cu o persoană pe nume Szluka.

— Ce mai nume de gagică! Auzi, Martin, ai verificat dacă își rezervase bilet de întoarcere?

— Ne auzim, spuse Martin Beck și puse receptorul în furcă.

Își căută slipul prin geantă, îl rulă într-unul dintre prosoapele de la hotel și coborî la stația de îmbarcare.

Vaporul se numea Obuda și era unul dintre acelea urâte, acoperite. Dar Martin Beck era în întârziere și, spre deosebire de vapoarele pe cărbuni, acesta avea avantajul de a fi mai rapid.

Debarcă aproape de un hotel mare de pe insula Margareta. Apoi urmă drumul care ducea în interiorul insulei și pătrunse curând sub umbra unor copaci mari, de-a lungul unui covor de iarbă proaspătă, apoi trecu de un teren de tenis și ajunse la destinație.

Szluka stătea la intrare cu servieta în mână și aștepta. Era îmbrăcat la fel ca în ziua precedentă.

— Îmi pare rău că v-am făcut să mă așteptați, spuse Martin Beck.

— Tocmai am ajuns și eu, zise Szluka.

Plătiră și intrară la vestiare. Un bătrân chel, în maiou, îl salută pe Szluka și descuie două dulapuri. Szluka scoase un slip negru din servietă, se dezbrăcă repede și își așeză cu grijă hainele pe un umeraș. Își luară pe ei slipul în același timp, deși Martin Beck avea mult mai puține haine de dat jos.

Szluka își luă servieta și ieși primul din vestiar. Martin Beck îl urmă, cu prosopul făcut sul în mână.

Baia era plină de oameni bronzați. Chiar în fața vestiarului se afla un bazin rotund, cu fântâni

arteziene care aruncau jeturi înalte de apă. Copii țipând alergau pe sub cascadele de apă. De o parte a fântânilor era un bazin mai mic, cu niște trepte la capătul mai îngust. De cealaltă parte se afla un bazin mare cu apă limpede și verde, care devenea mai întunecată spre mijloc. Acela era plin de oameni de toate vârstele, care înotau făcând apa să pleoscăie. Zona dintre bazine și gazon era acoperită cu dale de piatră.

Martin Beck îl urmă pe Szluka de-a lungul marginii bazinului mare. Mai departe, în față, se vedea o arcadă semicirculară. Szluka părea să se îndrepte într-acolo.

Se auzi un mesaj răsunător dintr-un difuzor dinspre est și mulțimea de oameni o luă la fugă spre bazinul cel mic, cu trepte. Martin Beck era cât pe ce să fie trântit la pământ și, urmându-i exemplul lui Szluka, sări la o parte până când goana încetă. Se uită întrebător la Szluka. Acesta zise:

— Baia cu valuri.

Martin Beck privi cum bazinul cel mic se umple rapid de oameni, care ajunseră să stea înghesuiți ca sardinele. Niște pompe puternice începură să bată apa, care se lovea de pereții înalți ai bazinului, în timp ce bancul de oameni se legăna pe valurile înalte, în zgomot de țipete entuziasmate.

— Poate vreți să vă duceți să vă legănați, spuse Szluka.

Martin Beck se uită la el. Era perfect serios.

— Nu, mulțumesc, zise.

— Eu unul obișnuiesc să mă scald în izvorul sulfuros, spuse Szluka. E foarte relaxant.

Apa izvora dintr-un morman de pietre din mijlocul unui bazin oval, cu apa până la genunchi, iar la capătul cel mai îndepărtat se afla arcada. Bazinul era construit ca un labirint, cu pereți care se ridicau la câteva zeci de centimetri deasupra nivelului solului. Aceștia serveau drept spătare

pentru un fel de fotolii turnate, în care stăteai cu apa până la bărbie.

Szluka intră în bazin și începu să înainteze printre rândurile de oameni așezați în apă. Avea încă servieta în mână. Martin Beck se întrebă dacă nu cumva e atât de obișnuit să o poarte cu el încât uitase să o lase din mână, dar nu spuse nimic, ci coborî în bazin și o luă prin apă, pe urmele lui Szluka.

Apa era chiar caldă și aburul mirosea a sulf. Szluka se duse până la coloane, își lăsă servieta pe muchia peretelui și se așeză în apă. Martin Beck se așeză lângă el. Stătea foarte comod în fotoliul mare de piatră, ale cărui brațe late se aflau la câteva zeci de centimetri sub apă.

Szluka își rezemă capul de peretele de piatră și închise ochii. Martin Beck nu spuse nimic, ci se uită la oamenii care se îmbăiau.

În fața lui, mai într-o parte, se afla un bărbat palid și slab care legăna o blondă grasă pe genunchi. Se uitau amândoi serioși și absenți la o fetiță care înota prin fața lor cu un colac în jurul burții.

Un băiat palid și pistruiat, în slip alb, trecu încet prin fața lor. Trăgea după el un puști corpolent, ținându-l ușor de degetul mare de la picior. Puștiul stătea pe spate și se uita la cer, cu mâinile împreunate pe burtă.

Pe marginea bazinului stătea un bărbat înalt și bronzat, cu părul ondulat. Slipul lui era albastru-deschis, cu cracul larg, și arăta mai degrabă ca o pereche de chiloți. Martin Beck bănuia că asta și erau. Poate că ar fi trebuit să-l avertizeze că urmează să meargă la bazin, ca să fi avut și el ocazia să-și ia slipul.

Fără să deschidă ochii, Szluka spuse dintr-odată:

— Cheia era pe treptele sediului poliției. A găsit-o un agent.

Martin Beck se uită uimit la Szluka. Acesta stătea lângă el, complet relaxat. Părul de pe pieptul

lui bronzat se legăna încet, ca niște alge albe în apa cu accente verzui.

— Cum a ajuns acolo?

Szluka își întoarse capul spre el și îl privi pe sub pleoapele întredeschise.

— Nu o să mă credeți, firește, dar adevărul e că nu știu.

Se auzi un țipăt prelung, la unison, dinspre bazinul pentru bălăcit. Baia cu valuri se terminase pentru moment și bazinul cel mare de înot se umplu din nou de oameni.

— Ieri nu ați vrut să-mi spuneți de unde venise cheia. De ce îmi spuneți acum? întrebă Martin Beck.

— Dat fiind că tot mai păreți a interpreta greșit majoritatea lucrurilor și că era o informație pe care ați fi putut s-o obțineți și pe alte căi, am considerat că e mai bine să vă spun eu însumi.

După o clipă, Martin Beck zise:

— De ce mă țineți sub urmărire?

— Nu înțeleg despre ce vorbiți, zise Szluka.

— Ce ați mâncat la prânz?

— Supă de pește și crap, spuse Szluka.

— Și ștrudel cu mere?

— Nu, fragi cu frișcă și zahăr pudră, zise Szluka. Delicios.

Martin Beck se uită în jur. Bărbatul în chiloți dispăruse.

— Când s-a găsit cheia? continuă.

— Cu o zi înainte de a fi predată hotelului. În după-amiaza de 23 iulie.

— Deci în ziua în care a dispărut Alf Matsson.

Szluka se ridică în capul oaselor și se uită la Martin Beck. Apoi se întoarse, deschise servieta, luă un prosop și se șterse pe mâini. Scoase o mapă și răsfoi în ea.

— Am făcut și noi niște cercetări, spuse el. Deși nu am primit nicio cerere oficială de anchetă.

Scoase o hârtie din mapă și continuă:

— Păreți a lua această problemă mai în serios decât ar fi justificat. E cumva o persoană importantă acest Alf Matsson?

— În măsura în care a dispărut în mod inexplicabil. E suficient pentru ca să ni se pară important să aflăm ce s-a întâmplat cu el.

— Ce anume vă sugerează că i s-a întâmplat ceva?

— Nimic. Dar realitatea e că a dispărut.

Szluka se uită pe hârtia sa.

— Conform controlului de frontieră și de pașapoarte, niciun cetățean suedez cu numele Alf Matsson nu a părăsit Ungaria după 22 iulie. În plus, și-a lăsat pașaportul la hotel și nu se poate să fi părăsit țara fără el. Nicio persoană, cunoscută sau necunoscută, care ar putea trece drept acest Matsson, nu a fost înregistrată la vreun spital sau la vreo morgă până în momentul de față. Fără pașaport, Matsson nu poate nici măcar să se fi cazat la un alt hotel din țară. Prin urmare, totul sugerează că, dintr-un motiv sau altul, compatriotul dumneavoastră a găsit de cuviință să mai stea o vreme în Ungaria.

Szluka puse hârtia înapoi în mapă și închise servieta.

— A mai fost aici și înainte. Poate că și-a făcut prieteni la care să stea, continuă el și se așează mai comod.

— Totuși, nu există niciun motiv rațional pentru care să fi părăsit hotelul și să nu mai fi dat niciun semn de viață, zise Martin Beck după o clipă.

Szluka se ridică și își luă servieta.

— După cum am spus, atâta timp cât are permis de ședere valid, nu pot face nimic în această privință, zise el.

Martin Beck se ridică și el.

— Dumneavoastră rămâneți, spuse Szluka. Din păcate, eu trebuie să plec. Dar poate ne vom mai întâlni. La revedere.

Își strânseră mâna și Martin Beck îl urmări înaintând prin apă cu servieta. După cum arăta, nu s-ar fi zis că mânca patru felii de șuncă la micul dejun.

După ce plecă Szluka, Martin Beck se duse la bazinul cel mare. Apa caldă și aburii de sulf îl moleșiseră, așa că înotă puțin prin apa aceea limpede și răcoroasă înainte de a se așeza la soare ca să se usuce. Privi un moment la doi bărbați de vârstă mijlocie, extrem de serioși, care stăteau în partea mai puțin adâncă a bazinului și-și aruncau o minge unul altuia.

Apoi se duse să se îmbrace. Se simțea pierdut și confuz. Întâlnirea cu Szluka nu îl lămurise deloc.

11

După baie, căldura nu mai părea chiar atât de apăsătoare. Martin Beck nu avea niciun motiv să se forțeze. Se plimbă încet de-a lungul aleilor prin spațiul verde și întins, oprindu-se adesea și uitându-se în jur. Poate că se convinseseră, în sfârșit, că nu e deloc periculos și o lăsaseră baltă. Pe de altă parte, insula fremăta de oameni și era greu să remarci pe cineva anume, mai ales când nu știai cum arată respectivul. Își găsi drumul până jos, la apă, pe partea de est a insulei, și merse de-a lungul parapetului până la stația de debarcare, unde erau acostate toate vapoarele cu care călătorise până atunci. I se păru că își amintește chiar și numele stației: Casino.

De-a lungul malului abrupt de deasupra ancorajului se afla un rând de băncuțe, ocupate destul de sporadic de oameni în așteptarea vaporului. Pe una dintre ele stătea una dintre puținele persoane din Budapesta pe care le cunoștea. Fata din casa din Újpest. După ținuta sumară de la întâlnirea anterioară, de data asta Ari Boeck purta ochelari de soare, sandale și o rochie albă cu bretele. Citea o carte germană de buzunar și lângă ea, pe bancă, se afla o geantă de plasă din nailon. Primul gând fu să treacă pe lângă ea, dar pe urmă regretă, se opri din drum și spuse:

— Bună ziua!

Ea ridică ochii din carte și se uită nedumerită la el. Apoi păru să-l recunoască și zâmbi.

— A, dumneavoastră erați? V-ați găsit tovarășul?

— Nu, nu încă.

— M-am tot gândit la asta după ce ați plecat. Nu înțeleg cum ar fi putut să vă dea adresa mea.

— Nici eu nu înțeleg.

— Chiar și aseară am stat pe gânduri, spuse ea încruntată. Nici n-am putut să dorm.

— Da, e ciudat.

(Chiar deloc, fată dragă, există o explicație extrem de firească. În primul rând, nu a lăsat nicio adresă. În al doilea rând, lucrurile s-au întâmplat cam așa: te-a văzut când ai fost la un concurs de înot la Stockholm și s-a gândit „Ce fată delicioasă, cine n-ar vrea s-o...“ Știi tu. Și apoi, când a ajuns aici, o jumătate de an mai târziu, a făcut rost de adresa ta și s-a interesat unde e strada, dar n-a mai avut timp să ajungă acolo.)

— Nu vreți să vă așezați? Azi e atât de cald încât abia poți să te ții pe picioare.

Se așeză, împingând jos geanta de plasă. Aceasta conținea două obiecte pe care le recunoștea, și anume costumul de baie albastru-închis și masca pentru scufundări din cauciuc verde. Mai era și un prosop alb, plușat, făcut sul, și niște ulei de plajă.

(Martin Beck, detectiv înnăscut și observator eminent, permanent preocupat să remarce lucruri inutile și să le pună la păstrare pentru o utilizare ulterioară. Nici măcar nu are pitici pe creier; nu toate tâmpeniile din el s-ar fi materializat.)

— Așteptați și dumneavoastră vaporul?

— Da, spuse el. Dar probabil că mergem în direcții diferite.

— Eu nu am planuri. Aveam de gând să mă duc acasă, bineînțeles.

— Ați fost la bazin?

(Arta deducției.)

— Sigur. De ce întrebați?

(Da chiar, bine zis.)

— Pe unde vă este *boyfriend*-ul astăzi?

(Ce treabă am eu cu el? A, da, tehnici de interogare.)

— Tetz? A plecat. În plus, nu e *boyfriend*-ul meu.

— Am înțeles.

(Extrem de inteligent.)

— E doar o cunoștință. Stă la pensiune din când în când. Foarte de treabă.

Ridică din umeri. El îi privi labele picioarelor. Erau tot scurte și late, cu degetele drepte.

(Incoruptibilul Martin Beck, mai interesat de numărul de la pantof al unei femei decât de culoarea sfârcurilor ei.)

— Așa deci. Acum vă duceți acasă.

(Tactică de uzură.)

— Păi asta aveam de gând. Nu am cine știe ce planuri pentru vara asta. Dumneavoastră ce o să faceți?

— Asta nu știu.

(În sfârșit ceva adevărat.)

— Ați fost pe muntele Gellért, să vedeți priveliștea? La Monumentul Eliberării?

— Nu.

— Se vede tot orașul de acolo, ca pe tavă.

— Aha.

— Vreți să mergem? Poate adie și vântul un pic sus acolo.

— De ce nu? zise Martin Beck.

(Nu strică să spionezi.)

— Atunci trebuie să luăm vaporul acesta care vine. Dumneavoastră cu ăsta ar fi trebuit să mergeți oricum.

Vaporul se numea Ifjugárda și fusese cu siguranță construit după același plan ca și vaporul cu aburi cu care mersese cu o zi înainte. Ventilatoarele, însă, erau altfel construite și coșul era așezat mai la pupă.

Stăteau lângă copastie. Vaporul aluneca rapid în direcția curentului, spre insula Margareta.

— Deci cum te cheamă? întrebă ea când ajunseră sub arcul podului.

— Martin.

— Pe mine mă cheamă Ari. Dar deja știai asta, nu pot să-mi dau seama de unde.

El nu răspunse nimic, dar după o clipă zise:

— Ce înseamnă numele Ifjugárda?

— Tânăra gardă.

Priveliștea de la Monumentul Eliberării oferea tot ce îi promisese ea și chiar mai mult. Chiar și vântul adia puțin sus acolo. Coborâseră de pe vapor la ultima stație, în fața faimosului hotel Gellért, merseseră de-a lungul unei străzi botezate după Béla Bartók și în final se urcaseră într-un autobuz care îi dusese încet, huruind, până în vârful muntelui.

Se aflau lângă parapetul citadelei, aproape deasupra monumentului. Sub ei se întindea orașul, cu sute de mii de ferestre strălucind în lumina târzie a după-amiezii. Stăteau atât de aproape unul de celălalt încât el simți cum ea îl atinse ușor, în treacăt, atunci când se întoarse. Pentru prima dată în cinci zile, fu surprins de un gând care nu avea legătură cu Alf Matsson.

— Acolo e muzeul unde lucrez eu, spuse ea. Vara e închis.

— Aha.

— Mă duc și la universitate.

— Aha.

Coborâră pe jos, pe niște poteci șerpuitoare, de-a lungul pantei dinspre fluviu, trecură podul cel mare, nou construit, și ajunseră foarte aproape de hotelul lui. Soarele se rostogolise în spatele muntelui de la nord-vest și un amurg cald și lin se lăsa peste apă.

— Așa, și acum ce să facem? zise Ari Boeck.

Îl ținea ușor de braț și își legăna jucăuș corpul în timp ce mergeau de-a lungul cheiului.

— Putem să vorbim despre Alf Matsson, spuse Martin Beck.

— De ce-l cauți? Sunteți prieteni foarte buni?

— Nu, deloc. Îmi e doar... cunoștință.

Acum era deja aproape convins că ea spune adevărul și că vaga bănuială care îl condusese la casa din Újpest era o pistă falsă. „Dar tot răul spre bine“, se gândi Martin Beck.

Ea se lăsase puțin pe brațul lui și mergea cu picioarele în zig-zag, astfel încât corpul i se legăna în față și în spate, ca în jurul unui ax vertical.

Trecură de hotel și ajunseră la vaporul mare cu zbaturi și iluminat, pe care îl văzuse el pe fluviu cu o seară înainte. Oamenii tocmai se îmbarcau.

— Ce vapor e ăsta? zise el.

— Se numește Szabadság. Înseamnă „libertate“. Face curse în susul râului la lumina lunii, în jurul insulei Margareta și înapoi. Durează cam o oră. Nu costă mai nimic. Mergem și noi?

Urcară la bord și vaporul se îndepărtă imediat de la mal, pleoscăind în tihnă pe cursul întunecat al apei. Dintre toate felurile de ambarcațiuni cu motor construite până acum, niciuna nu se mișcă atât de plăcut ca un vapor cu aburi.

Stăteau deasupra arcului zbaturilor și priveau malurile alunecând pe lângă ei. Ea se aplecă spre el, ușor de tot, și el avu revelația a ceva ce observase de mai înainte. Că ea nu purta sutien pe sub rochie.

Pe puntea de la pupă cânta o mică orchestră și câțiva oameni dansau.

— Vrei să dansăm? spuse ea.

— Nu, zise Martin Beck.

— Foarte bine. Nici pe mine nu mă încântă.

Adăugă imediat:

— Dar pot s-o fac, dacă trebuie.

— Și eu, spuse Martin Beck.

Vaporul trecu de insula Margareta și de Újpest, după care întoarse și începu să alunece fără zgomot, purtat de curenți, înapoi spre sud. Stătură o clipă în spatele coșului și priviră în jos prin lucarna deschisă. Inima mașinăriei bătea liniștită, țevile de cupru luceau, aerul cald și încărcat de ulei îi izbea în față.

— Ai mai mers cu vaporul ăsta? spuse el.

— Da, de multe ori. E cel mai bun lucru pe care poți să-l faci în orașul ăsta într-o seară foarte călduroasă.

Nu știa exact cine e și nici ce părere are despre ea. Ceea ce, în primul rând, îl irita.

Vaporul trecu pe lângă colosala clădire a Parlamentului, cu acea cupolă centrală, deasupra căreia strălucea acum discret o steluță roșie. Apoi se strecură cu coșul culcat pe sub podul cu leii cei mari de piatră și acostă în același loc de unde plecase.

Când treceau pe pasarelă, Martin Beck își lăsă privirea să alunece de-a lungul cheiului. Sub felinarul din fața cabinei de bilete stătea bărbatul înalt, cu părul negru pieptănat spre ceafă. Purta din nou costumul albastru și se uita drept la ei. După câteva secunde se întoarse și dispăru cu pași repezi în spatele pavilionului de așteptare. Femeia îi urmări privirea lui Martin Beck și își strecură mâna stângă în dreapta lui, brusc, dar lin.

— L-ai văzut pe tipul ăla? zise el.

— Da, spuse ea.

— Știi cine e?

Ea negă din cap.

— Nu. Tu știi?

— Nu, nu încă.

Ca niciodată, lui Martin Beck îi era foame. Nu luase prânzul și mai era puțin și trecea și ora cinei.

— Vrei să mergi cu mine la masă?

— Unde?

— La hotel.

— Pot să intru îmbrăcată așa?

— Sigur.

Mai avea puțin și adăuga „Nu mai suntem în Suedia.“

Erau încă destul de mulți oameni în restaurant, precum și de-a lungul balustradei din afara ferestrelor deschise. Roiuri de musculițe dansau în jurul lămpilor.

— Niște țânțari mici. Nu ciupesc. Când dispar înseamnă că vara a trecut. Știai?

Mâncarea fu extraordinară, ca de obicei, la fel și vinul. Ei părea să-i fie foame, iar el o văzu mâncând cu o lăcomie sănătoasă, tinerească. Apoi stătu liniștită și ascultă muzica. Serviră cafeaua cu o țigară și băură un fel de lichior de cireșe, care avea și gust de ciocolată. Când stinse țigara în scrumieră, ea își trecu degetele, ca din întâmplare, peste mâna lui dreaptă. Puțin mai târziu repetă aceeași manevră și imediat după aceea, îi simți piciorul atingându-i glezna pe sub masă. Părea că își scosese sandaua.

După o clipă, își luă mâna și piciorul de pe el și se duse la toaletă.

Martin Beck se scărpină gânditor pe frunte cu mâna dreaptă. Apoi se întinse peste masă și luă geanta de plasă pe care ea o pusese pe scaunul de alături. Băgă mâna înăuntru, despachetă costumul de baie și îl pipăi. Materialul era complet uscat, chiar și la cusături și în jurul elasticelor. Era atât de uscat încât nu avea cum să fi intrat în contact cu apa în ziua respectivă. Rulă costumul de baie la loc și puse cu grijă geanta de plasă înapoi pe scaun. Își mușcă îngândurat încheietura degetului arătător. Desigur, putea să nu însemne nimic. În plus, se purta în continuare ca un idiot.

Ea se întoarse și se așeză, îi zâmbi, puse picior peste picior și aprinse o țigară. Ascultară melodiile vieneze.

— Ce frumos e, spuse ea.

El dădu din cap aprobator.

Restaurantul începea să se golească, chelnerii stăteau grămadă și vorbeau. Concertul serii se încheie cu *Donauwellen*. Ea se uită la ceas.

— Ar trebui să mă îndrept spre casă, zise.

El gândi la rece. La etajul următor era un bar, un fel de club de noapte, unde se cânta jazz, dar detesta atât de profund asemenea localuri încât numai vreo chestiune presantă de serviciu l-ar fi

putut determina să le calce pragul. Oare de așa ceva era vorba și acum?

— Cu ce te duci acasă? spuse el. Cu vaporul?

— Nu, a trecut deja ultimul. Iau tramvaiul de aici, din față. Merge chiar mai repede.

Încă se mai gândea. Situația era destul de complicată în simplitatea ei. De ce, nu știa.

Alese să nu facă și să nu zică nimic. Muzicienii se retraseră cu plecăciuni discrete. Ea se uită din nou la ceas.

— E mai bine să plec acum, zise.

În vestibul, paznicul de noapte se înclină. Portarul îi învârti reverențios cu ușile rotative.

Stăteau pe trotuar, singuri în aerul cald al nopții. Ea făcu o jumătate de pas, astfel încât se postă în fața lui, de o parte, cu piciorul drept între ale lui. Se ridică pe vârfuri și îl sărută. Îi simți foarte deslușit prin rochie pieptul și abdomenul și pântecele și coapsele. Abia dacă îi ajunse la gură.

— Of, ce înalt ești, spuse ea.

Cu o mișcare mlădioasă, reveni cu tălpile pe pământ, stând la câțiva centimetri de el.

— Mulțumesc pentru azi, zise ea. Ne vedem curând. Pa.

Porni spre casă. Întoarse capul. Flutură mâna dreaptă în semn de la revedere. Geanta cu lucrurile de plajă i se lovea de piciorul stâng.

— Pa, spuse Martin Beck.

Se duse înapoi în vestibul, își luă cheia și urcă în cameră. Atmosfera era sufocantă și deschise imediat fereastra. Își scoase cămașa și pantofii, se duse în baie și își clăti fața și pieptul cu apă rece. Se simți ca cel mai mare idiot.

— Îmi lipsește clar o doagă, zise el. Noroc că nu mă vede nimeni.

Chiar în acel moment cineva ciocăni la ușă, ușor de tot. Clanța se mișcă și intră ea.

— M-am strecurat, spuse. Nu m-a văzut nimeni.

Închise ușa la loc, rapid și fără zgomot, făcu doi pași în cameră, dădu drumul genții pe podea și își

scoase sandalele. El o privi nemișcat. Privirea i se schimbase și ochii îi erau tulburi, de parcă ar fi fost acoperiți de o peliculă. Se aplecă și, cu brațele încrucișate, își apucă poala rochiei și o trase de pe ea, cu o singură mișcare agilă și fluidă. Nu avea nimic pe dedesubt. Ceea ce nu era foarte surprinzător în sine. Părea că face plajă mereu în același costum, căci pe piept și în zona genitală avea niște pete bine conturate, albe ca varul, ce contrastau cu pielea brună de pe restul corpului. Sânii îi erau egali, albi și rotunzi, sfârcurile mari, cilindrice, de culoare roșu-deschis, ca niște geamanduri zăcând pe țărm. Părul pubian îi era complet negru, întinzându-se pe o zonă la fel de bine delimitată, ca un triunghi înscris care acoperea destul de mult din banda aceea dreptunghiulară de piele albă. Firele de păr erau crețe și dese și stăteau zburlite ca și cum ar fi fost electrizate. Petele din jurul sfârcurilor erau perfect rotunde, de culoare maro-deschis. Arăta ca omuleții colorați din figuri geometrice pe care îi fac copiii la școală.

Anii sumbri petrecuți la brigada de moravuri îl făcuseră pe Martin Beck imun la genul ăsta de instigări. Și chiar dacă poate nu era o instigare în adevăratul sens al cuvântului, i se părea mult mai ușor să se descurce într-o asemenea situație decât în cea care îl iritase acum o jumătate de oră la restaurant. Ea nici nu apucă să-și tragă rochia peste cap, că Martin Beck îi și puse mâna pe umăr și zise:

— O clipă.

Lăsă puțin rochia în jos și îl privi pe deasupra marginii poalelor, cu niște ochi căprui încețoșați, care nu percepeau și nu înțelegeau nimic. Își scosese mâna stângă din rochie. O întinse, îi luă mâna lui dreaptă și și-o băgă încet între picioare. Organul genital îi era dilatat și deschis. Secrețiile vaginale i se scurgeau pe degete.

— Uite, spuse ea cu o neajutorare ce nu știa de bine sau de rău.

Martin Beck se eliberă din strânsoare, întinse mâna, deschise ușa dinspre coridor și spuse în cea mai bună germană școlărească de care era în stare:

— Fiți amabilă și îmbrăcați-vă.

Pentru o clipă ea rămase complet uimită, ca atunci când îi ciocănise la ușă, în Újpest. Apoi se supuse.

El îi luă cămașa și sandalele, îi culese geanta de plasă de pe podea și, ținând-o ușor de braț, o conduse jos, în vestibul.

— Sună după un taxi, îi spuse el portarului de noapte.

Mașina sosi aproape imediat. Martin Beck deschise portiera, dar când vru să o ajute să urce, ea se smulse din mâna lui.

— Îi plătesc eu șoferului, zise el.

Ea îl săgetă cu privirea. Pelicula aceea tulbure dispăruse. Pacientul se însănătoșise. Privirea îi era limpede și întunecată și plină de ură.

— Plătești pe dracu', spuse ea. Pornește!

Trânti portiera și mașina se îndepărtă.

Martin Beck se uită în jur. Trecuse de mult de miezul nopții. Merse puțin spre sud, până la podul nou-construit, care era și el părăsit, cu excepția câtorva tramvaie răzlețe de noapte. Se opri la mijlocul podului și se aplecă peste balustradă. Privi în jos la apa întunecată, care își urma cursul în tăcere. Era cald și liniște și pustiu. Locul ideal în care să te gândești, dacă știai la ce. După o clipă se întoarse la hotel. Ari Boeck scăpase o țigară cu filtru roșu pe podea. O luă și o aprinse. Avea gust rău, așa că o aruncă afară pe fereastră.

12

Martin Beck era în cadă când sună telefonul.

Dormise până după micul dejun și făcuse o plimbare pe chei înainte de prânz. Soarele ardea mai tare ca în alte zile și nici măcar pe lângă fluviu nu se simțea vreo adiere de vânt. Când se întorsese la hotel nevoia de o baie rapidă era mai pregnantă decât foamea și hotărâse că prânzul poate să mai aștepte. Cum stătea în apa călâie, auzi telefonul sunând cu semnale scurte și dese.

Ieși din cadă, se înfășură cu un prosop mare de baie și ridică receptorul.

— Domnul Beck?

— Da?

— Așa, să mă iertați că nu vă folosesc titlul. Înțelegeți dumneavoastră, e o simplă... să zicem așa, o... măsură de precauție.

Îl recunoscu la telefon pe tânărul de la ambasadă. Martin Beck se întrebă față de cine se luau măsuri de precauție, din moment ce și cei de la hotel, și oamenii lui Szluka știau că e polițist.

— Desigur, răspunse totuși.

— Cum merge? Ați făcut vreun progres?

Martin Beck lăsă prosopul să cadă și se așeză pe pat.

— Nu, spuse el.

— Nu ați descoperit nicio pistă?

— Nu, zise Martin Beck.

Pentru o clipă se făcu liniște, după care adăugă:

— Am vorbit cu poliția de aici.

— Asta nu a fost deloc o măsură înțeleaptă, după părerea mea, spuse cel de la ambasadă.

— Posibil, zise Martin Beck. Dar nu prea am avut de ales. M-a căutat pe mine un domn pe nume

Vilmos Szluka.

— Maiorul Szluka? Ce voia?

— Nimic. Mi-a spus, firește, cam același lucru ca și dumneavoastră. Că nu are niciun motiv să se preocupe de caz.

— Înțeleg. Ce aveți de gând să faceți acum?

— Să iau prânzul, spuse Martin Beck.

— În legătură cu problema de față, vreau să spun.

— Nu știu.

Se făcu liniște un moment. Apoi tânărul zise:

— Păi, știți unde să sunați dacă e ceva.

— Da.

— La revedere, atunci.

— La revedere.

Martin Beck puse receptorul în furcă și se duse să scoată dopul de la cadă. Apoi se îmbrăcă și coborî, se așeză sub copertina din fața restaurantului și comandă prânzul.

Era chinuitor de cald, chiar și la umbra copertinei. Mâncă încet și bău din berea rece cu înghițituri mari. Avea sentimentul neplăcut că e supravegheat. Nu îl mai văzuse pe brunetul înalt, și totuși se simțea mereu ținut sub observație.

Se uită la oamenii din jur. Văzu grupul obișnuit de oaspeți de la prânz, majoritatea străini ca și el, cazați la hotel. Auzi fragmente răsfirate de conversație mai ales în germană și în ungurește, dar și în engleză și într-o altă limbă, pe care nu o putea identifica.

Deodată auzi clar pe cineva în spatele lui spunând:

— Knäckebröd[1].

Se întoarse și văzu două doamne, suedeze, fără îndoială, care stăteau la fereastră în restaurant.

O auzi pe una dintre ele spunând:

— Da, mereu îmi iau la mine. Și hârtie igienică. Întotdeauna e tare proastă în străinătate. Asta dacă se găsește.

— Da, zise cealaltă. Mi-aduc aminte că odată, în Spania...

Martin Beck nu se mai deranjă să asculte mai departe conversația tipic suedeză, ci se dedică încercării de a deduce care dintre cei așezați în jur e umbra lui.

Bănuielile i se îndreptară o vreme asupra unui bărbat aproape trecut de vârsta mijlocie, care stătea mai departe, cu spatele la el, și care din când în când se uita pe furiș peste umăr, în direcția lui. Dar bărbatul se ridică după o clipă și luă în brațe un cățel ca un ghemotoc de vată, care stătuse ascuns pe genunchii lui, și dispăru după colțul hotelului, cu patrupedul după el.

Când Martin Beck termină de mâncat și de băut o ceașcă din cafeaua aceea tare, trecuse deja o bună parte din după-amiază. Era înăbușitor de cald, dar merse puțin în sus, spre oraș, încercând să stea cât mai la umbră. Aflase că sediul poliției se află la doar câteva străzi de hotel și nu îi fu greu să-l găsească.

Pe treptele pe care, conform lui Szluka, se găsiseră cheile, stătea un agent de poliție în uniformă albastru-verzuie și își ștergea fruntea de sudoare.

Martin Beck ocoli cladirea poliției și se întoarse pe un alt drum, având tot timpul sentimentul neplăcut că e supraveghat.

Era ceva complet nou pentru el. Pe parcursul celor douăzeci și trei de ani de serviciu în poliție participase de multe ori la urmărirea sau supravegherea suspecților. Abia în acel moment înțelegea pe deplin cum este să fii urmărit. Să știi că tot timpul ești observat și supravegheat, că fiecare mișcare îți este înregistrată, că cineva stă în permanență ascuns undeva în apropierea ta și vede fiecare pas pe care-l faci.

Martin Beck urcă în camera sa și își petrecu acolo restul acelei zile, relativ răcoros. Se așeză la masă cu o hârtie în față și cu un pix în mână și

încercă să facă un fel de rezumat a ceea ce știa despre cazul Alf Matsson.

Până la urmă rupse hârtia în bucățele, le aruncă în toaletă și trase apa. Puținul pe care îl știa era practic neglijabil, așa că părea chiar ridicol să-l scrie pe hârtie. Nu ar fi fost un efort prea mare să țină totul minte. De fapt, se gândi Martin Beck, nu știa mai mult decât ar fi încăput în creierul unui crevete.

Soarele care scăpăta coloră fluviul în roșu, iar amurgul scurt se transformă într-un întuneric catifelat și, odată cu întunericul, brizele răcoroase din munți coborâră deasupra fluviului.

Martin Beck stătea la fereastră și privea cum adierile ușoare ale vântului de seară ondulează suprafața apei. Lângă un copac din fața ferestrei lui stătea un bărbat. Când îi scânteie țigara, lui Martin Beck i se păru că îl recunoaște pe brunetul înalt. Într-un fel, se simți ușurat să-l vadă acolo și să scape de acel fior nedeslușit dat de gândul că celălalt se află prin preajmă.

Se îmbrăcă la costum și coborî la restaurant să ia cina. Mâncă pe cât putu de încet și bău două pahare de Barack Palinka înainte de a urca din nou în cameră.

Briza de seară dispăruse, fluviul se întindea negru și lucios, și căldura de afară era la fel de sufocantă ca și cea din cameră.

Martin Beck lăsă fereastra și obloanele deschise și trase perdelele. Apoi se dezbrăcă și se culcă în patul scârțâitor.

---

[1] Tip de pâine crocantă specifică bucătăriei suedeze. (N. tr.)

13

Canicula persistentă devine aproape întotdeauna mai greu de suportat după ce apune soarele. Cine e obișnuit cu căldura și cunoaște rutina închide ferestrele și obloanele și trage perdelele. Ca majoritatea nordicilor, Martin Beck nu știa aceste lucruri. El dăduse perdeaua la o parte și deschisese larg fereastra și stătea în pat culcat pe spate, așteptând pe întuneric răcoarea. Care întârzia. Aprinse veioza de pe noptieră și încercă să citească. Nici asta nu-i prea reuși. Avea, desigur, un flacon cu somnifere în baie, dar nu era prea dispus să apeleze la o astfel de soluție. Ziua care trecuse nu înregistrase nicio contribuție pozitivă din partea lui și, prin urmare, avea toate motivele să încerce să fie în alertă și să se revanșeze cumva a doua zi. Dacă lua somnifere, urma să își petreacă toată dimineața următoare în amorțeală, asta știa demult.

Se sculă și se așeză lângă fereastra deschisă. Nu se simțea nicio diferență. Nici cel mai slab curent, nici măcar o adiere caldă de pe pusta ungară, unde o mai fi și aia. Orașul părea și el că suferă de insuficiență respiratorie, intrând în comă și pierzându-și cunoștința din cauza caniculei. După o clipă apăru un tramvai galben, singuratic, de cealaltă parte a fluviului. Trecu încet peste podul Elisabeta, iar zgomotul provocat de frecarea dintre șină și roată răsuna și se distorsiona pe sub arcul podului înainte de a se rostogoli pe deasupra apei. În ciuda distanței, reuși să distingă faptul că tramvaiul e gol. Cu douăzeci și trei de ore în urmă stătuse acolo sus, pe pod, și reflectase la ciudata

lui întâlnire cu femeia din Újpest. Nu fusese deloc rău.

Își trase pe el pantalonii și bluza și ieși. Cabina portarului era goală. O Skoda verde porni motorul și o luă încet și ezitant pe după colț. Mașini cu perechi de îndrăgostiți se găsesc peste tot în lume. Martin Beck merse de-a lungul parapetului cheiului, trecu pe lângă niște bărci adormite și pe lângă statuia lui Petröfi și urcă pe pod. Era tăcut și pustiu, ca în noaptea de dinainte și zona era bine iluminată, spre deosebire de multe dintre străzile orașului. Ajunse din nou la mijlocul podului, și se așeză cu coatele rezemate pe balustradă, uitându-se în jos, la apă. Pe sub el trecu un remorcher. Cu mult în urma lui se iviră șalupele pe care le tracta, patru la număr, legate două câte două. Alunecau fără zgomot, cu toate luminile stinse, mai negre doar cu o nuanță decât noaptea din jur.

Înaintând câțiva metri, își auzi ecoul pașilor undeva pe podul tăcut. Mai merse un pic și îl auzi din nou. I se păru că sunetul persistase puțin prea mult. Stătu nemișcat un moment și ascultă, dar nu auzi nimic. Apoi merse repede vreo douăzeci de metri și se opri brusc. Sunetul se auzi din nou și iarăși i se păru că vine prea târziu ca să fie un ecou. Traversă cât putu de silențios șinele de tramvai către latura opusă a podului și se uită în spate. Era liniște perfectă. Nimic nu se mișca. Un tramvai trecu pe pod dinspre Pesta, blocându-i vederea. Martin Beck își continuă plimbarea peste pod. Probabil că suferea de mania persecuției. Dacă era cineva cu resursele necesare pentru a-l ține sub observație până în acel moment, aceea nu putea fi alta decît poliția. Și cu asta problema era în mare parte rezolvată. Asta dacă nu cumva...

Martin Beck aproape că ajunsese la culeea podului de la poalele muntelui Gellért când tramvaiul trecu hurducăind pe lângă el. Rezemat de geam, un pasager singuratic dormea cu gura deschisă.

Ajunse la scările ce duceau spre chei și începu să coboare. Prin larma din ce în ce mai stinsă a tramvaiului i se păru că distinge zgomotul unei mașini oprind undeva în apropiere, dar nu-și putu da seama la ce distanță și în ce direcție.

Martin Beck era acum jos, pe chei. Se îndreptă grăbit și tăcut spre sud, îndepărtându-se de pod, și se opri acolo unde bezna era cea mai groasă. Se întoarse, stătu perfect nemișcat și ascultă. Nu se vedea și nu se auzea nimic. Era absolut sigur că nu se află niciun om pe pod, dar asta nu-l ajuta să scape de îndoială. Dacă cineva l-ar fi urmărit de pe malul celălalt, acel cineva ar fi putu foarte bine să fi ajuns și el la piciorul podului și să fi coborât apoi pe scări până pe chei, pe latura de nord. Nimeni în afară de el nu trecuse pe scările dinspre sud, de asta era sigur.

Zgomotele sporadice care se mai auzeau veneau de la traficul de undeva de departe. În imediata lui apropiere domnea o liniște deplină. Martin Beck zâmbi în întuneric. Era aproape convins că nu îl urmărise nimeni, dar jocul acesta îl amuza și în adâncul inimii își dorea ca în bezna de pe cealaltă parte a podului să se afle un om la fel de încurcat. El însuși cunoștea procedura până la ultima virgulă și știa că cel care coborâse eventual pe cealaltă parte nu poate risca să se întoarcă pe aceeași cale, să treacă podul și să coboare pe treptele din partea de sud. Pe sub pod treceau două străzi paralele cu cheiul. Cea dinspre interior se afla la circa un metru și jumătate deasupra cheiului, care, la rândul său, se termina cu niște trepte ce ajungeau jos, la apă. Cele două străzi erau separate de un zid scund. Pe lângă asta, mai sus era și un tunel pentru pietoni, care trecea chiar prin fundația podului. Dar nici aceste căi nu-i erau la îndemână posibilului urmăritor, asta dacă respectivul își știa meseria. Orice încercare de a trece pe sub pod ar fi făcut ca el să aibă lumina în spate și deci să fie în mod inevitabil descoperit. Prin urmare, nu mai

rămânea decât o modalitate: aceea de a da ocol culeei, făcând un semicerc larg, pentru a traversa apoi toate rampele de acces și a ajunge jos, pe chei, cât mai departe, spre sud. Dar asta ar fi luat destul de mult, chiar și dacă bărbatul ar risca și ar lua-o la fugă, timp în care urmăritul, în cazul de față detectivul-șef Martin Beck din Stockholm, ar putea să dispară practic în orice direcție.

Totuși, i se părea neverosimil ca cineva să-l fi urmărit și, în plus, Martin Beck intenționase de la început să meargă de-a lungul fluviului spre nord și să treacă podul următor pentru a se întoarce la hotel. Își părăsi deci punctul de observație de la adăpostul întunericului și se îndreptă spre nord cu pas domol. Alese să o ia pe strada din interior, trecu pe sub pod și merse înainte de-a lungul zidului de piatră, la doi metri deasupra nivelului cheiului. Hotelul se afla pe malul opus, cufundat în beznă, cu excepția a două panouri dreptunghiulare, verticale, luminate. Ferestrele camerei lui. Se așeză pe zidul scund de piatră și își aprinse o țigară. Strada era mărginită de blocuri de tipul celor de început de secol. În fața lor se aflau mașini parcate. Toate ferestrele erau întunecate și acoperite cu grilaje. Martin Beck stătu nemișcat și ascultă liniștea. Era în continuare în gardă, în mod inconștient.

Pe cealaltă parte a străzii porni un motor de mașină. Trecu cu privirea peste autovehiculele aliniate în parcare, dar nu putu să localizeze sunetul. Motorul rula în gol, încet și sforăitor. O ținu așa vreo treizeci de secunde. Apoi se auzi cum se turează. Două faruri de poziție se aprinseră. Cincizeci de metri mai sus, o mașină se desprinse din întuneric și se îndepărtă de bordură. Venea în direcția lui, dar de pe cealaltă parte a străzii, mergând cât se poate de încet. O Skoda verde-închis, pe care avu senzația că o mai văzuse până atunci. Mașina se apropia. Martin Beck stătea nemișcat pe zidul de piatră și o urmărea cu

privirea. Când ajunse aproape în dreptul lui, mașina începu să o ia spre stânga, ca și cum șoferul voia să întoarcă. Dar nu întoarse până la cap, mașina mergând și mai încet decât înainte și îndreptându-se direct spre el. Era clar că cineva vrea să-l întâlnească. Doar că modul de abordare era consternant. Nu se poate să fi intenționat să-l lovească, nu cu viteza aia și, în plus, nu-i trebuia decât o clipă să se pună la adăpost în spatele zidului la nevoie. Atâta timp cât nu stătea nimeni ascuns pe bancheta din spate, însemna că în mașină e doar o persoană.

Martin Beck strivi țigara. Nu-i era frică absolut deloc, dar era foarte curios să vadă ce urmează să se întâmple.

Skoda verde stătea pe loc cu motorul rulând în gol și cu roata dreaptă din față lipită de bordură, la numai trei metri de el. Șoferul aprinse farurile și totul fu inundat de lumină. Dar numai pentru câteva secunde, după care luminile se stinseră. Portiera se deschise și un bărbat coborî pe trotuar.

Martin Beck îl văzuse deja de suficiente ori pentru a-l recunoaște imediat, în ciuda efectului de orbire. Lunganul cu păr brunet, dat pe spate. Avea mâinile goale. Făcu un pas spre el. Motorul mașinii huruia încet.

Simți ceva. Nicio umbră, niciun zgomot, doar o mișcare scurtă în aerul din spatele lui. Atât de slabă încât numai liniștea nopții o făcu perceptibilă.

Martin Beck își dădu seama că nu mai e singur pe zid, că mașina e menită doar să-i distragă atenția în timp ce altcineva se apropiase în liniște de jos, de pe chei, și se urcase pe zid în spatele lui.

Și în aceeași clipă mai înțelese clar și lămurit că nu e o urmărire, nu e de joacă, ci e ceva serios. Ba mai mult. Era moartea, pentru prima dată chiar pe urmele lui, și nu spontan, ci rece, calculat și premeditat.

Martin Beck nu se pricepea la tehnici de apărare, dar viteza lui de reacție era remarcabilă. Exact în clipa în care simți acel ușor curent de aer, își îndesă capul între umeri, puse piciorul drept pe marginea zidului, își luă avânt, își răsuci trunchiul și se azvârli în spate, totul dintr-o singură mișcare iute ca fulgerul. Brațul care era cât pe ce să-i cuprindă gâtul îi apăsă tare pe rădăcina nasului și pe sprâncene, ca mai apoi să alunece în sus pe frunte, scăpându-l. Simți de nicăieri un gâfâit fierbinte pe obraz și prin fața ochilor îi trecu rapid o lamă de cuțit, care își ratase deja ținta și se îndepărta de el. Căzu pe spate pe chei, își strivi tare umărul stâng de pavajul de piatră și se rostogoli pentru a încerca, pe cât posibil, să se ridice și să-și redobândească echilibrul. Distinse pe zid două figuri, ca niște siluete pe fundalul cerului înstelat. Apoi nu mai văzu decât una și, înainte ca Martin Beck să ridice și al doilea genunchi de pe pavaj, bărbatul cu cuțitul se năpusti din nou asupra lui. Brațul stâng îi era momentan schilodit din cauza căzăturii de pe chei, dar, pentru o clipă, raza farurilor îi veni în ajutor, astfel încât el se afla aplecat jos, în întuneric, în timp ce figura celuilalt se contura pe fundalul luminos. Atacatorul rată lovitura și în secunda următoare Martin Beck reuși sa-l prindă de încheietura mâinii drepte. Nu îl apucase bine și încheietura era neobișnuit de groasă, dar o strânse tare, perfect conștient că e singura lui șansă de scăpare. În fracțiunea de secundă în care se ridicară în picioare observă că celălalt e mai scund decât el, dar considerabil mai corpolent. Aplică mecanic una dintre acele vechi manevre-standard prăfuite din școala de poliție și reuși să-și pună adversarul la pământ. Însă nu îndrăzni să slăbească din strânsoare mâna celuilalt și fu el însuși tras în jos. Se rostogoliră o dată și ajunseră extrem de aproape de marginea cheiului, acolo unde începeau scările care duceau spre apă. Amorțeala din brațul stâng îi dispăruse și îl apucă

pe atacator și de cealaltă încheietură. Dar acesta fiind mai puternic îl dobora încetul cu încetul. O lovitură puternică în cap îi aminti că era depășit nu numai fizic, ci și numeric. Era întins pe spate, atât de aproape de scări încât putea dibui prima treaptă cu piciorul. Bărbatul cu cuțitul îi răsuflă greu în față. Respirația îi mirosea a transpirație, loțiune de ras și pastile pentru gât. Adversarul său începu să-și elibereze, încet și implacabil, mâna dreaptă.

Martin Beck simți că îi sosise sfârșitul, sau cel puțin că se apropia. Prin ceața palpitândă se încrucișau fulgere, inima părea să i se mărească mai mult, și mai mult, și mai mult, ca o tumoare roșu-albastră care avea să explodeze. Capul îi bubuia ca un zdrobitor. I se părea că aude urlete îngrozitoare, pocnituri și țipete ascuțite și că vede lumea inundată de un șuvoi alb de lumină orbitoare care nimicea orice formă de viață. Ultimul său gând conștient fu că avea să moară aici, pe un chei, într-un oraș străin, cum făcuse probabil și Alf Matsson, fără să știe de ce.

Cu o ultimă sforțare instinctivă, Martin Beck strânse cu ambele mâini încheietura dreaptă a celuilalt și în același timp se propti în picior și se rostogoli, cu tot cu adversarul său, peste marginea cheiului. Se lovi la cap chiar de la a doua treaptă și leșină.

Martin Beck deschise ochii după o perioadă de timp infinită sau care, în orice caz, trebuie să fi fost foarte îndelungată. Totul era scăldat într-o lumină albă. Zăcea pe spate, cu capul pe o parte și cu urechea dreaptă lipită de piatra pavajului. Primul lucru pe care îl văzu fu o pereche de pantofi fără toc, bine lustruiți, care îi ocupau aproape tot câmpul vizual. Întoarse capul și privi în sus.

Szluka, într-un costum gri și cu aceeași pălărie ridicolă de vânător pe cap, se aplecă asupra lui și spuse:

— Bună ziua.

Martin Beck se ridică într-un cot. Șuvoiul de lumină venea de la două mașini de poliție, una aflată pe chei și cealaltă trasă lângă zidul de piatră, pe strada de deasupra. La trei metri de Szluka stătea un polițist cu caschetă, cizme negre de piele și uniformă gri-albăstruie, deschisă la culoare. Avea un baston negru în mâna dreaptă și se uita îngândurat la un om care stătea întins la picioarele lui. Era Tetz Radeberger, bărbatul care se jucase cu elasticul slipului lui Ari Boeck în casa din Újpest. Acum zăcea pe spate, complet inconștient, cu sânge pe frunte și în părul blond.

— Celălalt, zise Martin Beck. Unde e?

— Împușcat, spuse Szluka. Cu grijă, desigur. În gambă.

Mai multe ferestre se deschiseseră la casele aflate de-a lungul străzii și oamenii se uitau curioși în jos, spre chei.

— Stai acolo, zise Szluka. Vine imediat ambulanța.

— Nu-i nevoie, spuse Martin Beck și dădu să se ridice.

Trecuseră exact trei minute și cincisprezece secunde de când stătuse pe zidul de piatră și simțise suflul acela de aer în ceafă.

14

Mașina era o Warszawa bleu cu alb, din 1962. Avea un girofar albastru pe acoperiș și sirena țiuia discret și melancolic în noapte de-a lungul străzilor pustii. Pe banda albă aflată de-a curmezișul portierei din față era scris cu litere mari RENDÓRSÉG. Însemna „Poliția“.

Martin Beck stătea pe bancheta din spate. Lângă el se afla un agent în uniformă. Szluka stătea în față, lângă șofer.

— V-ați descurcat bine, spuse Szluka. Sunt doi băieți destul de periculoși.

— Cine l-a imobilizat pe Radeberger?

— Stă chiar lângă dumneavoastră, zise Szluka.

Martin Beck întoarse capul. Polițistul avea o mustață subțire, neagră, ochi cafenii și o privire ageră.

— Nu vorbește decât ungurește, spuse Szluka.

— Cum îl cheamă?

— Foti.

Martin Beck îi întinse mâna.

— Mulțumesc, Foti, zise el.

— A trebuit să intervină destul de dur, spuse Szluka. Nu avea prea mult timp la dispoziție.

— Noroc că erați prin preajmă, zise Martin Beck.

— Suntem mereu prin preajmă, spuse Szluka. Mai puțin în desenele animate.

— Își au ascunzătoarea în Újpest. La o pensiune de pe Venetianer utca.

— Știm.

Szluka tăcu un moment. Apoi întrebă:

— Cum ați intrat în contact cu ei?

— Prin intermediul unei femei pe nume Boeck. Matsson întrebase de adresă. Și ea a fost la Stockholm ca înotătoare într-o competiție. Ar putea exista o legătură. De-aia am căutat-o.

— Și ce-a zis?

— Că studiază la universitate și că lucrează la un muzeu. Și că n-a auzit niciodată de Matsson.

Ajunseseră la secția de poliție din Deák Ferenc Tér. Mașina întoarse și intră într-o curte pavată cu ciment și opri. Martin Beck îl însoți pe Szluka în biroul lui. Era spațios și o hartă mare a Budapestei acoperea unul din pereți, dar în elementele esențiale aducea cu propria lui casă din Stockholm. Szluka își agăță pălăria de vânător și arătă spre un scaun. Deschise gura, însă înainte de a apuca să spună ceva, sună telefonul. Se duse la birou și răspunse. Martin Beck își închipuia un puhoi de cuvinte în mintea lui. Trecu o bucată bună de timp. Szluka răspundea din când în când ceva monosilabic. După un moment se uită la ceas, explodă într-o tiradă iritată și închise telefonul.

— Soția mea, zise el.

Se duse la hartă și studie partea de nord a orașului. Stătea cu spatele la oaspete.

— Să fii polițist, spuse Szluka, nu e o meserie. Sigur nu e nici o vocație. E un blestem.

După vreun minut se întoarse și zise:

— Firește, nu vorbesc serios. Doar că așa mi se pare uneori. Sunteți căsătorit?

— Da.

— Atunci știți.

Un polițist în uniformă intră și aduse o tavă cu două cești de cafea.

— Percheziționăm casa de acolo chiar acum. Raportul ar trebui să sosească în curând.

— Cum se face că erați prin preajmă? spuse Martin Beck.

Szluka răspunse cu exact aceleași cuvinte ca în mașină.

— Suntem mereu prin preajmă.

Apoi zâmbi și adăugă:

— Deci la asta vă refereați când ați zis de urmărire. Bineînțeles că nu noi vă supravegheam. De ce-am face asta?

Martin Beck duse mâna la nas, simțindu-se puțin vinovat.

— Oamenii își închipuie atâtea, spuse Szluka. Dar dumneavoastră sunteți polițist și polițiștii rareori fac asta. Așa că am început să-l supraveghem pe cel care vă urmărea. Americanii numesc asta *backtailing*, dacă-mi amintesc eu bine. Azi după-amiază omul nostru a văzut că vă supraveghează doi bărbați. I s-a părut suspect și a dat alarma. Și asta a fost tot.

Martin Beck dădu din cap aprobator. Szluka îl privi îngândurat.

— Și totuși s-a petrecut atât de repede, că abia am reușit să ajungem la timp.

Bău din cafea și puse cu grijă ceașca la o parte.

— *Backtailing*, repetă, ca și cum ar fi gustat cuvântul. Ați fost în America?

— Nu.

— Nici eu.

— Am lucrat cu ei la un caz acum doi ani. Cu unul pe nume Kafka.

— Sună a ceh.

— Era vorba de un turist american care a fost omorât în Suedia. Urâtă poveste. O anchetă îmbârligată.

Szluka tăcu o clipă. Apoi spuse deodată:

— Cum a mers?

— Bine, zise Martin Beck.

— Am citit doar despre polițiștii americani. Au un mod ciudat de organizare. Greu de înțeles.

Martin Beck aprobă din cap.

— Și mult de lucru, spuse Szluka. Ei au atâtea crime în New York, într-o săptămână, câte avem noi în toată țara într-un an.

Un ofițer în uniformă, cu două stele pe epoleți, intră în încăpere. Discută ceva cu Szluka, îl salută

pe Martin Beck și plecă. În timp ce ușa stătea deschisă, pe hol trecu Ari Boeck, însoțită de o funcționară. Era îmbrăcată în aceeași rochie albă și purta aceleași sandale ca și în ziua precedentă, doar că avea un șal pe umeri. Îi aruncă lui Martin Beck o privire plată și goală.

— Nimic semnificativ în Újpest, zise Szluka. Acum dezasamblăm mașina. După ce își revine Radeberger și e bandajat și celălalt, o să mă ocup eu de ei. Sunt o mulțime de lucruri pe care nu le înțeleg.

Tăcu, șovăielnic.

— Dar se vor lămuri în curând, adăugă.

Sună telefonul și îl ținu ocupat câteva momente. Martin Beck nu înțelegea nimic din discuție, cu excepția, din când în când, a cuvintelor *svéd* și *svédország*, care știa că înseamnă „suedez“ și „Suedia“. Szluka puse receptorul în furcă și zise:

— Probabil că are legătură cu compatriotul dumneavoastră, Matsson.

— Da, firește.

— În plus, fata v-a mințit. Nu studiază la universitate și nu lucrează la niciun muzeu. Se pare că nu face nimic, de fapt. A fost suspendată din competiții pentru comportament inadecvat.

— Trebuie să existe o legătură.

— Da, dar care? Ei bine, vom vedea.

Szluka ridică din umeri, Martin Beck se întoarse și își răsuci corpul chinuit. Îl dureau umerii și brațele, și nici capul lui nu și-l simțea mai bine. Era foarte obosit și îi venea greu să gândească, și totuși nu voia să se ducă la hotel și să se culce.

Telefonul sună din nou. Szluka ascultă încruntat, după care privirea i se limpezi.

— Lucrurile încep să se pună în mișcare, spuse el. Am găsit ceva. Și unul dintre ei e gata, cel înalt. Fröbe îl cheamă, se pare. Acum să vedem. Veniți?

Martin Beck dădu să se ridice.

— Sau poate ați vrea să vă odihniți un pic?

— Nu, mulțumesc, zise Martin Beck.

15

Szluka se așeză la birou, cu mâinile împreunate relaxat în față. La cotul lui stâng se afla un pașaport cu coperți verzi.

Bărbatul înalt așezat în fața lui avea cearcăne. Martin Beck știa că nu apucase să doarmă prea mult în ultima vreme. Bărbatul stătea drept pe scaun și se uita în jos la mâinile sale.

Szluka îi făcu semn din cap stenografei și începu.

— Numele dumneavoastră.

Bărbatul își ridică privirea și se uită la Szluka.

— Theodor Fröbe.

Sz: Data nașterii?

F: Douăzeci și unu aprilie 1936, la Hanovra.

Sz: Și sunteți cetățean al Germaniei de Vest. Domiciliat unde?

F: În Hamburg. Strada Hermann, numărul doisprezece.

Sz: Cu ce vă ocupați?

F: Ghid turistic. Sau mai exact, funcționar la o agenție de voiaj.

Sz: Unde sunteți angajat?

F: La o agenție de voiaj numită Winklers.

Sz: Unde locuiți în Budapesta?

F: La o pensiune din Újpest. Pe Venetianer utca, numărul șase.

Sz: Și de ce vă aflați la Budapesta?

F: Reprezint agenția de voiaj și mă ocup de grupurile de turiști care călătoresc la și din Budapesta.

Sz: Mai devreme astă-noapte ați fost prins în flagrant delict atacând un om pe Groza Peter Rakpart, împreună cu un bărbat pe nume Tetz

Radeberger. Erați amândoi înarmați și intenția dumneavoastră de a-l răni sau ucide era evidentă. Îl cunoașteți pe acest om?

F: Nu.

Sz: L-ați mai văzut până azi?

.....

Sz: Răspundeți!

F: Nu.

Sz: Știți cine e?

F: Nu.

Sz: Nu îl cunoașteți, nu l-ați mai văzut până azi și nu știți cine e. De ce l-ați atacat?

.....

Sz: Explicați de ce l-ați atacat!

F: Aveam... nevoie de bani și...

Sz: Și?

F: Și l-am văzut acolo, pe chei și...

Sz: Mințiți. Fiți amabil și nu mă mințiți, nu e bine. Atacul a fost plănuit și erați înarmați. În plus, e o minciună că nu l-ați mai văzut până azi. L-ați urmărit mai mult de două zile. De ce? Răspundeți!

F: Am crezut că era altcineva.

Sz: Că era cine?

F: Unul care... care...

Sz: Care?

F: Care ne datora bani.

Sz: Și de-aia l-ați urmărit și l-ați atacat?

F: Da.

Sz: V-am avertizat deja o dată. E foarte nesăbuit din partea dumneavoastră să mințiți. Adică știu exact când mințiți. Cunoașteți un suedez pe nume Alf Matsson?

F: Nu.

Sz: Prietenii dumneavoastră Radeberger și Boeck ne-au spus deja că îl cunoașteți.

F: Îl cunosc doar un pic. Nu mai știam că așa îl cheamă.

Sz: Când l-ați văzut ultima oară pe Alf Matsson?

F: Cred că era în mai.

Sz: Unde l-ați întâlnit?

F: Aici în Budapesta.

Sz: Și nu l-ați mai văzut de atunci?

F: Nu.

Sz: Acum trei zile omul acesta a fost la pensiunea dumneavoastră și a întrebat de Alf Matsson. De atunci l-ați urmărit și astă noapte ați încercat să-l omorâți. De ce?

F: Nu să-l omorâm!

Sz: De ce?

F: Nu am încercat să-l omorâm!

Sz: Dar l-ați atacat, nu? Și erați înarmați cu cuțite.

F: Da, dar a fost o greșeală. Nu a pățit numic, nu? Nici nu a fost rănit. Nu aveți dreptul să mă interogați așa.

Sz: De când îl cunoașteți pe Alf Matsson?

F: Cam de un an. Nu-mi amintesc bine.

Sz: Cum v-ați întâlnit?

F: La o cunoștință comună din Budapesta.

Sz: Cum se numește acea cunoștință?

F: Ari Boeck.

Sz: L-ați întâlnit de mai multe ori de atunci?

F: De câteva ori. Nu prea multe.

Sz: Vă întâlneați mereu aici în Budapesta?

F: Ne-am mai întâlnit și la Praga. Și la Varșovia.

Sz: Și la Bratislava?

F: Da.

Sz: Și la Constanța?

.....

Sz: Așa e?

F: Da.

Sz: Cum se face că v-ați întâlnit în toate orașele astea, în care nu locuiește niciunul dintre dumneavoastră?

F: Călătoresc mult. Asta mi-e meseria. Și el călătorea mult. Așa s-a întâmplat, să ne întâlnim acolo.

Sz: De ce vă întâlneați?

F: Ne întâlneam și noi. Suntem prieteni buni.

Sz: Acum spuneți că în decurs de un an l-ați întâlnit în cel puțin cinci orașe diferite pentru că sunteți prieteni buni. Cu o clipă în urmă ați zis că nu îl cunoașteți decât un pic. De ce nu voiați să spuneți că îl cunoașteți?

F: M-am emoționat când m-am văzut aici, interogat așa. Și sunt îngrozitor de obosit. Și mă mai dor și picioarele.

Sz: Așa deci. Sunteți îngrozitor de obosit. Era și Tetz Radeberger cu dumneavoastră când v-ați întâlnit în toate locurile astea?

F: Da, lucrăm la aceeași agenție și călătorim împreună.

Sz: Cum se face, după dumneavoastră, că nici Radeberger nu a vrut de la început să spună că îl cunoaște pe Alf Matsson? Oare era și el îngrozitor de obosit?

F: Nu știu nimic despre asta.

Sz: Știți unde se află Alf Matsson la momentul ăsta?

F: Nu, n-am idee.

Sz: Vreți să vă spun eu?

F: Da.

Sz: Totuși, n-am de gând s-o fac. De cât timp lucrați la agenția asta, Winklers?

F: De șase ani.

Sz: Se plătește bine?

F: Nu foarte. Dar primesc totul gratis când plec în călătorii. Mâncare, cazare și transport.

Sz: Dar salariul nu e mare.

F: Nu. Dar mă descurc.

Sz: Așa se pare. Faceți dumneavoastră cumva.

F: Ce vreți să spuneți?

Sz: De fapt dețineți 1.500 dolari, 830 lire și 10.000 mărci germane. O groază de bani. De unde ați făcut rost de ei?

F: Nu vă privește.

Sz: Răspundeți-mi la întrebare și nu folosiți tonul ăsta.

F: Nu vă privește de unde fac eu rost de bani.

Sz: E posibil și chiar foarte probabil că nu aveți nici măcar jumătate din mintea pe care îmi închipuiam că o aveți, dar chiar și cu un minim de inteligență ar trebui să pricepeți că cel mai înțelept lucru este să-mi răspundeți la întrebări. Deci, de unde aveți banii?

F: Am mai lucrat în paralel și i-am strâns în timp.

Sz: Ce ați mai făcut?

F: Diverse.

Szluka se uită la Fröbe și deschise un sertar al biroului. Scoase din el un pachet înfășurat în plastic. Pachetul avea cam douăzeci de centimetri lungime și zece lățime și era înfășurat cu bandă adezivă. Szluka îl puse pe masă, între el și Fröbe. Stătea cu ochii ațintiți asupra lui Fröbe, care își ferea privirea și încerca să reziste tentației de a se uita la pachet. Szluka îl privi fix și Fröbe își șterse micile broboane de sudoare care i se adunau la rădăcina nasului. Atunci Szluka zise:

— Diverse, da. Ca de exemplu contrabanda și vânzarea de hașiș. O ocupație profitabilă, dar nu pe termen lung, domnule Fröbe.

F: Nu înțeleg despre ce vorbiți.

Sz: Nu? Și nici nu recunoașteți pachețelul ăsta?

F: Nu, nu-l recunosc. De ce l-aș recunoaște?

Sz: Și nici cele cincisprezece astfel de pachete care erau ascunse în portierele și în tapițeria mașinii lui Radeberger?

.....

Sz: Încape destul de mult hașiș chiar și într-un singur pachet din ăsta. Nu suntem obișnuiți cu asemenea lucruri aici și adevărul e că nu știu prețul actual. Dar cu cât v-ați fi sporit capitalul odată ce v-ați fi vândut micul depozit?

F: Tot nu înțeleg despre ce vorbiți.

Sz: Văd din pașaportul dumneavoastră că mergeți des în Turcia. Ați fost de șapte ori numai anul acesta.

F: Winklers organizează excursii în grup în Turcia. Ca ghid, trebuie să merg și eu acolo destul de des.

Sz: Și asta vă convine excelent, nu-i așa? În Turcia hașișul e relativ ieftin și destul de ușor de procurat. Așa e, domnule Fröbe?

.....

Sz: Dacă preferați să nu spuneți nimic, e cu atât mai rău pentru dumneavoastră. Avem deja dovezile necesare și chiar și un martor.

F: Secătura dracu' tot a turnat!

Sz: Exact.

F: Porc suedez nenorocit!

Sz: Înțelegeți poate că nu prea aveți de câștigat dacă mai trageți de timp. Dați-i drumul și vorbiți, domnule Fröbe! Vreau să aud totul, cu toate faptele pe care vi le amintiți, cu nume, date și cifre. Puteți începe să-mi povestiți de la momentul în care ați început contrabanda cu narcotice.

Fröbe închise ochii și se prăbuși pe o parte de pe scaun. Martin Beck îl văzu cum se proptește în mână înainte de a se lungi pe podea, complet nemișcat.

Szluka se ridică și îi făcu semn din cap stenografei, care își închise carnetul și dispăru afară pe ușă.

Szluka se uită la bărbatul care zăcea pe podea.

— Se preface, spuse Martin Beck. Nu a leșinat.

— Știu, zise Szluka. Dar o să-l las să se odihnească puțin înainte să continui.

Se duse la Fröbe și-l înghionti cu vârful pantofului.

— Hopa sus, Fröbe.

Fröbe nu se mișcă, dar îi tresări o pleoapă. Szluka se duse la ușă, o deschise și strigă ceva pe coridor. Veni un agent și Szluka îi spuse ceva. Agentul îl luă pe Fröbe de braț și Szluka zise:

— Nu stați aici împrăștiat, domnule Fröbe. O să vă dăm un pat să vă odihniți. E mult mai comod.

Fröbe se ridică și se uită vexat la Szluka. Apoi îl urmă pe agent afară, șchiopătând. Martin Beck îl urmări cu privirea.

— Cum e cu piciorul? zise el.

— Nicio problemă, spuse Szluka. Doar o rană superficială. Nu se întâmplă des să fim nevoiți să tragem, dar când tragem, tragem bine.

— Deci cu asta se ocupa. Contrabandă cu hașiș, zise Martin Beck. Mă întreb ce-au făcut cu el.

— Cu Alf Matsson? O să scoatem noi asta de la ei. Dar e mai bine să așteptăm până se odihnesc un pic. Și dumneavoastră probabil că sunteți obosit, spuse Szluka și se așeză la birou.

Martin Beck se simțea foarte obosit. Se apropia ora prânzului. Era necăjit și-l dureau toate.

— Mergeți la hotel și dormiți câteva ore, spuse Szluka. Vă sun eu mai târziu. Coborâți la poartă și aranjez eu o mașină.

Martin Beck nu avu nimic de obiectat. Dădu mâna cu Szluka și plecă. După ce închise ușa în urma sa, îl auzi pe Szluka vorbind la telefon.

Când ajunse jos, în stradă, mașina era deja gata și aștepta.

16

Menajera fusese în camera lui și stinsese lumina și închisese obloanele. Nu se deranjă să le deschidă la loc.

Acum știa că niciun lungan brunet nu mai stă afară să se uite în sus la fereastra lui.

Martin Beck aprinse lumina și se dezbrăcă. Îl dureau capul și brațul stâng. Se privi în oglinda cea mare de pe ușa șifonierului. Deasupra genunchiului drept avea o vânătaie mare, iar umărul stâng îi era umflat și învinețit. Își pipăi capul cu palma și simți un cucui mare la spate. Nu mai descoperi nicio altă rană.

Patul părea moale, rece și îmbietor, iar el stinse lumina și se strecură în așternut. Stătu o vreme pe spate și încercă să reflecteze privind în gol în semiîntuneric. Apoi se întoarse pe o parte și adormi.

Era ora două când fu trezit de soneria telefonului. Era Szluka.

— Ați dormit?

— Da.

— Bine. Puteți veni încoace?

— Da. Acum?

— Trimit o mașină. Ajunge într-o jumătate de oră. E bine așa?

— Da. Cobor într-o jumătate de oră.

Făcu un duș, se îmbrăcă și deschise obloanele. Afară se revărsa lumina soarelui și razele tăioase îl izbiră în plin. Se uită spre cheiul de pe partea cealaltă a fluviului. Noaptea ce tocmai trecuse îi părea îndepărtată și ireală.

Mașina aștepta, cu același șofer ca dimineață. Găsi singur drumul spre biroul lui Szluka și

ciocăni la ușă, deschise și intră.

Szluka era singur. Stătea la birou cu un teanc de hârtii și cu nelipsita ceașcă de cafea lângă el. Salută din cap și arătă spre scaunul pe care stătuse Fröbe. Apoi ridică receptorul, spuse ceva și îl puse din nou în furcă.

— Cum vă simțiți? zise el și se uită la Martin Beck.

— Bine. Am dormit. Cum merge?

Un polițist intră și puse două cești de cafea pe masă. Apoi luă ceașca goală a lui Szluka și dispăru.

— Acum e gata. Am totul aici, spuse Szluka și ridică teancul de hârtii.

— Și Alf Matsson? zise Martin Beck.

— Da, spuse Szluka. Este singurul lucru neclar. N-am reușit să aflu nimic în legătură cu asta. Insistă că nu știu unde e.

— Dar era și el implicat?

— Da, într-un fel. Era unul dintre intermediarii lor. Fröbe și Radeberger organizau totul. Pe fată o foloseau pe post de centrală de legătură. Boeck, care îi era prenumele?

Szluka răsfoi prin hârtii.

— Ari, zise Martin Beck. Aranka.

— Da, Ari Boeck. Fröbe și Radeberger făcuseră deja un timp contrabandă cu hașiș din Turcia înainte să o întâlnească. Ambii se pare că au sau au avut relații cu ea. După o vreme au înțeles că se pot folosi de ea în alt fel și i-au spus despre contrabanda cu narcotice. Nu a avut nimic împotrivă să li se alăture. Apoi au locuit amândoi la ea după ce s-a mutat în Újpest. Se pare că e destul de ușuratică.

— Da, spuse Martin Beck. Probabil.

— Radeberger și Fröbe mergeau în Turcia ca ghizi. Acolo făceau rost de hașiș, care e destul de ieftin și ușor de procurat, și îl introduceau pe furiș în Ungaria. Riscurile erau destul de mici, mai ales că erau ghizi și aveau în grijă toate bagajele

grupurilor de turiști. Ari Boeck contacta intermediarii și ajuta la vinderea narcoticelor aici, în Budapesta. Mai mult, Radeberger și Fröbe călătoreau în alte țări, precum Polonia, Cehoslovacia, România și Bulgaria și duceau hașiș distribuitorilor lor.

— Asta era și Alf Matsson? întrebă Martin Beck.

— Alf Matsson era unul dintre distribuitori, zise Szluka. Mai aveau și alții, care veneau din Anglia, Germania și Olanda aici sau în alt stat estic, unde se întâlneau cu Radeberger și cu Fröbe. Plăteau în valută străină: lire, dolari sau mărci germane și își primeau hașișul, pe care îl luau acasă și îl vindeau.

— Deci toți câștigau bine din afacerea asta, mai puțin cei care cumpărau la final porcăria asta, ca s-o folosească, spuse Martin Beck. E ciudat că au reușit să se țină de asta atâta timp înainte să fie descoperiți.

Szluka se ridică și se duse la fereastră. Stătu câteva momente cu mâinile la spate și se uită afară, pe stradă. Apoi se întoarse la birou și se așeză.

— Nu, zise el, de fapt nu e așa ciudat. Atâta timp cât nimic din narcotice nu se vindea aici sau în vreo altă țară socialistă, ci numai intermediarilor, aveau toate șansele să scape neprinși. Cum în statele capitaliste cu care aveau ei de-a face se consideră că nu ai cu ce să faci contrabandă din statele estice, controlul vamal la care sunt supuși călătorii veniți de aici e aproape inexistent. Dacă, în schimb, ar fi încercat să își creeze o piață de desfacere aici pentru marfa lor, ar fi fost prinși imediat. Dar asta nici nu i-ar fi mulțumit, ei voiau valută occidentală.

— Trebuie să fi câștigat o mulțime de bani, spuse Martin Beck.

— Da, zise Szluka. Dar chiar și distribuitorii câștigau bine din asta. Treaba era pusă la cale destul de inteligent. Dacă nu ați fi venit dumneavoastră să-l căutați pe Alf Matsson,

probabil că ar mai fi durat ceva timp până am fi descoperit noi totul.

— Ce zic de Alf Matsson?

— Au recunoscut că era distribuitorul lor în Suedia. Timp de un an a cumpărat destul de mult hașiș de la ei. Dar susțin că nu l-au văzut din mai, când a venit să ia o cantitate. Atunci nu a primit atât de mult cât ar fi vrut, așa că a contactat-o din nou pe Ari Boeck destul de curând. Spun că hotărâseră să se întâlnească aici, la Budapesta, acum trei săptămâni, dar el nu a dat niciun semn. Susțin că ce era ascuns în mașină era menit pentru el.

Martin Beck rămase tăcut câteva momente. Apoi spuse:

— Poate că s-a supărat pe ei dintr-un motiv sau altul și a amenințat să-i dea în vileag. Atunci s-au speriat și au scăpat de el, așa cum au încercat să facă și cu mine azi-noapte.

Szluka tăcu. După o clipă, Martin Beck continuă în șoaptă, ca pentru sine:

— Probabil că așa a fost.

Szluka se ridică și se plimbă încolo și-ncoace prin birou. Apoi zise:

— Așa credeam și eu că a fost.

Tăcu din nou și se opri în fața hărții din perete.

— Și acum ce credeți? spuse Martin Beck.

Szluka se întoarse pe călcâie și se uită la el.

— Nu știu, zise. M-am gândit că poate vreți să vorbiți personal cu unul dintre ei. Cu Radeberger ăsta. Cel cu care v-ați luptat azi-noapte. E vorbăreț și am impresia că e prea nătâng ca să poată mânți foarte bine. Vreți să-l interogați? Poate aveți mai mult succes ca mine.

— Da, vă rog, spuse Martin Beck. Aș vrea foarte mult să-l interoghez.

17

Tetz Radeberger intră în încăpere. Era îmbrăcat la fel ca în seara precedentă, cu o bluză mulată, pantaloni subțiri din poliester, cu elastic în talie, și pantofi ușori de pânză, cu talpă de cauciuc. Îmbrăcat pentru a ucide. Se opri la ușă și se înclină. Polițistul care îl însoțea îl bătu ușor pe spate.

Martin Beck arătă spre scaunul de pe partea cealaltă a mesei și neamțul se așeză. Ochii lui albaștri și transparenți aveau o privire precaută și nesigură. Avea un plasture pe frunte, iar la rădăcina părului blond se vedea o umflătură albăstruie. Arăta destul de sănătos și puternic, și aproape nevătămat.

— O să vorbim de Alf Matsson, spuse Martin Beck.

— Nu știu unde e, zise Radeberger prompt.

— Posibil. Dar tot o să vorbim de el.

Szluka făcuse rost de un reportofon. Se afla în stânga mesei și Martin Beck întinse mâna și apăsă butonul de pornire. Neamțul îi urmări mișcările cu o atenție vie.

— Când l-ați întâlnit prima dată pe Alf Matsson?

— Acum doi ani.

— Unde?

— Aici, la Budapesta. Într-un loc care se cheamă Ifjuság. Un fel de hotel de tineret.

— Cum ați ajuns să vă întâlniți?

— Prin Ari Boeck. Lucra acolo. Asta cu mult înainte să se mute în Újpest.

— Ce s-a întâmplat după aceea?

— Nimic deosebit. Eu și Theo tocmai ne întorseserăm din Turcia. Mergem în excursii cu turiști. Din stațiuni din România și din Bulgaria. Aveam la noi ceva de fumat de la Istanbul.

— Începuserăți să faceți contrabandă cu droguri încă de pe-atunci?

— Doar un pic. Pentru consumul propriu, ca să spun așa. Dar nu foloseam prea des. Acum nu mai folosim deloc.

Făcu o scurtă pauză, după care zise:

— Nu face bine.

— Atunci la ce vă trebuia?

— Păi, la femei și de-astea. E bun la femei. Le face mai... disponibile.

— Și Matsson? El ce treabă avea?

— I-am oferit un fum. Nici el nu era prea interesat. Mai mult bea tărie.

Stătu pe gânduri o clipă. Apoi spuse cu naivitate:

— Nici nu face bine la sănătate.

— I-ați vândut droguri lui Matsson atunci?

— Nu, dar i-am dat puțin. Nu aveam prea mult. I s-a trezit interesul când a aflat cât e de ușor de cumpărat în Istanbul.

— Vă trecuse deja prin cap să aduceți cantități mai mari la momentul ăla?

— Vorbiserăm despre asta. Greutatea era să introducem marfa în țările unde era profitabilă de vândut.

— Ca de exemplu unde?

— În Scandinavia, Olanda, acasă, în Germania de Vest. Vama și poliția de acolo sunt foarte atenți, mai ales dacă vii tocmai dintr-o țară ca Turcia. Din Africa de Nord sau din Spania, tot așa.

— S-a oferit Matsson să fie distribuitor?

— Da. A zis că, dacă vii din Europa de Est, poliția de frontieră nu se uită niciodată la bagajele tale, mai ales dacă vii cu avionul. Pentru noi nu era greu să aducem marfa din Turcia aici, de exemplu. Doar eram ghizi. Dar mai departe nu ajungeam cu

ea. Era prea riscant. Și aici nu poți să vinzi. Ajungi acolo și nici nu e profitabil.

Reflectă la asta o clipă.

— Nu voiam să fim prinși, normal.

— Înțeleg. V-ați pus de acord cu Matsson atunci?

— Da. A avut o idee bună. Urma să ne întâlnim în diferite locuri, care să ne convină mie și lui Theo. Noi îl anunțam și el venea acolo ca reporter. Era o acoperire bună. Părea ceva nevinovat.

— Cum vă plătea?

— În dolari, bani gheață. Era un plan bun și în vara aia ne-am construit afacerea. Am făcut rost de mai mulți distribuitori, un olandez, pe care l-am întâlnit la Praga și...

Asta era treaba lui Szluka. Martin Beck spuse:

— Unde v-ați întâlnit a doua oară cu Matsson?

— La Constanța, în România, după trei săptămâni. A mers ca pe roate.

— Era și domnișoara Boeck implicată atunci?

— Ari? Nu, ce nevoie aveam de ea?

— Dar știa cu ce vă ocupați?

— Da. Cel puțin în parte.

— De câte ori v-ați întâlnit cu Matsson în total?

— Zece, poate cincisprezece. Mergea strună. Plătea mereu cât îi ceream și sigur câștiga și el bine.

— Cât credeți?

— Nu știu, dar avea mereu bani destui.

— Unde e acum?

— Asta nu știu.

— Chiar așa?

— Da, e adevărat. Ne-am întâlnit aici în mai, asta când Ari s-a mutat în Újpest. El a stat la hotelul ăla de tineret. I-am făcut o livrare atunci. A zis că e mare consumul și am hotărât să ne întâlnim iar aici, în 23 iulie.

— Și?

— Am venit aici în 21. Era într-o joi. Dar el n-a apărut deloc.

— Era aici, în Budapesta, a venit în seara de 22. A plecat de la hotel în 23, dimineața. Unde trebuia să vă întâlniți?

— În Újpest. La Ari.

— Deci a venit acolo în dimineața de 23.

— Nu, asta ziceam. N-a venit deloc. Am așteptat, dar n-a venit. Apoi am sunat la hotel, dar nu era acolo.

— Cine a sunat?

— Și eu, și Theo, și Ari. Am sunat cu rândul.

— Ați sunat din Újpest?

— Nu. Din diferite locuri din oraș. N-a venit, vă spun. Noi am stat și-am așteptat.

— Deci susțineți că nu l-ați întâlnit de când ați ajuns aici.

— Da.

— Să zicem că vă cred. Nu l-ați întâlnit pe Matsson. Dar asta nu-i împiedică pe Fröbe sau pe domnișoara Boeck să-l fi contactat, așa e?

— Nu, știu că n-au făcut-o.

— Cum puteți ști?

Fața lui Radeberger începea să trădeze o ușoară disperare. Transpira foarte mult. Era foarte cald în încăpere.

— Ascultați aici, spuse el. Nu știu ce credeți dumneavoastră, dar celălalt părea să creadă că ne-am descotorosit de el. Dar de ce-am fi făcut asta? Câștigam bani de pe urma lui, mulți bani.

— Îi dădeați bani și domnișoarei Boeck?

— Păi da. Ne ajuta și își primea partea. Destul cât să n-aibă nevoie să muncească.

Martin Beck îl privi îndelung. Într-un final zise:

— L-ați omorât?

— Nu, vă spun că nu. Am fi stat noi trei săptămâni aici, cu un transport aproape întreg, dacă l-am fi omorât?

Vocea îi devenea ascuțită și tensionată.

— Îl plăceați pe Alf Matsson?

Privirea îi fugea încoace și încolo.

— Răspundeți când vă întreb ceva, spuse Martin Beck serios.

— Sigur.

— Se pare că domnișoara Boeck a spus la interogatoriu că nici dumneavoastră, nici Theo Fröbe nu-l simpatizați pe Matsson.

— Era nesuferit când bea. Ne... disprețuia pentru că suntem germani.

Se uită la Martin Beck cu o privire rugătoare și zise:

— Așa ceva nu se face, nu?

Se făcu liniște pentru câteva momente. Momentul îi displăcu lui Tetz Radeberger. Începu să se foiască în scaun și să-și frângă degetele.

— N-am omorât pe nimeni, spuse el. Nu suntem d-ăia.

— Ați încercat să mă omorâți pe mine azi-noapte.

— Asta a fost altceva.

Bărbatul vorbi atât de încet încât abia se putea înțelege.

— Cum așa?

— Era singura noastră șansă.

— Să ce? Să ajungeți în ștreang? Sau poate la închisoare?

Neamțul îl privi deznădăjduit.

— Cel mai probabil o să ajungeți acolo oricum, zise Martin Beck prietenos. Ați mai fost la închisoare?

— Da... Acasă.

— Așa, ce ați vrut să spuneți cu faptul că singura șansă pe care o aveați era să-mi luați viața?

— Nu înțelegeți? Când ați venit la Újpest cu pașaportul lui, al lui Matsson, la dumneavoastră, am crezut mai întâi că n-a putut să vină el și v-a trimis pe dumneavoastră. Dar nu ziceați nimic și nici nu erați genul ăla. Deci probabil că Matsson a fost prins și a spus tot. Dar nu știam cine sunteți. Eram deja aici de douăzeci de zile, stăteam așa cu toată încărcătura și a început să ni se facă frică. Și

după trei săptămâni trebuie să faci cerere ca să-ți prelungească permisul de ședere. Așa că Theo v-a urmărit când ați plecat și...

— Așa, continuă.

— Și eu am desfăcut mașina și am ascuns marfa. Theo n-a reușit să-și dea seama cine sunteți, așa că ne-am pus de acord să afle Ari. A doua zi Theo v-a urmărit până la băile alea. A sunat-o pe Ari de acolo și ea a venit și v-a luat în primire afară. Apoi Theo v-a văzut cu tipul ăla în bazin. L-a urmărit și a văzut că s-a dus la poliție. Atunci s-a lămurit. Ne-am gândit că nu spuseserăți încă nimic, altfel poliția ar fi venit deja peste noi. Seara, Theo a venit din nou în oraș să se asigure că sunteți cu Ari. V-a văzut la debarcaderul din fața hotelului. Apoi, noaptea, s-a întors Ari.

— Și ce aflase?

— Asta nu știu, dar aflase ea ceva. A zis doar: „Ocupă-te de porcul ăla, rapid.“ Era supărată. Pe urmă a urcat la ea și a trântit ușa.

— Da?

— În ziua următoare v-am supravegheat încontinuu. Eram într-o situație nenorocită, trebuia să vă închidem gura înainte să mergeți la poliție. Nu s-a ivit nicio șansă și aproape renunțaserăm când am ieșit atunci, noaptea. Theo v-a urmărit peste pod și eu am ocolit cu mașina pe podul celălalt. Apoi am făcut schimb. Theo nu avea curaj. Și eu sunt mai puternic. Mereu am avut grijă de corpul meu.

Tăcu o clipă, apoi zise rugător, ca și cum asta ar fi fost o scuză:

— Sigur că nu știam că sunteți polițist.

Martin Beck nu răspunse nimic.

— Sunteți polițist?

— Da. Sunt polițist. Dar să ne întoarcem la Alf Matsson. Ați spus că l-ați întâlnit prin domnișoara Boeck. Se cunoșteau de mult?

— De ceva veme. Ari fusese în Suedia cu nu știu ce echipă de înot și îl cunoscuse acolo. Apoi

au dat-o afară din echipă, dar el a căutat-o când a venit aici.

— Matsson și domnișoara Boeck sunt prieteni buni?

— Oarecum.

— Obișnuiesc să aibă relații intime?

— Adică dacă ea și Matsson se culcau împreună?

— Și dumneavoastră obișnuiți să vă culcați cu domnișoara Boeck?

— Bineînțeles. Când am chef. Și Theo la fel. Ari e nimfomană. Nu prea ai ce-i face. Matsson sigur s-a culcat cu ea când a fost aici. O dată i-am pus-o toți trei, în aceeași cameră. Ari face orice de genul ăsta. Altfel e drăguță.

— Drăguță?

— Da, face ce i se spune. Doar să i-o tragi din când în când. Acum nu o mai fac așa des. Nu e chiar bine să o faci prea des. Dar Theo e pe ea toată ziua. De-aia nu face nici el mare lucru.

— V-ați certat vreodată cu Matsson?

— Pentru Ari? Nu merită să te cerți pentru ea.

— Dar în alt context?

— Nu pentru afaceri. La asta se descurca bine.

— Atunci, din altă cauză?

— O dată a făcut așa scandal că a trebuit să-l pocnesc. Era beat, bineînțeles. Apoi s-a ocupat Ari de el și l-a calmat. E mult de-atunci.

— Unde credeți că se află Matsson acum?

Radeberger dădu neajutorat din cap.

— Nu știu. Pe-aici, pe undeva.

— Nu obișnuia să se întâlnească și cu alți oameni aici?

— Doar venea, primea pachetul și plătea. Și făcea vreun articol de ziar ca să fie acoperit. După două-trei zile pleca din nou.

Martin Beck rămase tăcut și-l privi pe cel care încercase să-l omoare.

— Cred că ajunge, spuse el și opri reportofonul.

Neamțul părea să mai aibă ceva pe inimă.

— Referitor la treaba de ieri... Puteți să mă iertați?

— Nu. Nu pot. La revedere.

Îi făcu un semn polițistului, care se ridică, luă arestatul de braț și îl conduse spre ușă. Martin Beck se uită îngândurat le neamțul blond. Apoi zise:

— O clipă, domnule Radeberger. Treaba asta nu mă privește pe mine personal. Ieri ați încercat să ucideți un om pentru a vă salva propria piele. Plănuiserăți crima cât mai bine și nu datorită dumneavoastră a eșuat. Nu era doar ceva interzis, ci și un delict împotriva unei norme de viață și a unui principiu important. De aceea este de neiertat. Asta-i tot. Gândiți-vă la asta.

Martin Beck derulă caseta, o puse în carcasă și se întoarse la Szluka.

— Probabil că aveți dreptate. Poate că nu l-au omorât.

— Nu, cum am spus, zise Szluka. Nu par să fi făcut-o. Acum facem tot ce putem să-l găsim.

— Și noi.

— Misiunea dumneavoastră a devenit oficială deja?

— Din câte știu, nu.

Szluka își scărpină ceafa.

— Ciudat, spuse el.

— Ce anume?

— Că nu îl putem localiza.

O jumătate de oră mai târziu Martin Beck se întoarse la hotel. Era deja ora mesei. Apusul se lăsa peste Dunăre și pe partea cealaltă a fluviului se vedeau cheiul cu zidul de piatră și scările.

18

Martin Beck tocmai se schimbase și se pregătea să meargă la restaurant, când sună telefonul.

— De la Stockholm, spuse telefonista. Un anume redactor Eriksson.

Recunoscu numele; era onorabilul atribut al șefului lui Alf Matsson, redactorul acelui întreprinzător ziar săptămânal.

O voce pompoasă îi pătrunse în ureche.

— Comisarul Beck, să-nțeleg. Sunt redactorul-șef Eriksson.

— Detectiv-șef.

Bărbatul ignoră corectura.

— Da, după cum vedeți, domnule comisar, știu de misiunea dumneavoastră. Doar eu v-am indicat pista. În plus, sunt în relații bune cu ministerul.

Deci tizul lui oribil nu reușise să-și țină gura.

— Mai sunteți acolo?

— Sigur.

— Poate ar trebui să avem grijă cum ne exprimăm, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Mai întâi trebuie să vă întreb: l-ați găsit pe cel pe care-l căutați?

— Pe Matsson? Nu, nu încă.

— N-ați dat de nicio urmă?

— Nu.

— E absolut nemaiauzit.

— Da.

— Așa, cum să mă exprim... care e atmosfera pe-acolo?

— E cald. Dimineața e cam ceață.

— Poftim? E ceață dimineața? Da, cred că am înțeles. Da, da. În orice caz, treaba e că nu ne lasă conștiința să mai stăm așa. Ceea ce s-a întâmplat e

absolut incredibil, deschide niște perspective îngrozitoare. Avem și o mare răspundere personală față de Matsson. E unul dintre cei mai buni colaboratori ai noștri, un om deosebit, onest și loial. Îl am în cabinet de câțiva ani și știu despre ce vorbesc.

— Unde?

— Poftim?

— Unde ați zis că-l aveți?

— A, da. În cabinet. Așa zicem noi, cabinetul redactorului. Cum ziceam, știu despre ce vorbesc. Pot să bag mâna-n foc pentru omul ăsta și asta mă face cu atât mai responsabil.

Martin Beck stătea și se gândea în altă parte. Încerca să-și imagineze cum arată redactorul Eriksson. Probabil era un omuleț gras și umflat, cu ochi de porc și barbă roșie.

— De aceea am luat astăzi hotărârea de a publica primul nostru articol despre cazul Alf Matsson chiar în numărul de săptămâna viitoare. Luni, acum, fără nicio amânare. A venit clipa să îndreptăm atenția publică asupra acestei povești. Cum spuneam, voiam doar să întreb dacă i-ați dat cumva de urmă.

— Eu zic că mai bine vă luați articolul și...

Martin Beck se opri în ultima clipă și zise:

— ...Îl aruncați la gunoi.

— Pardon? Ce-ați spus? Nu înțeleg.

— Citiți ziarele de mâine, zise Martin Beck și închise telefonul.

Discuția îl făcuse să-i piară și pofta de mâncare. Luă sticla și își turnă un whisky. Se așeză și căzu pe gânduri. Era indispus și îl durea capul, și pe deasupra mai fusese și nepoliticos. Dar nu la asta se gândea de fapt.

Alf Matsson venise la Budapesta în 22 iulie. Funcționarii de la controlul pașapoartelor îl văzuseră. Luase un taxi până la Hotel Ifjuság și stătuse acolo peste noapte. Cineva de la cabina portarului trebuie să-l fi luat în primire. În

dimineața următoare, sâmbătă, 23, se deplasase, tot cu taxiul, până la Hotel Duna și stătuse acolo o jumătate de oră. Pe la ora zece dimineața pornise iar la drum. Cei de la recepție îl observaseră.

După care, din câte se știa, nimeni nu-l mai văzuse, nici nu mai vorbise cu Alf Matsson. Nu lăsase în urmă decât un lucru: cheia de la camera de hotel, care, conform lui Szluka, fusese găsită pe treptele secției de poliție.

Presupunând că Fröbe și Radeberger spuneau adevărul, nu venise la locul de întâlnire din Újpest și, prin urmare, nu au avut cum să-l răpească sau să-l omoare.

Deci, din motive necunoscute, Alf Matsson se evaporase.

Informațiile pe care le aveau la dispoziție erau extrem de deficitare, dar erau și singurele de care se puteau lega.

Cinci persoane intraseră sigur în contact cu Alf Matsson pe pământ unguresc și puteau fi considerate martori: cel care îi controlase pașaportul, doi șoferi de taxi și două recepționere de hotel.

Dacă i se întâmplase ceva cu totul neprevăzut, dacă, spre exemplu, fusese atacat, răpit, căzuse în delir sau pățise vreun accident, aceste mărturii nu aveau nicio valoare. Dar dacă, în schimb, se făcuse nevăzut de bunăvoie, atunci era posibil ca aceste persoane să fi observat vreun detaliu referitor la înfățișarea sau la comportamentul lui care să fie semnificativ pentru anchetă.

Martin Beck intrase pesonal în contact cu doi dintre acești martori ipotetici. Dar având în vedere obstacolele lingvistice, nu era sigur că obținuse de la ei tot ce putea. Pe cei doi șoferi de taxi și pe polițistul de frontieră nu îi putea localiza și, chiar dacă i-ar fi găsit, probabil că nu ar fi putut vorbi cu ei.

Singurele probe substanțiale pe care le avea la îndemână erau pașaportul și bagajul lui Matsson.

Niciunul dintre ele nu-i spunea nimic.

Acesta era rezumatul cazului Alf Matsson. Cât se poate de descurajator, în măsura în care arăta că, în ceea ce-l privește pe el, ancheta ajunsese definitiv într-o fundătură. Dacă totuși dispariția lui Matsson era legată de afacerea cu contrabanda – și era greu de imaginat că *nu* ar fi fost așa –, atunci Szluka avea să-i dea de cap mai devreme sau mai târziu. Cel mai bun mod de a ajuta poliția ungurească era să se ducă acasă, să ia legătura cu brigada antidrog și să ajute la demascarea ramurii suedeze a rețelei.

Martin Beck luă o decizie, pe care o puse imediat în practică prin intermediul a două conversații telefonice.

Mai întâi cu tânărul bine îmbrăcat de la ambasada suedeză.

— Ați reușit să-l găsiți?

— Nu.

— Nimic nou, cu alte cuvinte?

— Matsson făcea contrabandă cu droguri. Poliția ungurească e pe urmele lui. Cât despre noi... îl vom căuta prin Interpol.

— Extem de neplăcut.

— Da.

— Și ce înseamnă asta pentru dumneavoastră?

— Că mă duc acasă. Chiar mâine dimineață, dacă se poate aranja. Aș dori să mă ajutați cu acest detaliu.

— S-ar putea să fie greu, dar o să fac tot ce pot.

— Da, vă rog. Țin foarte mult să plec.

— Vă sun mâine dimineață.

— Mulțumesc.

— La revedere. Sper că măcar v-ați simțit bine zilele astea.

— Da, foarte bine. La revedere.

Apoi cu Szluka. Se afla la sediul poliției.

— Mă întorc în Suedia mâine.

— Aha. Drum bun!

— O să primiți de la noi rezultatele anchetei, pas cu pas.

— Și dumneavoastră pe ale noastre. Tot nu l-am găsit pe Matsson.

— Sunteți surprins?

— Foarte. Ca să spun sincer, nu mi s-a mai întâmplat niciodată așa ceva. Dar ar trebui să îl prindem în curând.

— Ați verificat locurile de campare?

— Asta facem acum. Ne ia ceva timp. În plus, Fröbe a încercat să-și ia viața.

— Și?

— Nu i-a ieșit, firește. S-a aruncat cu capul înainte în perete. A făcut un cucui la căpățână. L-am transferat la departamentul de psihiatrie. Doctorul zice că e maniaco-depresiv. Întrebarea e dacă ar trebui să o trimitem și pe fată tot acolo.

— Și Radeberger?

— E de treabă. Vrea să știe dacă au sală de gimnastică la închisoare. Au.

— Aș vrea să vă cer ceva.

— Vă rog.

— Știm că Matsson a intrat în contact cu cinci persoane aici, în Budapesta, de vineri seara până sâmbătă dimineața.

— Două recepționere de hotel și doi șoferi de taxi. De unde ați scos-o pe a cincea?

— Polițistul de frontieră.

— Singura mea scuză este că nu am mai dat pe-acasă de treizeci și șase de ore. Vreți, deci, să-i interogăm.

— Da. Tot ce-și amintesc. Ce-a zis, cum arăta, cu ce era îmbrăcat.

— Înțeleg.

— Puteți să faceți procesul-verbal în germană sau engleză și să mi-l trimiteți cu avionul la Stockholm?

— Mai bine prin Telex. Poate reușim chiar să vi-l dăm înainte să plecați.

— Nu prea cred. Plec pe la unsprezece.

— Suntem faimoși pentru rapiditatea noastră. Toamna trecută i s-a furat geanta soției ministrului de comerț la Nepstadion. A luat un taxi spre noi ca să depună plângere. Când a ajuns, și-a primit geanta de la paznic. Asta ne e meseria de mult timp. În fine, vom vedea.

— Vă mulțumesc. Și la revedere.

— La redevere. Păcat că n-am apucat să ne întâlnim într-un cadru mai informal.

Martin Beck stătu pe gânduri o clipă. Apoi ceru legătura la Stockholm. I se făcu după zece minute.

— Lennart e plecat, spuse soția lui Kollberg. Nu a zis unde se duce, ca de obicei. „Cu serviciul, mă întorc duminică, ai grijă de tine.“ A luat mașina. Fir-ar ei de polițiști!

Încercă și la Melander. De data asta așteptă doar cinci minute.

— Salut. Te-am deranjat?

— Tocmai mă culcasem.

Melander era cunoscut pentru memoria lui, pentru faptul că dormea zece ore pe noapte și pentru capacitatea lui remarcabilă de a se afla tot timpul la toaletă.

— Îți este cunoscută ancheta Matsson?

— Sigur.

— Află ce-a făcut în seara de dinainte să plece. În detaliu. Cum arăta, ce-a zis, cu ce era îmbrăcat.

— În seara asta?

— E bine și mâine.

— Aha.

— La revedere.

— Pa.

Martin Beck terminase cu telefoanele. Luă un pix și hârtie și coborî.

Bagajul lui Alf Matsson era în continuare în camera din spatele tejghelei de la recepție.

Luă carcasa de pe mașina de scris, o puse pe masă, aranjă o foaie de hârtie în mașină și scrise:

Mașină de scris portabilă, Erika, cu carcasă

Geantă din piele de porc galben-maronie cu curea, destul de nouă

Deschise geanta și îi înșiră conținutul pe masă. Continuă să scrie:

Cămașă neagră, în carouri gri și alb

Cămașă maro

Cămașă de poplin albă, proaspăt spălată, spălătoria Metro, strada Haga

Pantaloni de gabardină gri-deschis, bine călcați

Trei batiste, albe

Patru perechi de șosete, maro, albastru-închis, gri-deschis, roșu-închis

Două perechi de chiloți colorați, în carouri verzi cu alb

Un maieu de plasă

O pereche de pantofi de piele întoarsă maro-deschis

Privi abătut la articolul ce semăna cu un cardigan, puse mâna pe el și se duse la fata de la recepție. Era simpatică, genul de frumusețe comună. Destul de micuță, bine făcută, degete lungi, gambe frumoase, glezne fine, câteva fire negre de păr pe fluierul piciorului, coapse lungi sub fustă. Niciun inel. O privi fix, în timp ce gândurile îi zburau departe.

— Cum se numește asta? spuse el.

— Haină de tricot, zise ea.

Rămase pe loc, gândindu-se la ceva. Fata roși. Se duse la celălalt capăt al tejghelei, își trase fusta mai jos, își aranjă sutienul și portjartierul. Martin Beck nu înțelegea de ce. Se duse înapoi, se așeză la masă și scrise:

Haină de tricot albastru-închis

58 de file de hârtie A4 pentru mașina de scris

O radieră pentru mașina de scris

Aparat de ras electric, Remington

„Rătăcitorul nopții“ de Kurt Salomonson

Trusă de toaletă

În trusa de toaletă:

Loțiune după ras, Tabac

Tub de pastă de dinți, Squibb, desfăcut

Periuță de dinți
Apă de gură, Vademecum
Magnecyl cu codeină, cutie desfăcută
Un pachet de prezervative, Venus, desfăcut
Mapă de plastic albastru-închis
500 $ în bancnote de 20
600 coroane suedeze în bancnote de 100, de tip nou
Bătut la mașina de scris a lui Alf Matsson

Puse totul la loc, împături inventarul și plecă. Fata de la recepție se uită confuză la el. Acum părea mai gingașă ca oricând.

Martin Beck se duse la restaurant și luă o cină târzie. Avea în continuare aceeași expresie absentă.

Chelnerul îi puse în față un steag suedez. Lăutarul veni la masa lui și îi cântă un cântec patriotic suedez la urechea stângă. El părea că nici nu observă.

Își bău cafeaua dintr-o înghițitură, lăsă, fără să mai aștepte, nota, o bancnotă roșie de o sută de forinți pe masă, se duse sus și se culcă.

19

Era abia nouă și câteva minute când sună tânărul de la ambasadă.

— Aveți noroc, spuse el. Am reușit să vă fac rost de un loc la cursa care pleacă din Budapesta la ora douăsprezece. De aici ajungeți la Praga la două fără zece și aveți cinci minute la dispoziție până pleacă avionul SAS spre Copenhaga.

— Mulțumesc, zise Martin Beck.

— Nu a fost așa ușor de aranjat într-un interval atât de scurt. Puteți să vă luați singur biletele de la Malev? M-am ocupat eu de plată, trebuie doar ridicate.

— Firește, spuse Martin Beck. Mulțumesc foarte mult.

— Drum bun atunci, domnule Beck. Ne-a făcut mare plăcere să vă avem printre noi.

— Vă mulțumesc, zise Martin Beck. La revedere.

Biletele se găseau într-adevăr la frumusețea brunetă și creață cu care vorbise cu trei zile în urmă.

Se întoarse în camera de hotel, își făcu bagajele și făcu o pauză la fereastră, unde fumă și se uită afară, la fluviu. Apoi părăsi camera aceea în care petrecuse cinci zile, pe când Alf Matsson doar o jumătate de oră, coborî la recepție și comandă un taxi. Când ieși pe treptele de la intrare, văzu o mașină de poliție albastru cu alb apropiindu-se în mare viteză. În fața hotelului încetini și un polițist în uniformă, pe care nu-l mai văzuse până atunci, sări din mașină și intră în grabă pe ușile rotative. Martin Beck văzu din zbor că are un plic în mână.

Taxiul lui urcă și opri în spatele mașinii de poliție, iar paznicul cu mustață gri deschise portiera din spate. Martin Beck îl rugă să aștepte și intră prin ușile rotative în aceeași clipă în care polițistul trecea împreună cu recepționera pe cealaltă parte. Când recepționera dădu cu ochii de Martin Beck, acesta făcu semn cu mâna și arătă spre polițist. După ce se învârtiră de vreo două ori cu ușile, reușiră să se întâlnească toți trei pe treptele hotelului și Martin Beck își primi plicul. Urcă în taxi, nu înainte de a le împărți recepționerei și portarului ultimele lui monezi de aluminiu.

În avion fu așezat lângă un englez lăudăros și gălăgios, care stătea aplecat peste el și împroșca salivă în timp ce îi povestea episoade din activitatea lui complet neinteresantă de comis voiajor sau așa ceva.

La Praga, Martin Beck abia reuși să alerge prin sala de tranzit și să urce în următorul avion, chiar înainte să decoleze. Spre ușurarea lui, englezul care vorbea cu precipitații nu se mai vedea nicăieri. Odată aflați în aer, desigilă plicul.

Szluka și oamenii lui făcuseră tot ce le stătuse în putință ca să confirme zvonurile despre rapiditatea lor. Interogaseră șase martori și alcătuiseră un raport în engleză. Martin Beck citi:

Rezumatul interogatoriilor realizate cu acele persoane cunoscute poliției care au intrat în contact cu cetățeanul suedez aflat sub urmărire, Alf Sixten Matsson, de la sosirea acestuia la aeroportul Ferihegy din Budapesta la ora 22.15, în 22 iulie 1966 inclusiv și până la dispariția acestuia de la Hotel Duna din Budapesta, la o oră necunoscută, între 10.00 și 11.00, în data de 23 iulie a aceluiași an.

Ferenc Havas, controlorul de pașapoarte care s-a ocupat singur de controlul pașapoartelor la Ferihegy în noaptea de 22 spre 23 iulie 1966,

declară că nu-și amintește deloc să-l fi văzut pe Alf Matsson.

Janos Lucacs, șofer de taxi, declară că își amintește că în noaptea de 22 spre 23 iulie a condus un pasager de la Ferihegy la Hotel Ifjuság. Conform spuselor lui Lucacs, pasagerul era un bărbat cu vârsta între 25 și 30 de ani, care avea barbă și vorbea germana. Lucacs, care nu stăpânește limba germană, nu a înțeles decât că bărbatul dorea să fie dus la Ifjuság. Lucacs crede că își amintește că bărbatul avea un bagaj, pe care l-a pus lângă el, pe bancheta din spate.

Léo Szabo, student la Medicină, recepționer de noapte la Hotel Ifjuság în 22-23 iulie, își amintește de un bărbat, care a venit la hotel seara târziu, între 17-24 iulie. Totul indică faptul că acel bărbat era Alf Matsson, deși Szabo nu-și amintește nici momentul exact al sosirii bărbatului, nici numele sau naționalitatea acestuia. Conform spuselor lui Szabo, bărbatul avea între 30 și 35 de ani, vorbea bine engleza și avea barbă. Era îmbrăcat în pantaloni deschiși la culoare, sacou albastru, probabil cămașă albă cu cravată și avea puține bagaje, o geantă sau două. Szabo nu își poate aminti dacă l-a mai văzut pe bărbat și altcândva decât cu acea ocazie.

Béla Péter, șofer de taxi, l-a dus pe Alf Matsson de la Hotel Ifjuság până la Hotel Duna în dimineața de 23 iulie. Își amintește un bărbat tânăr cu barbă maronie și ochelari de soare, al cărui bagaj consta într-o geantă mai mică și una mai mare, cea mică fiind probabil pentru mașina de scris.

Béla Kovacs, recepționer de la Hotel Duna, a primit pașaportul lui Matsson și i-a dat cheia camerei 105 în dimineața de 23 iulie. Conform spuselor lui Kovacs, Matsson era îmbrăcat atunci în pantaloni deschiși la culoare, probabil gri, cămașă albă, sacou albastru și cravată

monocromă. Purta un pardesiu deschis la culoare pe braț.

Eva Petrovici, recepționeră la același hotel, l-a observat pe Matsson și la sosirea acestuia la hotel cu puțin înainte de ora zece, în dimineața de 23 iulie, și la plecarea din hotel, aproximativ o jumătate de oră mai târziu. Ea a dat cea mai amănunțită descriere a lui Matsson și susține că este sigură de toate detaliile, cu excepția culorii cravatei lui. Conform spuselor domnișoarei Petrovici, îmbrăcămintea lui Matsson a fost aceeași cu ambele ocazii. Matsson, conform spuselor domnișoarei Petrovici, era de înălțime medie, avea ochi albaștri, păr șaten-închis, barbă și mustață și purta ochelari de soare rotunzi, cu rame de oțel. Era îmbrăcat în pantaloni gri-deschis, jachetă de vară albastru-închis, cămașă albă, cravată albastră sau roșie, pantofi fără toc, bej. Pe braț purta un pardesiu de poplin bej-deschis.

Szluka adăugase ceva:

După cum vedeți, nu am descoperit mult mai mult decât știam deja. Niciunul dintre martori nu își poate aminti nimic deosebit referitor la ce a spus sau a făcut Matsson. Am adăugat descrierea hainelor lui la momentul dispariției la portretul pe care l-am distribuit în toată țara. În caz că mai apar și alte informații, vă contactez imediat. Drum bun! Vilmos Szluka.

Martin Beck mai parcurse o dată rezumatul trimis de Szluka. Se întrebă dacă Eva Petrovici e aceeași fată care îl ajutase să identifice articolul asemănător cu un cardigan din geanta lui Alf Matsson. Pe spatele scrisorii de la Szluka scrise:

Pantaloni gri-deschis
Cămașă albă
Jachetă albastru-închis
Cravată roșie sau albastră
Pantofi fără toc, bej
Pardesiu de poplin bej-deschis

Apoi scoase lista pe care o făcuse, cu conținutul genții lui Alf Matsson, și o citi cu atenție, după care puse totul înapoi în servietă și o închise.

Se lăsă pe spate în scaun și închise ochii. Nu dormi, ci stătu așa până când avoinul începu să coboare prin stratul subțire de nori de deasupra Copenhagăi.

Kastrupul era la fel ca-ntotdedauna. Trebui să stea mult timp la coadă pentru a intra în sala de tranzit, unde oameni de toate naționalitățile se îngrămădeau în fața mai multor ghișee. Bău un Tuborg la bar, ca să-și recapete puterile și să se pregătească pentru proba de răbdare care însemna ridicarea bagajelor.

Trecuse deja de ora trei când se văzu în sfârșit în fața gării, cu valiza în mână. În stația de taxiuri erau înșirate mai multe mașini libere și Martin Beck își puse bagajul în prima dintre ele, se așeză lângă șofer și îi dădu adresa portului din Dragör.

Feribotul, care era la locul lui și părea gata de pornire, se numea Drogden și era de o urâțenie ieșită din comun. Martin Beck își lăsă valiza și servieta la restaurant și ieși pe punte, în timp ce feribotul se îndepărta de mal și se îndrepta spre Suedia.

După acele zile de caniculă din Budapesta, briza golfului i se părea rece și, după câteva momente, Martin Beck intră în restaurant și se așeză. Era multă lume la bord, majoritatea gospodine care fuseseră la Dragör să cumpere mâncare pentru sfârșitul de săptămână.

Traversarea dură aproape o oră și, odată ajuns în Limhamn, găsi un taxi care să-l ducă până la Malmö. Șoferul era vorbăreț, iar accentul lui de provincial din sud îi păru lui Martin Beck la fel de neinteligibil ca limba ungurească.

20

Taxiul se opri în fața secției de poliție din Piața Davidhall. Martin Beck coborî, urcă treptele late de piatră și își lăsă valiza în cabina de sticlă a paznicului. Nu mai fusese pe aici de câțiva ani, dar, ca de fiecare dată, fu impresionat de masivitatea și de solemnitatea maiestuoasă a clădirii, de sălile fastuoase și de coridoarele largi. Urcă două etaje și se opri în fața unei uși pe care scria COMANDANT, ciocăni și se strecură înăuntru. Cineva spusese odată că Martin Beck stăpânește arta de a se afla în interiorul unei încăperi, cu ușa închisă după el, în timp ce încă ciocăne la ea pe dinafară. Ideea nu era lipsită de un sâmbure de adevăr.

— Servus, salută.

În cameră erau doi bărbați. Unul dintre ei stătea rezemat de stâlpul ferestrei, mestecând o scobitoare. Era foarte voinic. Celălalt, care stătea la masă, era înalt și slab, cu părul dat pe spate și privirea ageră. Ambii erau îmbrăcați civil. Cel de la masă îl privi cu reproș pe Martin Beck și zise:

— Acum un sfert de oră am citit în ziar că ești în străinătate și distrugi rețele internaționale de traficanți de droguri. Și tu vii la noi și ne iei cu „servus“. Ce înseamnă asta? Ce vrei de la noi?

— Îți aduci aminte de un om tăiat cu cuțitul în noaptea de Bobotează? Unul pe nume Matsson?

— Nu. Ar trebui?

— Eu îmi aduc aminte, zise placid bărbatul de la fereastră.

— Ți-l prezint pe Månsson, spuse comisarul. Se ocupă cu... ce faci tu până la urmă, Månsson?

— Nimic. Mă gândeam să mă duc acasă.

— Exact. Nu face nimic și se gândește să se ducă acasă. Așa, Månsson, ce anume îți amintești?

— Am uitat.

— Ne mai poți fi de folos cu ceva?

— Până luni, nu. Acum sunt liber.

— Chiar trebuie să molfăi așa?

— Încerc să mă las de fumat.

— Ce-ți amintești de omul tăiat cu cuțitul?

— Nimic.

— Nimic, nimic?

— Nu. Backlund s-o ocupat de el.

— Și el ce părere avea?

— Nu știu. A muncit din greu la anchetă câteva zile bune. Era foarte secretos.

— Ai noroc, îi spuse bărbatul de la masă lui Martin Beck.

— Cum așa?

— Păi, poți să vorbești tu cu Backlund, zise Månsson.

— Exact. E simpatic. Vine într-o jumătate de oră. Camera 312. Ia un bon de ordine și așteaptă.

— Mulțumesc.

— Matsson ăsta e cumva ăla pe care-l căutați voi?

— Da.

— E aici, în Malmö?

— Nu cred.

— N-are niciun haz, zise Månsson mohorât.

— Ce anume?

— Treaba cu scobitorile.

— Atunci fumează naibii! Cine te-a pus să mănânci scobitori?

— Cică sunt unele cu arome, spuse Månsson.

Martin Beck știa prea bine jargonul. Probabil că ceva le stricase ziua. Îi sunaseră soțiile și le atrăseseră atenția că îi așteaptă cu masa, și îi întrebaseră dacă nu mai există și alți polițiști pe lume.

Îi lăsă cu problemele lor, urcă la cantină și bău un ceai. Scoase hârtia de la Szluka din buzunarul

interior și mai citi o dată declarațiile sărăcăcioase ale martorilor. Undeva în spatele lui avea loc un schimb de replici:

— Iertați-mă că întreb, dar asta chiar este o prăjitură Mazarin?

— Ce altceva să fie?

— Poate un monument cultural. Ar fi chiar păcat să o mânânc. E o piesă demnă de Muzeul Patiserilor.

— Dacă nu vă convine, puteți să vă duceți în altă parte.

— Da, aș putea, de pildă, să mă duc două etaje mai jos și să vă reclam pentru folosire de arme mortale. Eu comand o prăjitură Mazarin și dumneavoastră îmi dați o monstruozitate de fosilă pe care, dacă le-ați da-o ălora de la căile ferate, ar putea să-ncingă o locomotivă cu ea. Sunt o persoană sensibilă și...

— Sensibilă, i-auzi! Ați luat-o singur din vitrină.

Martin Beck se întoarse și dădu cu ochii de Kollberg.

— Salut, spuse el.

— Salut.

Niciunul dintre ei nu părea prea surprins. Kollberg dădu la o parte prăjitura respingătoare și zise:

— Când ai venit?

— Adineaori. Ce faci aici?

— Aveam de gând să vorbesc cu unul pe nume Backlund.

— Și eu.

— De fapt, sunt aici cu altă treabă, spuse Kollberg scuzându-se.

Zece minute mai târziu se făcu ora cinci. Coborâră împreună. Backlund se dovedi a fi un bărbat în vârstă, cu un aspect prietenos și simplu. Dădu mâna cu ei:

— Așa deci. Oaspeți de seamă. De la Stockholm.

Le aduse niște scaune, se așeză și zise:

— Mulțumirile mele. Cu ce ocazie avem onoarea?

— Te-ai ocupat de un om atacat cu cuțitul în noaptea de Bobotează, spuse Kollberg. Unul pe nume Matsson.

— Da, e corect. Îmi aduc aminte. Cazul e încheiat. Procurorul a hotărât să nu acționeze în instanță.

— Ce s-a întâmplat, mai exact? întrebă Martin Beck.

— Păi, s-a-ntâmplat ce s-a-ntâmplat. Stați o clipă, să aduc dosarul cu ancheta preliminară.

Backlund plecă și se întoarse după zece minute cu o copie capsată după un raport bătut la mașină. Părea extraordinar de voluminoasă. Răsfoi puțin prin teancul de foi. Se vedea cât e de mândru și de bucuros să-l revadă.

— E mai bine s-o luăm de la început.

— Nu vrem să știm decât în mare ce s-a întâmplat, spuse Kollberg.

— Înțeleg. La ora zero și douăzeci și trei de minute, în ziua de 7 ianuarie, o patrulă alcătuită din polițiștii Kristiansson și Kvant, care făceau de serviciu cu mașina pe strada Linné, aici în oraș, a primit ordin să se deplaseze la locuința din strada Svea, numărul 26, din Limhamn, unde se raportase că o persoană a fost rănită cu cuțitul. Kristiansson și Kvant s-au deplasat imediat la adresa dată, unde au ajuns în jurul orei zero și douăzeci și nouă de minute. Au reținut o persoană care s-a identificat ca fiind jurnalistul Alf Matsson, domiciliat în Stockholm, pe strada Fleming, numărul 34. Matsson a declarat mai departe că a fost bătut și rănit cu cuțitul de către jurnalistul Bengt Eilert Jönsson, domiciliat în Malmö, pa strada Svea, numărul 26, din Limhamn. Matsson, care avea o tăietură de aproximativ cinci centimetri lungime pe partea exterioară a încheieturii mâinii stângi, a fost dus la policlinica de urgență a Spitalului General de către polițiștii Kristiansson și Kvant, în timp ce

Bengt Eilert Jönsson a fost arestat și dus la poliția judiciară din Malmö de către polițiștii Elofsson și Borglund, care fuseseră chemați de Kristiansson și Kvant. Ambii erau sub influența băuturilor alcoolice.

— Kristiansson și Kvant?

Backlund îi aruncă lui Kollberg o privire dojenitoare și continuă să citească:

— După ce Matsson a fost îngrijit la policlinica de urgență a Spitalului General, a fost adus și el la poliția judiciară din Malmö, pentru a depune mărturie. Matsson a declarat despre sine că s-a născut în 5 august 1933, la Mölndal și că este înregistrat și domiciliat în...

— Numai puțin, zise Martin Beck. Nu e nevoie să trecem prin toate amănuntele.

— Aha. Dar trebuie să spun că e greu să-ți faci o imagine clară dacă nu luăm totul la rând.

— Și raportul oferă o imagine clară?

— La întrebarea asta pot să vă răspund și „da“, și „nu“. Relatările diferă. La fel și orele. Mărturiile sunt foarte ambigue. Tocmai de-aia nu a găsit procurorul nicio bază pentru acuzare.

— Cine l-a interogat pe Matsson?

— Eu. L-am interogat personal și foarte meticulos.

— Era beat?

Backlund răsfoi prin raport.

— O clipă. Da, exact, uite-aici. A recunoscut că a consumat alcool, dar a negat că a depășit măsura.

— Cum părea?

— Despre asta nu mi-am notat nimic. Dar Kristiansson și Kvant au raportat – stați numai puțin – că avea mersul destul de instabil și că vocea îi era calmă, dar din când în când bolborosea.

Matin Beck se dădu bătut. Kollberg era mai încăpățânat.

— Cum arăta?

— Nu mi-am notat nicio observație referitoare la asta. Dar parcă îmi aduc aminte că avea ținuta îngrijită.

— Cum a ajuns să fie rănit?

— Se poate spune că e dificil să ne facem o imagine clară despre cum s-a petrecut incidentul în sine. Relatările au fost foarte diferite. Dacă nu mă înșeală memoria... da, da, Matsson a declarat că suferise vătămarea încă de pe la miezul nopții. Jönsson, în schimb, a spus că s-a întâmplat abia după ora unu. A fost foarte greu să lămurim acest punct.

— Până la urmă, fusese bătut?

— Am aici relatarea lui Jönsson. Bengt Eilert Jönsson declară că el și Matsson, pe care l-a întâlnit prin intermediul serviciului, se cunoșteau de aproape trei ani și că în 5 ianuarie l-a întâlnit din întâmplare pe Matsson, cazat singur la Hotel Savoy, așa că l-a invitat la cină, care avea să înceapă la ora...

— Bine, bine, dar ce-a spus despre bătaia în sine?

Backlund începuse să se arate un pic iritat. Mai dădu câteva pagini.

— Jönsson neagă că l-ar fi bătut intenționat, dar recunoaște că, în jurul orei unu și cincisprezece minute, l-a îmbrâncit pe Matsson și probabil că acesta a căzut și s-a tăiat într-un pahar pe care îl avea în mână.

— Dar tăietura era de cuțit, nu?

— Da, de aspectul ăsta ne ocupaserăm într-o etapă anterioară. Să văd. Uite-aici. Matsson a declarat că la un moment dat, cu puțin înainte de ora douăzeci și trei, a intrat într-o încăierare cu Bengt Jönsson, moment în care se pare că a fost rănit la mâna stângă cu un cuțit pe care îl văzuse mai înainte în casa lui Jönsson. Ora unu și cincisprezece! O diferență de două ore și douăzeci de minute! Am primit și o certificare de la medicul de la Spitalul General. Descrie rana ca fiind o

tăietură de cinci centimetri lungime, care sângera abundent. Marginile rănii...

Kollberg se aplecă și îl fixă insistent pe cel din fața lui.

— Nu ne interesează asta. Tu ce părere ai? Ceva sigur s-a întâmplat. De ce? Și cum s-a petrecut?

Celălalt deja nu-și mai putea ascunde iritarea. Își luă ochelarii de la ochi și îi aruncă nervos.

— A zis ce-a zis, spuse el. S-a-ntâmplat ce s-a-ntâmplat. Totul este redat aici, în ancheta peliminară. Dacă nu pot să prezint raportul, nu înțeleg cum aș putea să elucidez cazul. Puteți să parcurgeți singuri materialul, dacă vreți.

Puse procesul-verbal la o parte, pe marginea mesei. Martin Beck răsfoi apatic teancul de hârtii și se uită pe fotografiile de la locul faptei lipite la sfârșit. În poze se vedeau o bucătărie, o cameră de zi și niște scări de piatră. Totul era foarte curat și aranjat. Pe scări erau câteva pete mici, de culoare închisă, nu mai mari decât o monedă de un öre. Dacă nu ar fi fost marcate cu săgeți albe, nici nu le-ai fi observat. Îi pasă documentul lui Kollberg, bătu cu degetele în brațul scaunului și spuse:

— Matsson a fost interogat aici?

— Da, aici, în camera asta.

— Trebuie să fi vorbit mult.

— Da, a fost obligat să facă o relatare detaliată.

— Ce impresie ți-a făcut, ca om, vreau să spun?

Backlund era atât de iritat încât nu putea să stea locului. Muta încontinuu puținele obiecte de pe masa cu lacul scrijelit, pentru a le pune apoi la loc în aceeași ordine exemplară.

— Impresii și impresii, zise el. Totul e consemnat în ancheta peliminară. Am mai spus asta o dată. În plus, incidentul s-a petrecut pe proprietate privată și când s-a pus problema să depună plângere, Matsson nu a vrut. Nu înțeleg ce vreți să știți.

Kollberg puse raportul la o parte fără ca măcar să-l deschidă. Apoi mai făcu o ultimă încercare.

— Vrem să știm opinia ta personală despre Alf Matsson.

— Nu am niciuna, zise bărbatul indiferent.

Îl lăsară la birou, citind procesul-verbal al anchetei preliminare. Privirea îi era rece și plină de reproș.

— Zi și tu acuma, spuse Kollberg în lift.

Casa lui Bengt Jönsson era o vilă destul de mică, fără etaj, cu verandă deschisă și grădină. Poarta nu era înschisă, iar pe aleea pietruită din spatele ei, un bărbat blond și bronzat stătea pe vine în fața unei biciclete de copil. Avea mâinile murdare de ulei și încerca să pună la loc lanțul sărit. Un băiețel de vreo șapte ani stătea lângă el, cu o cheie franceză în mână, și se uita.

Când Kollberg și Martin Beck intrară pe poartă, bărbatul se ridică și își șterse mâinile pe turul pantalonilor. Era trecut de treizeci de ani și purta o cămașă în carouri, niște pantaloni kaki, murdari și saboți.

— Bengt Jönsson? întrebă Kollberg.

— Da, eu sunt.

Bărbatul îi privi bănuitor.

— Suntem de la poliția judiciară din Stockholm, zise Martin Beck. Am venit să vă cerem câteva informații cu privire la un prieten de-al dumneavoastră, Alf Matsson.

— Prieten? spuse blondul. N-aș zice. E vorba de ce s-a întâmplat iarna trecută? Cedeam că povestea e uitată de mult.

— Și chiar e. Cazul a fost închis și n-o să se mai redeschidă. Nu ne interesează rolul dumneavoastră în povestea asta, ci al lui Alf Matsson, zise Martin Beck.

— Am văzut în ziar că a dispărut, spuse Bengt Jönsson. Scria că face parte dintr-un fel de rețea de traficanți de droguri. Nu știam că se droghează.

— Poate că nici n-o făcea. Le vindea.

— Drace, se miră Bengt Jönsson. Ce informații vreți? Nu știu nimic de treaba asta cu drogurile.

— Ne puteți ajuta să ne facem o imagine despre el, spuse Martin Beck.

— Ce vreți să știți? spuse blondul.

— Tot ce ne puteți spune despre Alf Matsson, zise Kollberg.

— Nu prea multe, spuse Jönsson. Nu-l cunoșteam prea bine, deși ne știm de trei ani. Înainte de întâmplarea de iarna trecută, îl mai întâlnisem doar de câteva ori. Și eu sunt jurnalist și ne-am cunoscut când lucram amândoi.

— Ne povestiți, vă rog, ce s-a întâmplat iarna trecută? întrebă Martin Beck.

— Haideți să stăm jos, zise Jönsson și urcă pe verandă. Martin Beck și Kollberg îl urmară. Pe verandă erau o masă și patru scaune de răchită; Martin Beck se așeză și îi oferi o țigară lui Jönsson. Kollberg se uită cu îndoială la scaunul său înainte de a se așeza cu grijă pe el. Scaunul gemu îngrijorător de tare sub greutatea lui.

— După cum ați auzit, ceea ce ne povestiți nu are altă valoare decât ca mărturie referitoare la caracterul lui Alf Matsson. Cât despre conflictul în sine, nici noi, nici poliția din Malmö nu avem de ce să ne mai legăm de el, spuse Martin Beck. Cum s-a petrecut?

— M-am întâlnit din întâmplare cu Alf Matsson pe stradă. Stătea în Malmö, la hotel, și l-am invitat la cină. De fapt, nu îmi era foarte simpatic, dar era singur în oraș și voia să merg cu el la cârciumă, și atunci m-am gândit că e mai bine să vină el la noi. A venit cu taxiul și cred că atunci era treaz. Sau măcar aproape treaz. Pe urmă am mâncat și i-am oferit niște șnaps și am băut bine amândoi. După masă am ascultat muzică la gramofon și am băut o tărie și am stat de vorbă. S-a îmbătat destul de repede și a devenit foarte antipatic. Soția mea avea și ea o prietenă în vizită atunci și Affe i-a zis așa, din senin: „Hai să ți-o pun, curvo.“

Bengt Jönsson tăcu; Martin Beck dădu din cap aprobator și spuse:

— Continuă.

— Da, așa a zis. Prietena soției mele s-a supărat foarte tare, căci nu e deloc obișnuită să i se vorbească așa. Iar soția mea s-a enervat și i-a spus lui Affe că e un bădăran; atunci el a făcut-o „fufă“ și a fost îngrozitor de nesimțit. Atunci m-am înfuriat și eu și i-am zis să se care, iar fetele s-au dus în altă cameră.

Tăcu din nou și Kollberg întrebă:

— Era mereu așa antipatic când se îmbăta?

— Nu știu. Nu-l mai văzusem beat până atunci.

— Apoi ce s-a-ntâmplat? spuse Martin Beck.

— Păi după aia am mai băut niște tărie. Eu unul nu am băut prea mult, nu mă simțeam deloc amețit. Dar Affe era din ce în ce mai beat, stătea și sughița și râgâia și cânta și, dintr-odată, a vomat pe podea. L-am dus la toaletă și după câteva momente și-a mai revenit, și părea să se fi dezmeticit cât de cât. Când i-am zis că ar trebui să încercăm să facem curat după el, a spus: „Asta poate să facă și fufa aia de nevastă-ta.“ Atunci m-am înfuriat rău și i-am zis că ar trebui să plece, că nu mai vreau să-l văd în casa mea. Dar el râdea și stătea în continuare pe scaun și râgâia. Când i-am spus că o să-i chem un taxi, a zis că are de gând să mai stea, că vrea să se culce cu soția mea. Atunci i-am dat un pumn; el s-a ridicat și a spus ceva urât de soția mea, moment în care eu l-am lovit din nou, astfel încât s-a prăbușit pe masă și a spart câteva pahare. Apoi am tot încercat să-l scot din casă, dar refuza să plece. Până la urmă, soția mea a sunat la poliție, căci nu știam ce să mai facem ca să scăpăm de el.

— Știm că s-a rănit la mână, zise Kollberg. Asta cum s-a întâmplat?

— Am văzut că sângera, dar nu mi s-a părut așa grav. În plus, eram atât de furios, că nu-mi păsa de asta. S-a tăiat într-un pahar când a căzut. Apoi a susținut că l-am tăiat eu cu cuțitul, ceea ce nu e adevărat. Nu aveam niciun cuțit. Pe urmă am stat

la interogatoriu la poliție toată noaptea. A fost ca naiba.

— L-ați mai întâlnit pe Alf Matsson după noaptea aia? spuse Kollberg.

— Nu, ce dracu'! Ultima oară l-am văzut în dimineața aia, la poliție. Stătea pe coridor în timp ce eu ieșeam de la gaborul... pardon, polițistul care m-a interogat. Și nenorocitul tot a avut tupeul să zică: „Hei, tot mai ai pileală. Mergem după aia la tine și-o bem." Nici nu i-am răspuns și de atunci, slavă Domului, nu l-am mai văzut.

Bengt Jönsson se ridică și se duse la băiețel, care stătea și bătea în bicicletă cu cheia franceză. Se așeză pe vine și continuă să se ocupe de lanț.

— Altceva nu mai am să vă spun despre asta. A fost exact așa, zise el peste umăr.

Martin Beck și Kollberg se ridicară, și Jönsson îi salută cu o mișcare din cap în timp ce ieșeau pe poartă.

În drum spre Malmö, Kollberg spuse:

— Simpatic băiat, Matsson al nostru. Nu s-ar zice că omenirea ar avea prea mult de pierdut dacă într-adevăr i s-a întâmplat ceva. Dacă-i așa, doar concediul tău are de suferit.

21

Kollberg locuia la hotelul Sant Jörgen, lângă piața Gustav Adolf, și, după ce luară valiza lui Martin Beck de la secția de poliție, merseră acolo. Hotelul era complet ocupat, dar Kollberg se folosi de puterea sa de convingere și, în scurt timp, făcu rost de o cameră.

Martin Beck nu se deranjă să-și despacheteze lucrurile. Se gândi un moment dacă să-și sune soția pe insulă, dar se uită la ceas și văzu că e prea târziu. Nu ar fi fost deloc fericită să trebuiască să traverseze canalul vâslind prin beznă doar ca să-l audă spunând că nu știe când vine la ei.

Se dezbrăcă și se duse în baie. În timp ce se afla sub duș, îl auzi pe Kollberg bubuind în ușă în stilul lui caracteristic. Cum uitase cheia în broască pe dinafară, o secundă mai târziu Kollberg năvăli în cameră și îl strigă.

Martin Beck opri apa, se înfășură într-un cearșaf de baie și ieși la el.

— M-a lovit din senin un gând îngrozitor, zise Kollberg. Au trecut cinci zile de la deschiderea sezonului de raci și tu n-ai mâncat nici măcar unul. Sau au raci și în Ungaria?

— Din câte știu eu, nu, spuse Martin Beck. N-am văzut să aibă.

— Îmbracă-te. Am rezervat o masă.

Resaturantul era plin de oameni, dar ei aveau o masă rezervată într-un colț, pe care erau pregătiți niște raci. Pe farfuria fiecăruia se afla o bavetă cu o strofă imprimată cu litere roșii și o șapcă de hârtie. Se așezară și Martin Beck privi abătut la șapca de hârtie creponată, cu cozoroc de hârtie glasată, pe care scria cu litere aurii „Poliția“.

Racii erau delicioși și cei doi nu schimbară multe vorbe în timp ce mâncară. După masă, Kollberg tot nu era sătul, căci rareori se întâmpla așa ceva, așa că mai comandă un mușchiuleț de vită. În timp ce aștepta, spuse:

— Au fost patru băieți și o tipă în seara aia, înainte să plece. Ți-am făcut o listă. O am sus, în cameră.

— Bine, zise Martin Beck. A fost greu?

— Nu chiar. M-a ajutat și Melander.

— Melander, da. Cât e ceasul?

— Nouă și jumătate.

Martin Beck se ridică și îl lăsă pe Kollberg singur cu mușchiulețul său.

Firește, Melander se dusese deja la culcare și Martin Beck aștepta răbdător ca telefonul să sune de mai multe ori înainte ca el să răspundă.

— Dormeai?

— Da, dar nu face nimic. Te-ai întors acasă?

— La Malmö. Cum te-ai descurcat cu Alf Matsson?

— Am aflat ce mi-ai cerut. Vrei să-ți spun acum?

— Da, te rog.

— Așteaptă o clipă.

Melander dispăru, dar reveni imediat.

— Am scris un raport, dar a rămas la mine în birou, desigur. Poate doar să-ți spun din memorie, zise el.

— Sigur că da, spuse Martin Beck.

— E vorba deci de ziua de joi, 21 iulie. Dimineața, Alf Matsson a fost mai întâi la ziar, ca să-și ia biletele de avion de la secretara redacției și patru sute de coroane de la casă. Apoi s-a dus imediat și și-a ridicat pașaportul și viza de la ambasada Ungariei. Pe urmă s-a dus acasă, pe strada Fleming, și probabil că abia atunci și-a făcut bagajele. În orice caz, și-a schimbat hainele. Dimineața a fost îmbrăcat cu pantaloni gri, bluză de tricot, blazer tricotat la mașină, fără revere, și

pantofi bej de piele întoarsă. După-amiaza și seara a purtat un costum subțire, de flanel gri-închis, cămașă albă, cravată neagră, tricotată, pantofi negri și pardesiu de poplin gri-bej.

Era cald în cabina de telefon. Martin Beck scosese o hârtie din buzunar și mâzgălea pe ea câteva date în timp ce Melander vorbea.

— Da, continuă, spuse el.

— La ora douăsprezece și un sfert a mers cu taxiul la Tennstopet și a luat prânzul cu Sven Erik Molin, Per Kronkvist și Pia Bolt. O cheamă Ingrid, dar îi zice Pia. A băut mai multe halbe de bere și în timpul mesei și după. La ora trei Pia Bolt a plecat și au rămas cei trei bărbați. Aproximativ o oră mai târziu, deci pe la patru, au venit Stig Lund și Åke Gunnarsson și s-au așezat la masa lor. S-au apucat să bea tărie. Alf Matsson a băut whisky cu apă și gheață. Discutau în jargonul lor, dar chelnerița își amintește că Alf Matsson a spus că urmează să plece în călătorie. Unde anume, nu a înțeles.

— Era beat? zise Martin Beck.

— Trebuie să fi fost puțin amețit, dar nu vizibil. Nu la momentul ăla. Poți să aștepți un pic?

Melander dispăru din nou și Martin Beck deschise larg ușa cabinei, ca să ia puțin aer în timp ce aștepta. Melander reveni.

— Voiam doar să-mi iau halatul pe mine. Unde eram? A, da. Tennstopet. La ora șase, grupul, adică Kronkvist, Lund, Gunnarsson, Molin și Matsson, a părăsit Tennstopet. S-au dus cu taxiul la Gyldene Freden, unde au luat cina și au băut tărie. Subiectul conversației l-au făcut în principal diferite cunoștințe comune, băutura și femeile. Alf Matsson a început să se îmbete de-a binelea și să comenteze cu voce tare cu privire la femeile din jur. Printre altele, se presupune că a strigat la o pictoriță de vârstă mijlocie, care stătea la capătul celălalt al localului: „Ce țâțe mișto ai! Pot să pun capul pe ele?“ La ora nouă și jumătate s-au deplasat cu toții cu mașina la barul Opera. Aici au

continuat să bea tărie. Alf Matsson a băut whisky cu sifon. Pia Bolt, care era deja la barul Opera, s-a mutat la masă cu Alf Matsson și cu ceilalți patru. Pe la ora douăsprezece Kronkvist și Lund au părăsit restaurantul, și cu puțin înainte de ora unu a plecat și Pia, împreună cu Molin. Cu toții erau beți. Matsson și Gunnarsson au rămas până la închidere și erau amândoi foarte beți. Matsson abia mai putea să meargă drept și s-a luat de câteva cliente. Nu am reușit să aflu ce s-a mai întâmplat după, dar probabil că s-a dus acasă cu taxiul.

— N-a văzut nimeni când a plecat de acolo?

— Nu, nimeni dintre cei cu care am vorbit. Majoritatea clienților care au stat până târziu erau mai mult sau mai puțin beți, iar personalul se grăbea să se ducă acasă.

— Îți mulțumesc mult, spuse Martin Beck. Poți să-mi mai faci un serviciu? Du-te mâine dimineață la apartamentul lui Matsson și vezi dacă poți să găsești costumul gri-închis pe care l-a purtat în seara aia.

— N-ai fost tu acolo? Înainte să pleci?

— Da, zise Martin Beck, dar eu nu am memoria ta de elefant. Acum du-te și culcă-te. Te sun mâine.

Se întoarse la Kollberg, care deja dăduse gata mușchiulețul și un desert ce lăsase urme roz, lipicioase, pe farfuria din fața lui.

— Descoperise ceva? spuse Kollberg.

— Nu știu, zise Martin Beck. Poate.

Băură o cafea și Martin Beck îi povesti de Budapesta, de Szluka, de Ari Boeck și de prietenii ei germani. Apoi urcară cu liftul și Martin Beck luă raportul bătut la mașină al lui Kollberg înainte de a se duce la el în cameră.

Se dezbrăcă, aprinse veioza de lângă pat și stinse becul din tavan. Apoi se lungi în pat și începu să citească:

„*Ingrid (Pia) Bolt*, născută în 1939 la Norrköping, necăsătorită, secretară, apartament propriu strada Strindberg nr. 51.

Face parte din același grup ca și Matsson, dar nu îl place foarte mult pe M. și probabil că nu a avut niciodată vreo relație cu el. A fost împreună cu Stig Lund timp de un an, până de curând. Acum pare a-și petrece timpul mai ales cu Molin. Secretară la firma de modă Studio 45.

Per Kronkvist, născut în 1936 la Luleå, divorțat, reporter la un ziar de seară. Împarte un apartament cu Lund, strada Sveavägen nr. 88.

Membru al grupului, dar nu prieten apropiat al lui Matsson. Divorțat în 1963 la Luleå, după care domiciliat la Stockholm. Bea destul de mult, nervos și agitat. Pare prost, dar amabil. A fost judecat la Bigesund pentru conducere în stare de ebrietate, în 1965.

Stig Lund, născut în 1932 la Göteborg, necăsătorit, fotograf la același ziar ca și Kronkvist. Apartamentul din Sveavägen aparține ziarului.

A venit la Stockholm în 1960 și se cunoaște cu Matsson de atunci. Mai demult petreceau mult timp împreună, dar în ultimii doi ani se întâlnesc numai fiindcă frecventează aceleași cârciumi. Tăcut și liniștit, bea mult și obișnuiește să adoarmă la masă când se îmbată. Fost sportiv, a participat la întreceri între anii 1945-1951, profilat pe alergare de fond.

Åke Gunnarsson, născut în 1932 la Jakobstad, Finlanda. Necăsătorit, jurnalist auto. Propriul apartament strada Svarten nr. 6.

A venit în Suedia în 1950. Jurnalist la mai multe reviste auto și la cotidiene din 1959. Înainte de asta, diferite slujbe, printre care mecanic auto. Vorbește suedeza aproape fără urmă de accent. În apartamentul de pe strada Svarten s-a mutat anul acesta, în 1 iulie. Înainte locuia în Hagalund. Plănuiește să se căsătorească la începutul lui septembrie cu o fată din Uppsala, care nu face parte din grup. Bea destul de mult, dar e cunoscut pentru faptul că nu pare beat, chiar dacă este. Pare destul de deștept.

Sven-Erik Molin, născut în 1933 la Stockholm, divorțat, jurnalist, vilă în Enskede.

«Prietenul cel mai bun» al lui Alf Matsson, adică așa se declară el, dar îl vorbește de rău pe M. pe la spate. Divorțat la Stockholm acum patru ani, plătește pensie alimentară și își întâlnește copilul din când în când. Lăudăros, arogant și cu o atitudine dură, mai ales când e beat, așa cum se întâmplă adesea. Infracțiuni legate de abuzul de alcool la Stockholm, de 2 ori, în 1963 și 1965. Nu tratează relația cu Pia Bolt cu foarte multă seriozitate.

Grupul mai cuprinde și pe alții: Krister Sjöberg, desenator, Bror Forsgren, agent de publicitate, Lena Rosén, jurnalistă, Bengt Fors, jurnalist. Jack Meredith, filmograf, plus alți câțiva membri, mai mult sau mai puțin periferici. Niciunul dintre aceștia nu a fost prezent în ziua sau în seara respectivă.“

Martin Beck se sculă și scoase hârtia pe care își scrisese notițele în timpul discuției cu Melander.

O luă cu el în pat.

Înainte să adoarmă mai citi o dată totul; raportul lui Kollberg și rândurile pe care el însuși le mâzgălise dezordonat pe hârtie.

22

Ziua de sâmbătă, 13 august, era gri și furtunoasă și avionul Metropolitan către Stockholm avansa încet împotriva vântului.

Gustul de rac ce-i rămăsese încă în gură nu mai era deloc delicios, și cafeaua proastă, în căni de hârtie, oferită de compania aeriană nu ameliora cu nimic situația. Martin Beck își rezemă capul de rama vibrândă a ferestrei și se uită la nori.

După o clipă încercă să fumeze. Simți un gust odios. Kollberg citea *Sydsvenskan*, uitându-se critic la țigară cu coada ochiului. Probabil că nici el nu se simțea prea bine.

Cât despre Alf Matsson, se putea spune acum că trecuseră exact trei săptămâni de la momentul în care se considera că fusese văzut ultima oară, în holul Hotelului Duna din Budapesta.

Pilotul anunță că vremea pe ruta lor e înnorată și că la Stockholm sunt cincisprezece grade și burnițează.

Martin Beck stinse țigara în scrumieră și spuse:

— Omorul ăla de care te ocupai acum zece zile s-a rezolvat?

— Sigur.

— Fără neclarități?

— Niciuna. Psihologic vorbind, a fost complet neinteresant, dacă la asta te referi. Beți ca porcii amândoi. Cel care locuia în apartament a stat și și-a bătut joc de celălalt până când ăla s-a înfuriat și l-a lovit cu o sticlă. Apoi i s-a făcut frică și l-a mai pălit de vreo douăzeci de ori. Asta știi deja.

— Și după aia? N-a încercat să se scape?

— Ba da, bineînțeles. S-a dus acasă și și-a făcut pachet hainele murdare de sânge. Apoi a făcut rost

de o jumătate de litru de alcool etilic și s-a dus să se așeze sub podul Skanstull. N-a trebuit decât să ne ducem și să-l luăm de-acolo. Apoi a negat cu înverșunare o vreme, după care a început să bocească.

După o scurtă pauză spuse, tot cu ochii la ziar:

— E nebun cu acte-n regulă. Podul Skanstull. A zis că nu credea că poliția o să caute acolo. Dar a făcut și el ce-a putut.

Kollberg lăsă jos ziarul și se uită la Martin Beck:

— Exact, zise el. A făcut și el ce-a putut.

Se întoarse la ziarul lui.

Martin Beck se încruntă, scoase raportul pe care îl primise cu o seară înainte și îl citi. Iar și iar, până când ajunseră la destinație. Băgă hârtiile în buzunar și își strânse centura de siguranță. Apoi sosiră obișnuitele momente neplăcute, când avionul se leagănă în vânt și alunecă în jos pe un tobogan invizibil. Grădini și acoperișuri, două salturi pe beton, și reuși să respire din nou.

Schimbară câteva replici pe terminalul intern în timp ce așteptau să-și ridice bagajele.

— Te duci la țară în seara asta?

— Nu. Mai aștept un pic.

— E ceva putred la povestea asta cu Matsson.

— Da.

— Nemaipomenit de sâcâitor.

La mijlocul podului Traneberg, Kollberg spuse:

— Și mai sâcâitor e că nu ne putem abține să ne gândim la nenorocirea asta. Matsson era un bou. Dacă într-adevăr a dispărut, e o binefacere. Dacă e pe fugă, cineva o să pună mâna pe el mai devreme sau mai târziu. Nu e treaba noastră. Și dacă s-a întâmplat să fi murit pe-acolo, nici asta nu ne privește pe noi. Nu-i așa?

— Da, corect.

— Dar gândește-te dacă omul rămâne dispărut în continuare. O să ne gândim la asta zece ani de-acum încolo. Drace!

— Nu ai prea multă logică.

— Nu, așa e, zise Kollberg.

Era neașteptat de multă liniște la secția de poliție, dar era sâmbătă și, în ciuda aparențelor, încă vară. Pe biroul lui Martin Beck se aflau câteva scrisori neinteresante și un bilet de la Melander.

Afară vântul răvășea frunzele copacilor și burnița bătea în rama ferestrei. Se gândi la Dunăre și la vapoarele cu aburi și la briza de pe munții însoriți. Valsurile vieneze. Aerul cald și mătăsos al nopții. Podul. Cheiul. Martin Beck își pipăi cu degetele umflătura de la ceafă, se întoarse la birou și se așeză.

Kollberg intră, se uită la mesajul de la Melander, se scărpină pe burtă și spuse:

— Asta măcar ne privește pe noi.

— Da, așa cred.

Martin Beck reflectă un moment. Apoi zise:

— Când ai fost în România, ai predat pașaportul pe undeva?

— Da, poliția le-a adunat la aeroport. Apoi le-am primit la hotel după o săptămână. L-am văzut pe-al meu în nișa pentru cheie mai multe zile la rând înainte să mi-l dea. Era un hotel mare. Poliția aducea teancuri mari de pașapoarte în fiecare seară.

Martin Beck trase telefonul spre el.

— Budapesta 298-317, personal cu maiorul Vilmos Szluka. Da, maiorul S-Z-L-U-K-A. Nu, asta e în Ungaria.

Se întoarse la fereastră și se uită în tăcere la ploaia de afară. Kollberg stătea în fotoliul pentru vizitatori și își examina cuticulele. Niciunul dintre ei nu mișcă și nu zise nimic până când sună telefonul.

Cineva spuse într-o germană foarte proastă:

— Da, maiorul Szluka vine imediat.

La sediul poliției din Deák Ferenc Tér răsună un ecou de pași. Apoi se auzi vocea lui Szluka:

— Bună ziua. Cum e la Stockholm?

— Ploaie și vânt. Frig.

— A, la noi sunt peste treizeci de grade astăzi. Puțin cam prea cald. Tocmai mă gândeam să mă duc la Palatino. Ceva nou?

— Încă nimic.

— Nici aici. Nu l-am găsit încă. Pot să vă ajut cu ceva?

— Acum, în sezonul turistic, se întâmpla cumva ca străinii să-și mai piardă pașapoartele?

— Da, din păcate. E la fel de neplăcut de fiecare dată. Din fericire, asta nu e grija mea.

— Puteți să cercetați dacă vreun străin a declarat că și-a pierdut pașaportul la Ifjuság sau la Duna după 21 iulie?

— Desigur. Dar, după cum v-am spus, nu e departamentul meu. E bine dacă vă dau un răspuns până la ora cinci?

— Puteți să sunați absolut oricând. Și încă ceva.

— Da?

— Dacă și-a declarat cineva pașaportul pierdut, credeți că ați putea să aflați cum arăta respectivul? Doar o descriere succintă.

— Vă sun la cinci. La revedere.

— La revedere. Sper să nu vă ratați baia din cauza asta.

Închise telefonul. Kollberg îl privi bănuitor.

— Care naiba e treaba cu baia?

— O baie cu sulf, unde stai pe scaune de marmură sub apă.

— Aha.

Ziua se lumină pentru o clipă. Kollberg se scărpină în cap și spuse:

— Deci la Budapesta avea pe el un sacou albastru, cu pantaloni gri și pantofi maro.

— Da. Și pardesiul de ploaie.

— Iar în valiză era un sacou albastru.

— Da.

— Și o pereche de pantaloni gri?

— Da.

— Și o pereche de pantofi maro?

— Da.

— Iar în seara de dinainte să plece avea un costum închis la culoare și pantofi negri.

— Da. Și pardesiul de ploaie.

— Și în apartament nu erau nici costumul, nici pantofii.

— Nu.

— Ce căcat, zise Kollberg deodată.

— Da.

Atmosfera din cameră se schimbă, deveni parcă mai relaxată. Martin Beck scotoci în sertarul biroului, găsi o țigară Florida veche și uscată și o aprinse. Ca și bărbatul din Malmö, ținea să se lase de fumat, dar cu mult mai puțină tragere de inimă. Kollberg căscă și se uită la ceas.

— Mergem să mâncăm undeva?

— Da, de ce nu?

— La Tennstopet?

— Așa ziceam și eu.

23

Vântul se domolise și în parcul Vasa ploaia fină cădea liniștit, ca printr-o sită, peste două șiruri paralele de tarabe cu jocuri de îndemânare, peste un carusel și peste doi agenți de poliție în pelerină neagră de ploaie. Caruselul era în funcțiune și pe unul dintre căluții de metal vopsit stătea un copil singur. Era o fetiță cu pelerină din plastic și cu batic; se învârtea iar și iar prin ploaie, cu o expresie serioasă și cu privirea îndreptată înainte. Sub o umbrelă, puțin mai încolo, stăteau părinții ei, privind melancolici la acel mijloc de distracție. Dinspre spațiile verzi venea un miros proaspăt de frunziș și de verdeață umedă. Era sâmbătă după-amiază și, în ciuda aparențelor, încă vară.

Restaurantul dinspre parc era aproape gol. Singurele zgomote care se auzeau erau foșnetele slabe și liniștitoare ale ziarelor de seară citite de câțiva vechi clienți în vârstă ai localului și sunetul înăbușit al săgeților ce se înfigeau în țintă în sala de jocuri. Martin Beck și Kollberg se așezară în bar, la câțiva metri de masa care era locul de adunare al lui Alf Matsson și al tovarășilor lui de breaslă. Nu era nimeni acolo în acel moment, dar în mijlocul mesei se afla un pahar cu un semn roșu de rezervare. Probabil că se afla tot timpul acolo.

— Acum s-a terminat cu aglomerația de la prânz, spuse Kollberg. Peste vreo oră sau cam așa încep să apară din nou clienții, iar seara e atât de aglomerat cu oameni care stau și varsă bere unul pe altul, că nu poți să arunci un ac.

Nu era un mediu care să îndemne la reflecții profunde. Își mâncară în liniște prânzul întârziat.

Kollberg își goli halba de bere, își împachetă șervetul, se șterse la gură și zise:

— E greu să treci granița acolo? Fără pașaport?

— Destul de greu. Se presupune că granițele sunt bine păzite. Un străin care nu știe cum stau lucrurile nu prea are șanse să reușească.

— Și, dacă ieși din țară pe căi normale, îți trebuie pașaport vizat?

— Da, și permis de ieșire. E un bilețel pe care îl primești la intrarea în țară și pe care trebuie să-l păstrezi în pașaport până pleci. Atunci îl preiau cei de la controlul de frontieră. În plus, poliția mai pune și o ștampilă cu data ieșirii din țară lângă viza din pașaport. Uite.

Martin Beck își scoase pașaportul din buzunarul de la piept și îl puse pe masă. Kollberg examină ștampilele. Apoi spuse:

— Și dacă ai și viză și permis de ieșire, poți să treci granița pe oriunde?

— Da. Ai de ales între cinci țări: Cehoslovacia, Uniunea Sovietică, România, Iugoslavia și Austria. Și poți să treci cu ce vrei: avion, tren, mașină, vapor.

— Vapor? Din Ungaria?

— Da, pe Dunăre. De la Budapesta poți să ajungi la Viena sau la Bratislava în câteva ore cu o navă cu aripi portante.

— Sau poți să mergi cu bicicleta, pe jos, înot, călare sau târâș, zise Kollberg.

— Da, cu condiția să treci printr-un punct de frontieră.

— Și spre Austria și Iugoslavia treci fără viză?

— Depinde ce fel de pașaport ai. Dacă, spre exemplu, ai unul suedez, german sau italian, nu-ți trebuie viză. Cu un pașaport unguresc poți să treci în Cehoslovacia și în Iugoslavia fără viză.

— Dar nu pare probabil să fi făcut asta.

— Nu.

Trecură la cafea. Kollberg încă se mai uita la ștampilele din pașaport.

— Danezii nu ți-au pus ștampilă când ai ajuns la Kastrup, spuse el.

— Nu.

— Deci nu există nicio dovadă că ai venit în Suedia.

— Nu, zise Martin Beck.

După o clipă adăugă:

— Și totuși iată-mă aici.

În ultima jumătate de oră își făcuseră apariția mai mulți clienți și deja se ocupaseră aproape toate mesele. Un bărbat la vreo treizeci și cinci de ani intră și se așeză la masa cu biletul roșu, își primi halba de bere și se apucă să răsfoiască fără interes ziarul de seară. Din când în când privea neliniștit spre ușă, ca și cum aștepta pe cineva. Avea barbă și ochelari de soare și purta un sacou maro de tuid, în carouri, cămașă albă, pantaloni maro și pantofi negri.

— Cine e ăla? spuse Martin Beck.

— Nu știu, toți seamănă între ei. În plus, mai sunt și niște figuri necunoscute care apar doar când și când.

— În orice caz, nu e Molin, că pe el îl cunosc.

Kollberg se uită pe furiș la client.

— Poate Gunnarsson.

Martin Beck se gândi puțin.

— Nu. Și pe el l-am văzut.

În local intră o femeie. Era roșcată și destul de tânără, îmbrăcată într-un pulover cărămiziu, cu fustă de tuid și dresuri verzi. Cu mișcări ralaxate, privi de jur-împrejur, apoi se scărpină la nas. Se așeză la masa cu biletul roșu și zise:

— Servus, Pelle.

— Servus, gagica.

— Pelle, spuse Kollberg, ăsta e Kronkvist. Aia e Pia Bolt.

— De ce au toți barbă?

Martin Beck rosti întrebarea cu un aer profund, ca și cum reflecta de mult la această problemă.

— Poate e o barbă falsă, spuse Kollberg serios. Se uită la ceas.

— Doar ca să-și râdă de noi, zise el.

— Mai bine ne întoarcem, spuse Martin Beck. I-ai zis lui Stenström să vină?

Kollberg dădu din cap că da. În drum spre ieșire îl auziră pe bărbatul pe nume Per Kronkvist strigând la chelneriță:

— Fata! Pilealã la tata!

Se iscară mai multe hohote de răs.

La secția de poliție era foarte multă liniște. Stenström stătea la birou și făcea pasiențe.

Kollberg îl privi dezaprobator și spuse:

— Deja te-ai dat pe de-astea? La bătrânețe ce-o să mai faci?

— O să stau și-o să-mi pun aceeași întrebare ca și acum: ce caut eu aici?

— O să verifici niște alibiuri, zise Martin Beck. Dă-i lista, Lennart.

Stenström luă lista. Aruncă o privire fugară peste ea.

— Acum?

— Da, diseară.

— Molin, Lund, Kronkvist, Gunnarsson, Bengtsfors, Pia Bolt. Cine-i Bengtsfors?

— E scris greșit, spuse Kollberg abătut. Ar trebui să fie Bengt Fors. T-ul de la mașina mea de scris e lipit de S.

— O interoghez și pe fată?

— Da, dacă-ți face plăcere, zise Martin Beck. E la Tennstopet.

— Pot să vorbesc dechis cu ei?

— De ce nu? Anchetă de rutină în cazul Alf Matsson. Până acum au aflat toți despre ce e vorba. În rest, cum merge treaba la brigada antidrog?

— Am vorbit cu Jacobsson, spuse Stenström. Au lămurit imediat totul. Cum au aflat drogații că Matsson s-a dus acolo, au început să cânte. Mă mai gândesc la un lucru. Matsson avea doar câteva

bucăți de cumpărători, care erau în ultimul hal și de la care cerea sume nerușinat de mari.

Tăcu.

— La ce te gândeai? spuse Kollberg.

— Nu e posibil ca unul dintre amărâții ăștia pe care-i jupuia, vreunul dintre clienții lui, să se fi săturat de el, ca să zic așa?

— Da, e posibil, spuse Martin Beck serios.

— Mai ales la cinema, zise Kollberg, în America.

Stenström băgă hârtia în buzunar și se ridică. Se opri în prag și spuse nemulțumit:

— Și pe-aici se mai poate întâmpla ceva nou câteodată.

— E posibil, zise Kollberg. În plus, ai uitat că Matsson s-a dus în Ungaria cu intenția de a aduce provizii pentru amărâții lui de clienți. Hai, fugi!

Stenström plecă.

— Acum chiar ai fost rău, spuse Martin Beck.

— Ar putea să-și pună și el puțin mintea la contribuție, zise Kollberg.

— Păi tocmai asta a făcut.

— Cum să nu!

Martin Beck ieși pe coridor. Stenström tocmai își punea pardesiul.

— Uită-te la pașapoartele lor.

Stenström dădu din cap aprobator.

— Nu te duce singur.

— Ce, sunt periculoși? spuse Stenström răutăcios.

— Procedura, zise Martin Beck.

Se întoarse la Kollberg. Stătură în tăcere până sună telefonul. Martin Beck ridică receptorul.

— Apelul anunțat de la Budapesta vine la ora nouăsprezece în loc de ora șaptesprezece, spuse telefonista.

Reflectară o clipă la mesaj. Apoi Kollberg zise:

— Of! Nu-i amuzant.

— Nu, spuse Martin Beck. Gata cu gluma.

Fără să mai aibă nevoie să discute problema între ei, fiecare știa deja, în sinea lui, ce se întâmplase și ce urma să se întâmple.

— Două ore, zise Kollberg. Nu dăm și noi o tură, să aruncăm o privire?

— Ba da, de ce nu?

Trecură Podul de Vest. Traficul de sâmbătă se rărise și podul era aproape gol. Un autobuz cu turiști germani tocmai ajunsese sus, la mijloc, și Martin Beck văzu cum oamenii din el se ridică și se uită la fiordul Riddarfjärden și la silueta orașului învăluită într-un nor de brumă.

— Molin e singurul care locuiește în afara orașului, spuse Kollberg. Să-l luăm pe el întâi.

Merseră înainte peste podul Liljeholmen, trecură de câmpia Årsta, unde ceața atârna greu deasupra pământului, și intrară pe o alee a magistralei Sockenvägen. Kollberg se învârti puțin printre vile și dădu câteva ocoluri până găsi drumul. Lăsă mașina să alunece încet de-a lungul gardurilor vii și a gărduleților de lemn în timp ce citea pe stâlpii porților.

— Uite-aici, zise el. Molin stă pe stânga. Se văd treptele de la intrare. Casa a fost probabil a unei familii, dar acum e împărțită. Cealaltă intrare e în spate.

— Cine stă în partea cealaltă a casei? spuse Martin Beck.

— Un ofițer vamal pensionat, cu nevasta.

Grădina din fața casei era mare și neîngrijită, cu meri noduroși și arbuști ciufuliți și stufoși cu fructe de pădure. În schimb, gardul viu care o împrejmuia era tuns cu grijă și portița de uluci părea proaspăt vopsită.

— Ce grădină mare, zise Kollberg. Și bine îngrijită, din câte văd. Vrei să te mai uiți?

— Nu, haide.

— Atunci să mergem în strada Svarten, spuse Kollberg. La Gunnarsson.

O luară pe strada Nynäsvägen până la Sud și parcară mașina în piața Mosebacke.

Svarten numărul 6 era chiar lângă piață. Era o casă veche, cu o curte mare, pavată. Gunnarsson locuia la etajul trei, spre stradă.

— Nu stă acolo de prea mult timp, zise Martin Beck mai târziu, în mașină.

— De la 1 iulie.

— Și înainte a stat în Hagalund. Știi unde?

Kollberg se opri la semafor la biserica Jakob.

Făcu un semn cu capul spre geamul mare de pe colțul barului Opera.

— Poate că stau cu toții acolo chiar acum, spuse el. Toți în afară de Matsson. În Hagalund? Da, știu adresa.

— Atunci mergem acolo mai târziu, zise Martin Beck. Ia-o pe Strandvägen, vreau să mă uit la bărci.

O luară pe Strandvägen și Martin Beck se uită la bărci. Lângă cheiul de pe Blasieholmen se afla un vas mare, alb, de croazieră, cu steagul american la pupă, și o barcă poloneză cu motor, înghesuită între două corăbii din Åland, lângă podul Djurgård.

În fața ușii casei din strada Strindberg, unde locuia Pia Bolt, un băiețel cu pantaloni de nailon în carouri și cu pălărie de ploaie conducea încolo și-ncoace, pe trepte, un autobuz roșu de plastic cu două etaje, în timp ce imita din buze zgomotul motorului. Bâzâitul lui deveni înfundat și sacadat când încetini autobuzul pentru a-i lăsa să treacă pe Kollberg și pe Martin Beck.

În spatele ușii se afla Stenström, uitându-se mohorât pe lista de la Kollberg.

— Ce stai așa, degeaba? spuse Kollberg.

— Nu-i acasă. Și nu era nici la Tennstopet. Stăteam și mă gândeam încotro s-o apuc acum. Dar dacă vreți să continuați voi de-aici încolo, pot să mă duc acasă.

— Încearcă la barul Opera, zise Kollberg.

— Și de ce ești singur? întrebă Martin Beck.

— Îl am pe Rönn cu mine. Vine imediat. S-a dus o clipă la maică-sa cu o floare. E ziua ei azi și stă aici, la colț.

— Și cum merge? spuse Martin Beck.

— I-am verificat pe Lund și pe Kronkvist. Au plecat de la Opera pe la miezul nopții și s-au dus direct la Hamburger Börs. Acolo s-au întâlnit cu două fete pe care le cunoșteau și pe la ora trei s-au dus acasă la una dintre ele.

Se uită pe listă.

— O cheamă Svensson și stă pe strada Sagavägen, pe insula Liding. Au rămas acolo până vineri dimineață, la opt, și de acolo au plecat cu taxiul la muncă. La ora unu s-au dus la Tennstopet și au stat acolo până la cinci, după care au plecat la Karlstad să facă un reportaj. La ceilalți n-am ajuns încă.

— Da, înțeleg, zise Martin Beck. Tu continuă. Noi o să fim la Kristineberg după șapte. Sună-ne dacă termini în timp util.

Ploaia se întețea în timp ce se îndreptau spre Hagalund. Când Kollberg încetini mașina în fața blocului scund în care locuise Gunnarsson până în urmă cu două luni, apa împroșca geamurile și răpăia asurzitor pe acoperiș.

Își ridicară gulerul pardesiului și săriră peste trotuar direct în bloc. Casa avea două etaje și pe una dintre ușile de la primul nivel se afla o carte de vizită prinsă cu o piuneză. Numele de pe ea era scris și pe panoul de la ușă, iar literele mici de plastic păreau mai albe și mai noi decât celelalte.

Se întoarseră la mașină și dădură ocol cladirii de locuințe, după care se opriră în față. Apartamentul în care se presupunea că locuise Gunnarsson avea doar două ferestre și părea alcătuit dintr-o singură cameră.

— Probabil e o garsonieră destul de mică, spuse Kollberg. O să se-nsoare acum, că a făcut rost de un apartament mai mare.

Martin Beck urmări ploaia de afară. Avea chef de o țigară și era înghețat. De cealaltă parte a străzii se afla un câmp și un pâlc de copaci. Mai departe, pe câmp, se înălța un bloc nou construit și lângă el se construia încă unul. Părea că întreaga zonă urmează să fie ocupată de un rând de astfel de clădiri identice. Blocul monoton în care locuise Gunnarsson avea măcar o panoramă largă și idilică, dar până și asta urma să fie desființată.

În mijlocul câmpiei văzu resturile carbonizate ale unei case mistuite de foc.

— Incendiu? întrebă el arătând într-acolo.

Kollberg se aplecă în față și încercă să distingă prin ploaie.

— Aia era o fermă veche, zise el. Mi-aduc aminte că am văzut-o vara trecută. Cu o casă frumoasă, veche, de lemn, dar nu locuia nimeni în ea pe atunci. Mi se pare că au ars-o pompierii. Știi tu, ca exercițiu. Îi dau foc și apoi îl sting, și iar dau foc și iar îl sting, și o țin așa până nu mai rămâne nimic. Păcat de frumusețea aia de cocioabă. Dar, bineînțeles, e nevoie de teren pentru construcții noi.

Se uită la ceas și porni motorul.

— E cazul să ne mișcăm dacă vrem să prindem telefonul ăla, spuse el.

Ploaia șiroia pe parbriz și Kollberg era nevoit să conducă foarte atent. Niciunul nu spuse nimic până ajunseră înapoi la Kristineberg. Când coborâră din mașină era șapte fără cinci și deja se întunecase.

Telefonul sună exact la ora șapte, cu o precizie oarecum nefirească. Chiar era nefirească.

— Unde naiba e Lennart? zise soția lui Kollberg.

Martin Beck îi pasă receptorul și încercă să ignore replicile lui Kollberg din timpul dialogului care urmă.

— Da, nu mai stau mult.

— Da, mai durează doar un pic, am zis.

— Mâine? Păi, e mai greu...

Martin Beck se retrase la toaletă și nu se întoarse până nu auzi că receptorul a fost pus în furcă.

— Ar trebui să facem și noi un copil, spuse Kollberg. Săraca femeie, să stea așa singură și să m-aștepte pe mine.

Erau căsătoriți abia de o jumătate de an, așa că aveau să ajungă și la asta.

Ceva mai târziu veni și telefonul.

— Îmi pare rău că v-am făcut să așteptați, zise Szluka. Sâmbăta e mai greu să dai de oameni pe-aici. Însă ați avut dreptate.

— În legătură cu pașaportul?

— Da. Un student belgian și-a pierdut pașaportul la Hotel Ifjuság.

— Când?

— Momentan nu se poate spune exact. A venit la hotel în după-amiaza de vineri, 22 iulie. Alf Matsson a sosit în seara aceleiași zile.

— Deci pare să se lege.

— Da, nu-i așa? Problema e următoarea. Bărbatul ăsta, Roeder îl cheamă, e pentru prima dată în Ungaria și nu știe cum stau lucrurile aici. El însuși declară că i s-a părut perfect normal să își predea pașaportul și să nu-l mai primească înapoi decât după ce părăsește hotelul. Pentru că avea să stea acolo trei săptămâni, s-a gândit să întrebe de pașaport abia luni, adică exact în ziua în care ne-am întâlnit prima dată. Avea nevoie de el ca să poată obține viză pentru Bulgaria. Sigur, asta e ce ne-a spus el.

— S-ar putea să fie adevărat.

— Da, firește. Cei de la recepție ne-au zis imediat că Roeder și-a primit înapoi pașaportul chiar în dimineața zilei următoare, adică în 23, deci în aceeași zi în care Matsson s-a mutat de la Ifjuság la Hotel Duna; și în care a dispărut. Roeder se jură că nu și-a primit pașaportul, iar personalul hotelului e la fel de sigur că pașaportul a fost pus în nișa lui cu chei vineri seară și că, prin urmare,

trebuia să i se fi dat atunci când a coborât din cameră sâmbătă dimineață. Așa e procedura.

— E cineva care crede că-și amintește că l-a primit?

— Nu. Dar, pe de altă parte, nu ai cum să le ceri așa ceva. În perioada asta se întâmplă adesea ca oamenii de la recepție să primească și cincizeci de pașapoarte străine pe zi și să înapoieze tot atâtea. În plus, cel care distribuie pașapoartele în nișe și cel care le înmânează oaspeților dimineața nu sunt una și aceeași persoană.

— L-ați văzut pe acest Roeder?

— Da. Încă mai stă la hotel. Ambasada se ocupă acum de a-i aranja întoarcerea acasă.

— Și? Vreau să spun, pare plauzibil?

— Are barbă. Altfel nu par să semene prea mult, dacă e să ne luăm după poze. Dar, din păcate, nici oamenii nu mai arată de obicei ca în pozele lor vechi din pașaport. E foarte posibil ca cineva să fi furat pașaportul din nișă în timpul nopții. Nimic mai simplu. Paznicul de noapte e singur și normal că la un moment dat trebuie să mai stea cu spatele sau să-și părăsească postul. Iar cei care controlează pașapoartele n-au timp să stea să studieze fizionomii când turiștii dau năvală și dintr-o parte și dintr-alta a graniței. Dacă mergem pe ideea că pașaportul lui Roeder a fost furat de compatriotul dumneavoastră, atunci e foarte posibil să fi părăsit țara cu ajutorul lui.

Se făcu liniște pentru câteva momente. Apoi Szluka zise:

— Oricum, cineva l-a luat.

Martin Beck se îndreptă de spate.

— Știți dumneavoastră asta?

— Da. Am primit mesajul acum douăzeci de minute. Permisul de ieșire al lui Roeder e arhivat la noi. A fost predat poliției de frontieră din Hegyeshalom în după-amiaza de sâmbătă, 23 iulie. De către un pasager al expresului Budapesta-

Viena. Ori călătorul nu putea fi Roeder, căci el e încă aici.

Szluka făcu iarăși o pauză. Apoi spuse șovăitor:

— Presupun că asta înseamnă că Matsson a părăsit Ungaria.

— Nu, zise Martin Beck. Nici măcar nu a fost acolo.

24

Martin Beck dormi prost și se trezi devreme. Apartamentul din Bagarmossen era trist și lipsit de viață și toate lucrurile familiare îi păreau străine și indiferente. Făcu un duș. Se bărbieri. Scoase un costum gri, proaspăt călcat. Se îmbrăcă atent și corect. Ieși pe balcon. Ploaia încetase. Se uită la termometru. Șaisprezece grade. Își pregăti un mic dejun lugubru, demn de un bărbat proaspăt divorțat, ce consta în ceai și biscuiți. Se așeză și așteptă.

Kollberg veni la ora nouă. Stenström era cu el în mașină. Plecară la secția de poliție.

— Cum a mers? spuse Martin Beck.

— Așa și-așa, zise Stenström.

Își răsfoi carnețelul.

— Molin a lucrat sâmbătă, asta e clar. A fost la redacție de la opt dimineața. Vineri se pare că a stat acasă și a dormit, de mahmur ce era. Am sporovăit un pic despre treaba cu dormitul. A zis că nu a dormit, ci s-a ținut tare. „Știi cum e să te ții tare când îți suflă frica-n ceafă, băiețaș? Păi ce să zic, chiar ești bun de polițist, că habar n-ai de nimic.“ Mi-am notat replica asta cuvânt cu cuvânt.

— De ce-i era frică? spuse Kollberg.

— Asta n-a zis. Părea că nici el nu știe și nici nu-și aducea aminte ce-a făcut în noaptea de joi spre vineri. A spus că îi pare bine de asta. În plus, era nemaipomenit de obrazic și îngâmfat.

— Continuă, zise Martin Beck.

— Da, din păcate am greșit când am zis că Lund și Kronkvist sunt curați. S-a dovedit că nu Kronkvist, ci Fors a fost cel care s-a dus cu fetele alea pe insula Liding. În schimb, Kronkvist s-a dus

la Karlstad cu Lund, dar nu vineri, ci sâmbătă. Mai toate astea le-am pus noi cap la cap, dar nu cred că Lund a mințit când a dat primele versiuni ale poveștii. Sigur nu-și amintea bine. El și Kronkvist se pare că s-au îmbătat cel mai rău din toată gașca. Lund încurca totul. Fors avea mintea mai limpede și, când am dat de el, am lămurit povestea. Lund a căzut lat imediat ce au ajuns acasă la fetele alea, și vineri toată ziua au încercat fără izbândă să-l readucă la viață. Apoi, sâmbătă dimineață, l-a sunat pe Fors, care a venit și l-a luat, după care s-au dus la cârciumă, nu la Tennstopet, cum credea Lund, ci la Opera. După ce a mâncat un pic și a băut câteva beri, Lund și-a revenit și s-a dus acasă, ca să-l ia pe Kronkvist și aparatura de fotografiat. La momentul ăla Kronkvist era acasă.

— Ce făcuse până atunci?

— A zăcut în casă, i-a fost rău și s-a simțit singur, zice el. Singurul lucru sigur e că la patru și jumătate sâmbătă după-amiază era acolo.

— S-a confirmat?

— Da, au ajuns seara la hotelul din Karlstad. Și Kronkvist zice că simțea o frică nemaipomenită. Lund a spus că el era prea beat ca să simtă ceva. În plus, Lund n-are barbă. Mi-am notat asta.

— Aha.

— Apoi Gunnarsson. El își amintea mai bine. Vineri a stat acasă și a scris. Sâmbătă s-a dus la redacție, mai întâi dimineața și apoi seara și a lăsat diferite articole.

— Știi tu asta?

— Nu bag mâna-n foc. Redacția lor e mare și n-am găsit pe nimeni care să-și amintească ceva anume. În schimb, știm sigur că a predat un articol, dar se poate la fel de bine s-o fi făcut dimineața sau seara.

— Și pașapoartele?

— Ai răbdare. Pia Bolt era și ea destul de lucidă. Totuși, a refuzat să spună unde a fost în noaptea de

vineri. Mi-a dat impresia că s-a culcat cu cineva, dar nu voia să spună cu cine.

— Sună plauzibil, spuse Kollberg. Că doar era joi și știți cum e.

— Ce vei să zici? întrebă Stenström.

— Nimic. Poate că n-a fost cel mai glorios moment al ei.

— Continuă, spuse Martin Beck.

— În orice caz, sâmbătă a fost la mama ei începând cu ora unsprezece dimineața. Am verificat asta în mod discret. S-a confirmat. Așa, acum pașapoartele. Molin a refuzat să mi-l arate pe al lui. A zis că nu are de ce să se legitimeze în propria casă. Lund avea un pașaport aproape nou. E fotograf și călătorește mult. Ultima ștampilă era din Arlanda, din 16 iunie. Atunci s-a întors din Israel. Pare adevărat.

— A refuzat să arate pașaportul, spuse Kollberg. Și tu l-ai lăsat?

— Pia Bolt a fost o săptămână la Mallorca acum doi ani. Atât. Kronkvist avea un pașaport vechi. Era varză, plin de notițe și alte prostii. Ultima ștampilă era din mai, de la Göteborg. Atunci s-a întors din Anglia. Gunnarsson avea și el un pașaport vechi, aproape plin, dar era mai îngrijit. Avea ștampile din Arlanda, plecase în 7 mai și se întorsese în 10. A zis că fusese la fabricile Renault din Billancourt. Se pare că francezii nu pun ștampile.

— Nu pun, așa e, spuse Martin Beck.

— Apoi ceilalți. N-am reușit să dau de toți de pe listă. Krister Sjöberg era acasă, cu familia; locuiește în Älvsjö. Iar Meredith ăla e american, negru chiar.

— Trecem peste el, zise Kollberg. Oricum nu-l putem aresta. Ne-ar lipsa modiștii.

— De data asta ai fost prost.

— Așa sunt eu mai mereu. În plus, nu cred că mai e nevoie să continui.

— Nu, nu cred, zise Martin Beck.

— Știți cine e? spuse Stenström.

— Cel puțin, așa credem.

— Cine?

Kollberg se uită urât la Stenström.

— Gândește-te și tu, omule, zise el. În primul rând, cel care s-a dus la Budapesta chiar a fost Alf Matsson? Ar lua Matsson cu el câteva mii de parai ca să cumpere droguri, ca mai apoi să-i lase în geantă, la hotel? Și-ar arunca Matsson cheia la ușa poliției? El, care ar ocoli kilometri întregi imediat ce ar vedea un polițist pe-acolo? Și, mai ales, de ce ar dispărea Matsson de bunăvoie, într-un mod așa improvizat?

— Nu, asta e clar.

— De ce ar pleca Matsson în Ungaria îmbrăcat în sacou albastru, pantaloni gri și pantofi maro, când avea exact aceleași haine cu el, în valiză? Și unde a dispărut costumul lui gri-închis? Ăla pe care îl avea pe el în seara de dinainte și care nu e nici în valiză, nici la el în apartament?

— Bine, n-a fost Matsson. Cine-a fost, atunci?

— Cineva echipat cu ochelarii lui Matsson și cu pardesiul lui, cineva cu barbă. Cine-a fost văzut ultima oară împreună cu Matsson? Cine nu are niciun fel de alibi până sâmbătă dimineața? Cine din toată gașca lor era destul de treaz și de inteligent ca să pună la cale toată tărășenia? Gândește-te.

Stenström deveni foarte serios.

— M-am mai gândit la ceva, spuse Kollberg.

Întinse harta Budapestei pe masă.

— Fii atent. Aici ai hotelul și aici e gara centrală, sau cum s-o numi ea.

— Nyugati Budapesta.

— Da, mă rog. Dacă ar fi să mă duc de la hotel la gară, aș lua-o pe drumul ăsta și, deci, aș trece pe lângă sediul poliției.

— Așa e, dar în cazul ăsta te-ai duce la gara greșită. Trenul spre Viena pleacă de aici, de jos, de la vechea Gară de Est.

Kollberg nu zise nimic. Se uita în continuare pe hartă.

Martin Beck desfăşură planul suburbiei Solna şi-i făcu semn din cap lui Stenström.

— Du-te la poliţia din Solna, spuse el. Spune-le să izoleze zona asta. E acolo o ruină incendiată. Venim şi noi imediat.

— Chiar acum?

— Da.

Stenström plecă. Martin Beck căută o ţigară şi o aprinse. Fumă în tăcere. Se uită la Kollberg, care stătea complet nemişcat. Stinse ţigara în scrumieră şi zise:

— Hai să mergem.

Kollberg conducea rapid pe străzile goale de duminică şi o luă peste Podul de Vest. Soarele scânteia printr-o pătură joasă de nori mişcători şi o briză uşoară agita apele din Riddarfjärden. Martin Beck privi cu plăcere cum un cârd de iole mici dădeau ocol unei balize în golful de la Rålambshov.

Merseră în tăcere şi parcară în acelaşi loc ca şi în ziua de dinainte. Kollberg arătă spre o Lancia neagră parcată puţin mai încolo.

— E maşina lui, spuse el. Deci se pare că e acasă.

Trecură strada Svarten în diagonală şi împinseră uşa. Aerul dinăuntru era rece şi umed. Urcară în linişte scările tocite până la etajul trei.

25

Ușa se deschise imediat.

Bărbatul din prag era în halat de baie și în papuci de casă. Arăta extrem de surprins.

— Îmi cer scuze, zise el. Credeam că e logodnica mea.

Martin Beck îl recunoscu pe loc. Era aceeași persoană pe care i-o arătase Molin la Tennstopet în ziua dinaintea plecării la Budapesta. Un chip deschis și plăcut. Privire calmă, albastră. Destul de bine făcut. Avea barbă și era de înălțime medie, dar, ca și în cazul studentului belgian Roeder, asta era tot ce avea în comun cu Alf Matsson.

— Suntem de la poliție. Mă numesc Beck. Acesta este detectivul-șef Kollberg.

Urmă un schimb rece și politicos de salutări.

— Kollberg.

— Gunnarsson.

— Putem să intrăm puțin? spuse Martin Beck.

— Desigur. Despre ce e vorba?

— Am dori să vorbim despre Alf Matsson.

— A venit ieri un polițist și a vorbit despre același lucru.

— Știm.

Din clipa în care Martin Beck și Kollberg intrară în apartament, comportamentul lor se schimbă. Li se întâmplă amândurora în același timp, fără ca ei să își dea seama.

Tot ce însemna tensiune, nesiguranță și vigilență fu înlocuit de un calm încercat și de o fermitate aproape mecanică, semn că știau ce urmează să se întâmple și că mai trecuseră prin așa ceva.

Mergeau prin apartament fără să spună nimic. Era luminos și spațios, aranjat cu grijă și atenție,

dar lăsa cumva impresia că ocupanții lui încă nu se instalaseră de tot. Mare parte din mobilă era nouă și încă arăta ca luată din vitrina magazinului de decorațiuni interioare.

Două dintre camere aveau ferestrele spre stradă, dormitorul și bucătăria dădeau spre curte. Ușa de la baie era deschisă și lumina era aprinsă. Probabil că bărbatul tocmai își făcea toaleta de dimineață când au sunat ei la ușă. În dormitor se găseau două paturi mari. Erau lipite unul de altul și cineva dormise recent într-unul dintre ele. Pe noptiera de lângă patul nefăcut se aflau o sticlă de apă minerală pe jumătate goală, un pahar, două flacoane cu pastile și o fotografie în ramă. În cameră se mai aflau un balansoar, doi tabureți și o masă de toaletă cu sertare și oglindă reglabilă. În poză era o tânără. Avea părul blond, trăsături fine, plăcute, și ochi foarte deschiși la culoare. Nu era machiată, dar avea la gât un lănțișor de argint împletit, un așa-numit lănțișor Bismark. Martin Beck recunoscu modelul; cu șaisprezece ani în urmă îi dăruise soției sale unul exact la fel. Se întoarseră în birou. Turul se încheiase.

— Luați loc, vă rog, spuse Gunnarsson.

Martin Beck aprobă din cap și se așeză pe unul dintre scaunele de răchită de lângă birou, care avea sertare de ambele părți și părea făcut pentru două persoane. Bărbatul în halat rămase în picioare și aruncă o privire spre Kollberg, care se plimba în continuare prin apartament.

Pe masă erau manuscrise, cărți și ziare, așezate ordonat în teancuri. În mașina de scris era o foaie începută și lângă telefon se afla încă o fotografie înrămată. Martin Beck o recunoscu imediat pe femeia cu lănțișorul de argint și cu privirea cristalină. Doar că poza aceea era făcută în aer liber. Ea avea capul dat pe spate și râdea spre fotograf. Vântul îi răvășea părul blond, despletit.

— Cu ce vă pot fi de folos? spuse reverențios gazda în halat de baie.

Martin Beck îi surprinse privirea. Era în continuare albastră, calmă și netulburată. În cameră era liniște. Îl auzeau pe Kollberg făcându-și de lucru în altă parte a apartamentului, probabil în bucătărie sau în baie.

— Spuneți ce s-a întâmplat, zise Martin Beck.

— Când?

— În noaptea de 22 iulie, după ce dumneavoastră și Matsson ați plecat de la barul Opera.

— V-am spus deja. Ne-am despărțit în stradă. Eu m-am dus acasă cu taxiul. El mergea în altă direcție, așa că l-a așteptat pe următorul.

Martin Beck își rezemă antebrațele pe marginea biroului și privi la femeia din fotografie.

— Puteți să-mi arătați pașaportul dumneavoastră, vă rog? zise el.

Bărbatul dădu ocol biroului, se așeză pe scaun și trase unul dintre sertare. Scaunul de răchită scârțâi prietenos.

— Poftim, spuse el.

Martin Beck răsfoi prin pașaport. Era vechi și rupt și ultima notație ce se putea distinge era într-adevăr o ștampilă de la sosirea în Arlanda din 10 mai. Pe pagina următoare, care era și ultima, erau notate câteva lucruri, printre care niște numere de telefon și o strofă scurtă. Interiorul copertei era și el plin de însemnări. Majoritatea păreau a fi notițe legate de mașini și motoare, făcute cu mult timp în urmă și în mare grabă. Strofa era scrisă oblic, cu pix verde. Întoarse pașaportul și citi:

There was a young man from Dundee
Who said: „They can't do without me
No house is complete
Without me and my seat
My initials are WC."

Bărbatul de pe cealaltă parte a biroului îi urmări privirea și spuse lămuritor:

— E un *limerick*.

— Văd.

— E vorba de Winston Churchill. Se spune că l-a scris chiar el. L-am auzit în avion, când mă întorceam de la Paris și mi s-a părut atât de bun, că n-am putut să nu mi-l notez.

Martin Beck nu zise nimic. Se uită la strofă. Sub scris, pagina era ceva mai albă și pe ea se aflau câteva puncte mici și verzi care nu aveau ce căuta acolo. Puteau să fie urme de tuș verde de la ștampila de pe partea cealaltă, dar nu exista nicio astfel de ștampilă. Stenström ar fi trebuit să observe asta.

— Dacă ați fi mers cu avionul până la Copenhaga și ați fi trecut cu vaporul în Suedia, ați fi scăpat de problemă, spuse el.

— Nu înțeleg ce vreți să ziceți.

Sună telefonul. Gunnarsson răspunse. Kollberg intră în cameră.

— E pentru unul dintre dumneavoastră, spuse bărbatul în halat de baie.

Kollberg luă receptorul, ascultă și zise:

— Aha. Atunci să-i dea drumul. Da, așteaptă afară. Venim imediat.

Închise telefonul.

— Era Stenström. Pompierii au ars casa lunea trecută.

— Am pus oameni să cerceteze resturile incendiului din Hagalund, spuse Martin Beck.

— Deci, cum e? zise Kollberg.

— Tot nu înțeleg ce vreți să spuneți.

Privirea bărbatului era în continuare la fel de neclintită și de senină. Se făcu liniște un moment, apoi Martin Beck ridică din umeri și zise:

— Îmbrăcați-vă.

Gunnarsson se îndreptă spre ușa dormitorului fără să spună un cuvânt. Kollberg îl urmă.

Martin Beck rămase pe loc, nemișcat. Privirea lui se opri din nou asupra fotografiei. Deși nu avea nicio relevanță, era cumva nemulțumit că discuția se încheie în felul ăsta. După ce văzuse pașaportul

era absolut sigur, dar ideea cu ruinele incendiului era o presupunere, care putea foarte bine să se dovedească falsă. În cazul ăsta, și dacă bărbatul reușea să rămână neclintit, ancheta putea să devină foarte anevoiasă. Și totuși nu asta era principala cauză a nemulțumirii lui.

Gunnarsson se întoarse după zece minute, îmbrăcat cu un pulover gri și cu niște pantaloni maro. Se uită la ceas și spuse:

— Acum putem pleca. Aștept o vizită în curând și v-aș fi recunoscător...

Zâmbi și lăsă propoziția neterminată. Martin Beck rămase pe loc.

— Nu ne grăbim prea tare, zise el.

Kollberg reveni din dormitor.

— Pantalonii și sacoul albastru sunt încă în șifonier, spuse el.

Martin Beck dădu din cap aprobator. Gunnarsson se plimba încolo și-ncoace prin cameră. Mișcările lui trădau în acel moment mai multă neliniște, dar expresia feței era la fel de netulburată ca mai înainte.

— Poate că nu e așa de periculos cum pare, zise Kollberg. Nu trebuie să fiți așa de resemnat.

Martin Beck îi aruncă o privire fugară colegului său, după care se uită la Gunnarsson. Firește, Kollberg avea dreptate. Bărbatul se dăduse bătut. Știa că jocul e pierdut și o știuse încă din clipa în care îi călcaseră pragul. Probabil că se lăsa consolat de această idee. Însă nu era complet invulnerabil. Ceea ce trebuia făcut era totuși foarte dezagreabil.

Martin Beck se lăsă pe spate în scaunul de răchită și aștepta. Kollberg stătea în ușa dormitorului, tăcut și nemișcat. Gunnarsson se oprise în mijlocul camerei. Se uită din nou la ceas, dar nu spuse nimic.

Trecu un minut. Două. Trei. Bărbatul se mai uită o dată la ceasul de la mână. Nu părea să fie altceva decât un reflex și se vedea că îl irită. După încă

două minute privirea i se abătu iarăși într-acolo, dar încercă să mascheze gestul atingându-și fața cu dosul mâinii stângi, în timp ce se uita pe furiș la încheietură. Jos, în stradă, cineva trânti o portieră.

Deschise gura să spună ceva. Se auzi un singur cuvânt.

— Dacă...

Apoi se răzgândi, făcu doi pași rapizi spre telefon și spuse:

— Mă scuzați, trebuie să dau un telefon.

Martin Beck aprobă din cap, cu ochii ațintiți asupra telefonului. 018. Prefixul de Uppsala. Toate se legau. Șase cifre. Răspuns după al treilea semnal.

— Bună ziua. Åke la telefon. Ann-Louise a plecat?

— Aha. Când?

Lui Martin Beck i se păru că aude o voce de femeie zicând: „Acum un sfert de oră."

— Aha. Mulțumesc. La revedere.

Gunnarsson puse receptorul în furcă, se uită la ceas și spuse pe un ton senin:

— Deci, mergem?

Nimeni nu-i răspunse. Trecură zece minute lungi. Apoi Martin Beck zise:

— Luați loc.

Bărbatul se supuse șovăielnic. Deși părea că se străduiește să stea calm, scaunul de răchită nu înceta să scârțâie. Când se uită iarăși la ceas, Martin Beck observă că mâinile îi tremură.

Kollberg căscă, puțin cam prea studiat, sau poate de nervi. Era greu de spus motivul. După încă două minute, Gunnarsson zise:

— Ce mai așteptăm?

Pentru prima dată i se simțea în voce o urmă de nesiguranță.

Martin Beck se uită la el. Nu spuse nimic. Se întrebă ce s-ar întâmpla dacă bărbatul de pe cealaltă parte a biroului și-ar da dintr-odată seama că tăcerea aceea e la fel de obositoare pentru ei ca

și pentru el. Probabil că nu l-ar ajuta prea mult. Într-un fel, atunci erau toți în aceeași oală.

Gunnarsson se uită la ceas, luă un creion de pe masă și îl puse imediat la loc, exact în aceeași poziție.

Martin Beck își mută privirea pe fotografie. Se uită el însuși la ceas cu coada ochiului. Trecuseră douăzeci de minute de la conversația telefonică. În cel mai rău caz, mai aveau o jumătate de oră la dispoziție.

Se uită din nou la Gunnarsson și se surprinse gândindu-se la tot ceea ce aveau în comun ei doi. Patul uriaș care scârțâia. Priveliștea. Bărcile. Cheia de la cameră. Căldura umedă emanată de fluviu.

Se uită el însuși la ceas, fără să se ascundă. Ceva din acest gest păru să-l irite serios pe celălalt; poate își amintise că de fapt au un interes comun.

Martin Beck și Kollberg se uitară unul la celălalt pentru prima dată după mai mult de o jumătate de oră. Dacă aveau dreptate, sfârșitul trebuia să fie aproape.

Răspunsul veni treizeci de secunde mai târziu. Gunnarsson se uită de la unul la celălalt și spuse răspicat:

— Bine, ce vreți să știți?

Nimeni nu răspunse.

— Da. Aveți dreptate, bineînțeles. Eu am fost.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Nu vreau să vorbesc despre asta, zise bărbatul sumbru.

Acum avea ochii ațintiți spre birou. Kollberg îl privi încruntat, îi aruncă o privire lui Martin Beck și încuviință din cap.

Martin Beck trase adânc aer în piept.

— Ar trebui să conștientizați faptul că oricum o să aflăm totul, spuse el. Sunt martori acolo care vă pot identifica. O să găsim șoferul de taxi care v-a dus cu mașina în noaptea aia. O să-și aducă aminte dacă erați singur sau nu. Mașina și apartamentul dumneavoastră de aici vor fi percheziționate de

experți. La fel și ruinele incendiului din Hagalund. Dacă a fost vreodată un cadavru acolo, o să fie destule urme. Nu mai are nicio importanță acum. Orice s-ar fi întâmplat cu Alf Matsson și oriunde ar fi ajuns, tot o să-l găsim. Nu o să puteți ascunde prea multe, în orice caz nimic esențial.

Gunnarsson îl privi în ochi și zise:

— În cazul ăsta, nu înțeleg ce rost au toate astea.

Martin Beck își dădu seama că își va aminti această replică zeci de ani, poate pentru tot restul vieții.

Kollberg fu cel care salvă situația. Spuse cu răceală:

— Este de datoria noastră să vă informăm că vă suspectăm de omor, posibil de crimă. Aveți, desigur, dreptul de a beneficia de serviciile unui avocat pe parcursul interogatoriilor oficiale.

— Alf a mers cu mine cu taxiul. Am venit aici. Știa că am o sticlă de whisky acasă și se încăpățâna să-o bem.

— Și?

— Deja băusem destul de mult. Ne-am luat la ceartă.

Tăcu. Ridică din umeri.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— De ce v-ați luat la ceartă? zise Kollberg.

— Mă... scotea din minți.

— În ce fel?

Prin ochii aceia albaștri trecu o străfulgerare. Necontrolată și nici pe departe inofensivă.

— Se purta ca un... Adică, a zis niște chestii. Despre logodnica mea. Numai puțin, pot să vă explic cum a început. Dacă vă uitați în sertarul din stânga, sus, de la birou... sunt niște poze acolo.

Martin Beck trase sertarul și găsi fotografiile. Le luă cu grijă cu vârfurile degetelor. Fuseseră făcute undeva la malul mării și erau exact genul de poze pe care le-ar face niște îndrăgostiți la malul mării, cu condiția să nu-i deranjeze absolut nimeni. Răsfoi rapid copiile, aproape fără să le privească.

Cea de la urmă era ruptă și uzată. Femeia cu privirea cristalină zâmbea la fotograf.

— Fusesem la toaletă. Când m-am întors stătea aici și-mi cotrobăia prin sertare. Găsise... pozele alea. A încercat să bage una în buzunar. Deja eram furios pe el și atunci... m-am făcut foc.

Bărbatul făcu o scurtă pauză și spuse cu părere de rău:

— Din păcate, detaliile astea nu mi le amintesc foarte clar.

Martin Beck dădu din cap aprobator.

— I-am luat fotografiile, deși a opus rezistență. Apoi a început să spună porcării în gura mare despre... despre Ann-Louise. Sigur că știam că niciun cuvânt nu e adevărat, dar nu puteam să suport. Vorbea foarte tare. Aproape că urla. Cred că mi-a fost frică și să nu se trezească vecinii.

Bărbatul coborî și mai mult privirea. Se uită la propriile mâini.

— Da, asta nu era așa de important. Dar poate că a contribuit cumva, nu știu. Trebuie să încerc să reproduc...

— Lăsăm detaliile pe mai târziu, spuse Kollberg. Ce s-a întâmplat?

Gunnarsson se uita cu îndârjire la mâinile sale.

— L-am strangulat, zise el cu un glas foarte stins.

Martin Beck așteptă zece secunde. Apoi își trecu degetul peste șaua nasului și spuse:

— Și pe urmă?

— Dintr-odată m-am trezit complet din beție, sau cel puțin așa mi se părea. El zăcea aici, pe podea. Mort. Era în jur de ora două. Trebuia, desigur, să fi sunat la poliție. La momentul ăla nu părea așa de simplu.

Stătu pe gânduri un moment.

— S-ar fi năruit totul.

Martin Beck aprobă din cap și se uită la ceas. Asta păru să-l facă pe celălalt să se grăbească.

— Am stat așa un sfert de oră și m-am gândit. Chiar pe scaunul ăsta. Refuzam să accept că situația este fără ieșire. Totul se petrecuse așa de... neașteptat. Părea atât de absurd. Nu reușeam să înțeleg că dintr-odată eu... da, de asta putem să vorbim mai încolo.

— Știați că Matsson urma să plece la Budapesta, spuse Kollberg.

— Sigur. Avea pașaportul și biletele la el. Se gândea să dea numai pe-acasă ca să-și ia valiza. Cred că de la ochelari mi-a venit ideea. Îi căzuseră și erau pe-aici, pe jos, erau foarte deosebiți, îi schimbau cumva aspectul. Apoi mi-a venit în gând casa aia. Stătusem pe balcon înainte să mă mut și mă uitasem cum făceau pompierii exerciții, cum îi dădeau foc și apoi îl stingeau. În fiecare luni. Nu cercetau prea atent înainte să dea foc. Știam că în curând aveau să ardă complet și puținul care mai rămăsese din ea. Clar e mai ieftin decât să o dărâmi în mod obișnuit.

Gunnarsson îi aruncă lui Martin Beck o privire rapidă și disperată și zise precipitat:

— Așa că i-am luat pașaportul, biletele, cheile de la mașină și cheile de la apartament. Apoi...

Îl apucă tremuratul, dar se adună imediat.

— Apoi l-am dus jos, la mașină, asta a fost cel mai greu, dar am avut... noroc. Am condus până la Hagalund.

— Până la casa dărăpănată?

— Da, era o liniște de mormânt în jur. Am cărat... l-am cărat pe Affe până-n pod, a fost greu, căci treptele erau aproape distruse. Acolo l-am așezat după un perete șubred, sub o grămadă de moloz, ca să nu-l găsească nimeni. Că doar era mort. Ce mai conta. Așa gândeam eu.

Martin Beck se uită îngrijorat la ceas cu coada ochiului.

— Mai departe, spuse el.

— Începuse să se lumineze de ziuă. M-am dus în strada Fleming și am luat valiza, era gata

pregătită, și am pus-o în mașina lui Affe. Apoi m-am întors aici și am făcut puțină curățenie și am luat ochelarii lui și pardesiul, care rămăsese atârnat în hol. M-am dus înapoi aproape imediat. N-am îndrăznit să stau să aștept. Așa că i-am luat mașina, am condus până la Arlanda și am parcat.

Gunnarsson îi aruncă lui Martin Beck o privire rugătoare și zise:

— Totul a mers așa strună, ca de la sine. Mi-am pus ochelarii, dar pardesiul era prea mic. L-am luat pe braț și am trecut de controlul pașapoartelor. Nu-mi amintesc bine călătoria, dar totul părea să fie în continuare la fel de simplu.

— Cum aveați de gând să vă întoarceți de acolo?

— Știam doar că trebuie să fac cumva. Credeam că cel mai bine e să merg cu trenul până la granița cu Austria și să încerc să trec ilegal. Doar aveam la mine și pașaportul meu, și de la Viena mă puteam duce acasă cu el. Acolo mai fusesem și știam că nu pun ștampilă la ieșirea din țară. Dar am avut iarăși noroc. Așa mi s-a părut.

Martin Beck dădu din cap aprobator.

— Acolo nu prea erau camere libere și Affe avea rezervare la două hoteluri diferite, la primul doar pentru prima noapte. Nu-mi aduc aminte cum se numea.

— Ifjuság.

— Da, poate. În orice caz, stătea acolo un grup de oameni care vorbeau franceză. Din câte am înțeles de la ei, păreau să fi sosit mai devreme, în aceeași zi. Arătau a studenți, unii dintre băieți aveau barbă. Când am predat pașaportul lui Affe... lui Matsson, recepționerul tocmai sorta alte pașapoarte și le punea în nișele pentru chei. Fuseseră deja înregistrate. Am rămas în hol și, când recepționerul a plecat un pic, am profitat de ocazie și am luat unul dintre pașapoartele alea. N-a trebuit să mă uit decât în trei dintre ele până să găsesc unul care părea potrivit; era belgian.

Numele băiatului era Roeder sau ceva de genul. În orice caz, îmi amintea de o șampanie sau așa ceva.

Martin Beck se uită precaut la ceas.

— Și în dimineața următoare?

— Atunci mi-au dat înapoi pașaportul lui Affe... lui Matsson și m-am dus la celălalt hotel. Era mare și frumos. Se numea Duna. Am lăsat pașaportul, tot pe-al lui Affe, la recepție și i-am dus lucrurile în cameră. N-am stat mai mult de o jumătate de oră. Apoi am plecat. Făcusem rost de o hartă și am ajuns la gară. Pe drum am descoperit că am încă în buzunar cheia de la cameră. Era mare și incomodă și am aruncat-o în fața unei secții de poliție pe lângă care am trecut. Mi s-a părut o idee bună.

— Nu s-ar zice, spuse Kollberg.

Gunnarsson schiță un zâmbet fad.

— Am reușit să prind expresul spre Viena, a durat doar patru ore. Sigur că mai întâi mi-am dat jos ochelarii lui Affe și am făcut ghem pardesiul. Acum am folosit pașaportul belgian și a mers la fel de bine. Erau foarte mulți oameni în tren și controlorul se grăbea. Mai era și femeie, pe deasupra. În Viena, m-am dus cu taxiul de la gară direct la aeroport și am prins cursa de după-amiază spre Stockholm.

— Ce-ați făcut cu pașaportul lui Roeder? zise Martin Beck.

— L-am rupt în bucăți și l-am aruncat într-o toaletă din gară. La fel și ochelarii. Am spart lentilele și am rupt rama.

— Și pardesiul?

— L-am agățat într-un cuier la cafeneaua din gară.

— Și seara erați din nou aici?

— Da, m-am dus la redacție și am lăsat câteva articole pe care le scrisesem mai înainte.

În cameră se făcu liniște. Într-un final, Martin Beck spuse:

— Ați încercat patul?

— Unde?

— La Duna.

— Da. Scârțâia.

Gunnarsson se uită din nou la mâinile sale. Apoi zise cu un glas stins:

— Eram într-o situație foarte dificilă. Și nu mă privea numai pe mine.

Aruncă o privire fugară spre fotografie.

— Dacă nu s-ar fi întâmplat nimic... neprevăzut, duminică m-aș fi însurat. Într-o săptămână. Și...

— Da?

— N-a fost decât un accident. Dacă puteți să-nțelegeți...

— Da, spuse Martin Beck.

Kollberg stătuse aproape nemișcat timp de o oră. Acum ridică din umeri și zise iritat:

— Bine, haideți să mergem.

Deodată, bărbatul care-l omorâse pe Alf Matsson izbucni în plâns.

— Desigur, spuse el înfundat. Iertați-mă.

Se ridică grăbit și se duse la toaletă. Niciunul dintre ceilalți nu se mișcă, dar Martin Beck se uită abătut spre ușa închisă. Kollberg îi urmări privirea și spuse:

— Nu are cu ce să-și facă rău acolo. Am luat până și paharul cu periuța de dinți.

— Era un flacon de somnifere pe noptieră. Pe puțin douăzeci și cinci de bucăți.

Kollberg se duse în dormitor și se întoarse.

— Nu mai e, zise el.

Se uită spre ușa de la baie.

— Ar trebui să...

— Nu, spuse Martin Beck. Așteptăm.

Nu așteptară mai mult de jumătate de minut. Åke Gunnarsson ieși de bunăvoie. Zâmbi fad și zise:

— Acum putem pleca?

Nu răspunse nimeni. Kollberg intră în baie, se sui pe closet, dădu la o parte capacul bazinului de apă, băgă mâna înăuntru și scoase flaconul gol de pastile. Citi pe el în timp ce se întorcea în birou.

— Vesparax, spuse el. E periculos ăsta.

Apoi se uită la Gunnarsson și zise îngrijorat:

— Chiar nu aveați de ce să faceți asta. Acum trebuie să vă ducem la spital. O să vă pună o bavetă lungă până la glezne și o să vă bage un tub de cauciuc pe gât. Mâine n-o să puteți nici să mâncați, nici să vorbiți.

Martin Beck sună după o mașină de poliție.

Coborâră scările rapid, îmboldiți cu toții de aceeași dorință de a părăsi cât mai curând locul.

Mașina era deja acolo.

— Să-i pompeze stomacul. E destul de urgent. Vă prindem din urmă.

Când Gunnarsson se așezase deja în mașină, lui Kollberg păru să-i vină o idee. Ținu o clipă portiera întredeschisă și spuse:

— Când a fost să mergeți de la hotel la tren, v-ați dus întâi la gara greșită?

Bărbatul care îl omorâse pe Alf Matsson îl privi cu niște ochi deja străini și reci.

— Da. Cum ați știut?

Kollberg închise portiera. Mașina porni. Polițistul de la volan dădu drumul sirenelor încă de la primul colț de stradă.

La ruinele incendiului din Hagalund, polițiști în salopete gri se mișcau cu grijă printre grămezi de cenușă și grinzi carbonizate. Un mic grup de plimbăreți de duminică, purtând cărucioare și cutii cu prăjituri, se adunaseră lângă cordonul ce delimita perimetrul și priveau curioși. Trecuse deja de ora patru.

Imediat ce Martin Beck și Kollberg coborâră din mașină, Stenström se desprinse din pâlcul de polițiști și veni la ei.

— Ați avut dreptate, zise el. E acolo, dar n-a mai rămas mare lucru din el.

O oră mai târziu, erau deja pe drum înapoi spre oraș. Când trecură pe lângă zona orașului vechi, Kollberg spuse:

— Într-o săptămână firma care trebuia să construiască acolo ar fi trecut cu buldozerele peste tot.

Martin Beck dădu din cap aprobator.

— A făcut și el ce-a putut, zise Kollberg filosofic. Și nu s-a descurcat așa de rău. Dacă ar fi știut mai multe despre Matsson și s-ar fi deranjat să se uite ce era în valiză și dacă ar fi mers cu avionul până la Copenhaga, în loc să riște să radă ștampila din pașaport...

Lăsă propoziția neterminată. Martin Beck îl privi dintr-o parte.

— Atunci ce? Vrei să spui că ar fi putut scăpa?

— Nu, zise Kollberg. Firește că nu.

În dreptul băilor Vanadis, care, în ciuda vremii îndoielnice de vară, gemeau de oameni, Kollberg își drese vocea și spuse:

— Nu văd de ce trebuie să te mai ții de treaba asta. Că doar, la urma urmei, ești în concediu.

Martin Beck se uită la ceas. Nu ar fi reușit să mai ajungă pe insulă în aceeași zi.

— Poți să mă lași pe strada Oden, zise el.

Kollberg opri în fața cinematografului de pe colț.

— La revedere, spuse el.

— Pa.

Nici măcar nu-și dădură mâna. Martin Beck rămase pe loc pe trotuar și urmări mașina îndepărtându-se. Apoi traversă în diagonală, dădu colțul și intră la restaurantul Metropol din apropiere. Lumina din bar era pală și plăcută, la o masă din colț se desfășura o conversație în șoaptă. În rest era gol.

Se așeză la bar.

— Whisky, zise el.

Barmanul era un bărbat bine făcut, cu privirea calmă, cu mișcări iuți și sacou alb imaculat.

— Apă și gheață?

— Da, de ce nu.

— Păi da, spuse barmanul. Super. Șaizeci de whisky cu apă și gheață. Mai bine nu se poate.

Martin Beck nu se ridică de pe scaunul de la bar timp de patru ore. Nu mai zicea nimic, doar arăta din când în când spre pahar. Nici bărbatul în sacou alb nu spunea nimic. Așa era cel mai bine.

Martin Beck își privea chipul în oglinda înnegrită de fum din spatele raftului cu sticle. Când imaginea se încețoșă, comandă un taxi și se duse acasă. Începu să se dezbrace încă din hol.

26

Martin Beck se trezi cu o tresărire dintr-un somn adânc și fără vise. Pătura și cearșaful alunecaseră jos, pe podea, și îi era frig. Când se ridică să închidă ușa de la balcon, văzu negru în fața ochilor. Tâmplele îi zvâcneau și cerul gurii îi era aspru și uscat. Se duse în baie și înghiți cu greu două aspirine, ajutându-se de o cană de apă. Apoi se culcă în pat, se înveli cu cearșaful și încercă să adoarmă la loc. După două ore de letargie și de coșmaruri, se sculă și zăbovi mult timp sub duș înainte de a se îmbrăca încet. Apoi ieși pe balcon și se așeză cu coatele pe balustradă și cu bărbia în palme.

Cerul era senin și aerul rece al dimineții anunța venirea toamnei. Se uită câteva momente la un basset gras care se mișca agale printre trunchiurile de copaci din micul parc din fața blocului. Se numea spațiu verde și abia dacă își merita numele. Pământul dintre pini era plin de ace și de gunoaie, și puțina iarbă care crescuse pe acolo la începutul verii fusese de mult călcată în picioare.

Martin Beck intră înapoi în dormitor și făcu patul. Apoi se plimbă neliniștit prin cameră un moment, scoase câteva nimicuri și niște cărți din servietă și plecă din apartament.

Luă metroul până la Slussen. Avea de așteptat mai mult de o oră până la plecarea vaporului, așa că se plimbă agale de-a lungul cheiului Skeppsbron, spre podul Ström. Lângă cheiul Blasieholmen, vaporul lui aștepta cu pasarela întinsă; câțiva membri ai echipajului stivuiau niște cutii pe puntea din față.

Martin Beck nu urcă la bord, ci merse înainte. Intră într-un restaurant și bău un ceai, care mai degrabă îi agravă starea de greață.

Cu un sfert de oră înainte de plecare urcă la bordul vaporului către arhipelag; cazanele se puseseră în funcțiune și pe coșuri ieșea un fum alb. Urcă pe punte și se așeză în același loc ca atunci când își începuse concediul, cu aproape două săptămâni în urmă. „Acum nimic n-o să-l mai împiedice să-l ducă la bun sfârșit“, se gândi el. Dar nu mai simțea niciun pic de bucurie sau de entuziasm când se gândea la insulă și la timpul liber.

Motoarele bufniră, vaporul dădu înapoi, sirena fluieră și Martin Beck se aplecă peste copastie și se uită în jos la vârtejurile de apă înspumată. Sentimentul de vacanță de vară dispăruse, acum se simțea doar nefericit.

După câteva momente intră în cafenea și bău o apă minerală. După ce ieși din nou, locul îi fu ocupat de un domn gras și rumen în obraji, în costum sport și cu beretă. Înainte ca Martin Beck să apuce să se retragă, grasul se prezentă și izbucni într-un șuvoi de laude la adresa frumuseții arhipelagului. Martin Beck ascultă apatic în timp ce bărbatul indica și numea insulele pe lângă care treceau. Într-un final reuși să întrerupă acea conversație unilaterală și să fugă de acel cunoscător al arhipelagului, refugiindu-se jos, în salonul de la pupă.

Își petrecu restul călătoriei lungit în semiîntuneric pe una dintre canapelele acelea tari, plușate, privind vârtejurile de praf din firul de lumină verzuie de la ventilator.

Nygren stătea în șalupa cu motor, lângă debarcader, și aștepta. Când se apropiară de insulă, opri motorul și lăsă barca să plutească până la marginea cheiului, astfel încât Martin Beck să poată sări pe uscat. Apoi porni din nou motorul, îi

făcu semn cu mâna și dispăru pe după promontoriu.

Martin Beck urcă spre cabană. La adăpostul frontonului, soția lui sătea goală pe o pătură și se bronza.

— Bună.

— Bună. N-am auzit când ai venit.

— Unde sunt puștii?

— Au ieșit cu barca.

— Aha.

— Cum a fost la Budapesta?

— A, da. Teribil de frumos. N-ați primit vederea pe care v-am trimis-o?

— Nu.

— Înseamnă că ajunge târziu.

Trecu mai departe și intră în cabană, bău o gură de apă și rămase în picioare, cu ochii la perete. Se gândi la femeia cu părul blond și cu lănțișor și se întrebă dacă a stat mult la ușă și a sunat fără să-i deschidă nimeni. Sau dacă a ajuns atât de târziu încât a găsit apartamentul mișunând de polițiști cu pensete și flacoane de pudră în mână.

Își auzi soția intrând în cameră.

— Deci cum te simți?

— Nu prea bine, spuse Martin Beck.

Table of Contents

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

Table of Contents

1	7
2	13
3	18
4	30
5	40
6	47
7	57
8	64
9	76
10	82
11	92
12	102
13	106
14	114
15	118
16	125
17	129
18	137
19	145
20	150
21	161
22	167
23	172
24	184
25	189
26	205